

211-51

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 6-వ తేది బుధవారము

No. 314

సంపుటము ౧౨

శ్రీ క్రొత్తనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ సప్తమి ౭.

సంచిక ౩౧౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవాడిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష పటి చూచి కొనిన ఘోషముగలుగడు.

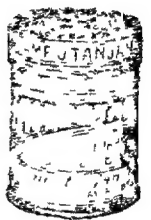
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొలుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట కట్టుటవలన తరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెనని.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

The safest, simplest, strongest and the most
advantageous Oil Engine with many improvements.

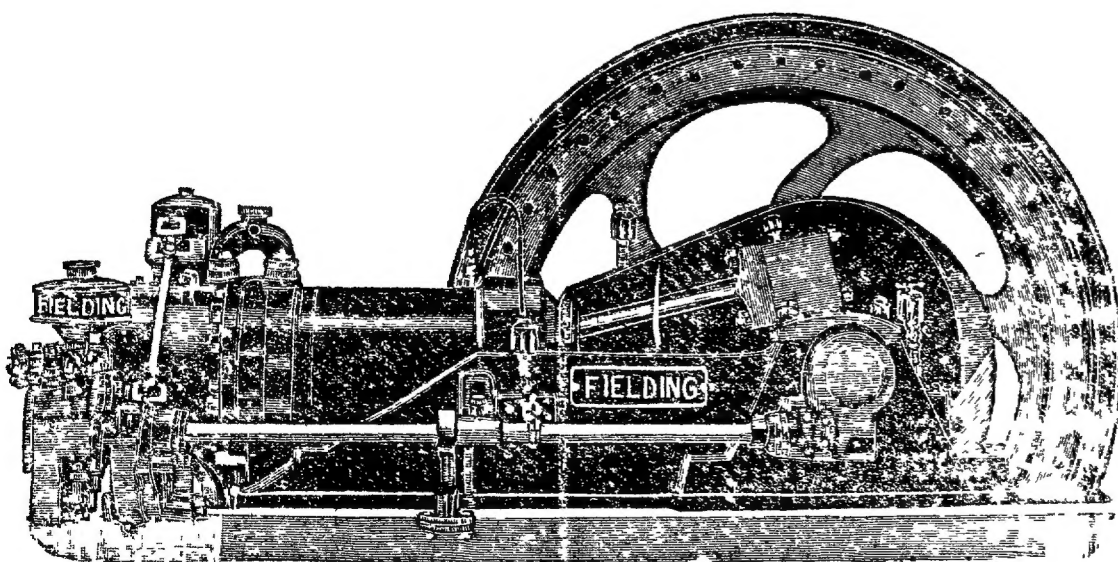
“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు స్టేషిక్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రాడు ఆయిలు యింజను

వేలరైజు స్ట్రెత్తో కాల్యవలసిన అవసరములేకుండగనే

586

రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలదు.

వీటిసామానులు చాలాబలముకలవిగా నుమంచి తెంపరు కలవిగాను వుండుటవల్ల చాలాకాలము
లోగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రోత్సహించి వున్నవి.

క్రాడు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమడ్డిక్రాడు ఆయిలుతో నెయినను బహు
చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. ఐరకు అన్ని సైజులు యెప్పుడున్న స్టాకులో వుంచ
బడును. థరలు బహుసరసముగావుండును.

పోల్ ఏజెంట్లు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అండ్ సో, 12, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

చ్రాించి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

హావుంటురోడ్డు, మద్రాసు.

5-1-26 మంగళవారమునండి 8-1-26 శుక్రవారమువరకు

యూనివర్సల్ స్పెషల్ డ్రామా

స్టాండ్ రర్సు

ఇది వల్మాక్లార్కుగారి సుప్రసిద్ధ నావలునందున్నది

శ్రీ పర్లాకిమిడి రాజాగారి

పోషక త్యము క్రింద నున్న

పర్లాకిమిడి శ్రీ పద్మనాభ

నాటకసభవారు

తిరువర్తికేణి ఎంప్రెసు

నాటకశాలయందు స్త్రీ సాహసము

శేక విల్సన్ క్లబ్-సినిమా

7-1-26 శనివారము రాత్రి 9 గంటలకు

హెంట్లీ ప్రెవ్యెంటరు

చం. రాజగోపాల, మేనేజర్.

విద్యార్థులు కవచెను

832

మోటారుకారులను పడవులకు, అనుభవ పరిచయ

మెకానిజము పూర్తిగా నేర్పుకొనుటకు అనుకూలము

ప్రాప్తమైన పది పదిహేను రూపాయల వరకు

Principal

SRI RATT MOTOP SCHOOL

(Recognised by the Government)

The Best Equipped and Conducted

Willing to

Tel. 344

Madras.

1926 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నవంబరు 26న 1926

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మోహిని, రంగులకటములతో రెండురకములుగా తయారుచేయబడినవి.

ఒకటి కొక కాలము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారుచేయబడినది. ధర 1-కి 0.4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

మదరాసు — ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నవంబరు 26న — బొంబాయి

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇది ఉన్నచో వైద్యకళపై సింధు, పర్యవేక్షణబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కరలేదు. క్యాలెండరు వెల 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్త నిజములు శుద్ధిచేసి భిక్షువులు చేయు యానా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్యముల భిక్షు ములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

2454 చెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

శ్రీ వాసు హోటలు

తెలిగ్రాము

యెస్లేనేడు మద్రాసు

తెలిఫోను 3190

శ్రీ-వాస్ మద్రాసు

ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది !

ఆంధ్రభోజనము !

ప్రసిద్ధిపడసిన హిందూ బ్రాహ్మణుల భోజన హోటలు
ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును.

నివాసవసతి !!

విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు.

భోజనవసతి !!

నగరమధ్యముననున్నది !!!

ఆరోగ్యమైన భోజనము !!!

ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములతో నడుపబడు హోటలు. హోటలుమార్గమును చూపువారు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుందురు.

అద్భుతమైన యేర్పాటులు

ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు పెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగా ప్రత్యేక సౌకర్యములు చేయబడును.

రేట్లు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి.

(2497)

మానవులు వ్యాధిలేక మంచి ఆరోగ్యము పుట్టి కలిగియుండుటకు పూర్వకాలముందు రుములు కాయసిద్ధి మూలకను సేవించెడివారు.

కాయ సిద్ధి మకరధ్వజ

ఈ కాయసిద్ధి తెలుపబడిన కాయశుద్ధిమూలకను అప్పట్లమైన మకరధ్వజ మొదలగునవిచేర్చి తయారుచేయబడినది. నరముల బలహీనత, చెడురక్తము, జ్ఞాపకశక్తి క్షీణించుట, మైకము, గుండెబొట్టుకొనుట, విరేచనములు, రక్త

మీరు	శరీరములు, ఆకలి మందగించుట, వీపునొప్పి, ప్రారంభదశలో ఉన్న కుష్టు	20 దినములకు
ఈటానికును	రోగము, పెగరోగము, నపుంసకత్వము, దుష్ట స్త్రీ సంబంధ మైక, వ్యాధులు	సరిపోవు
తప్పక	మొదలగునవి బాగుగా కుదురును.	40 మాత్రలు
సేవించవలెను.	నిరపాయకరమైన, సమృద్ధమైన, శాశ్వతముగా వ్యాధినికలుపుట	ధర రూ 10

సంధ్య, గుణమును కనుగొనుదు. The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy 228, Govindappa Naick Street, Madras (P O Box 278)

“హెన్ మాస్టర్స్ వాయిస్” గ్రామఫోనులు

ధర రూ 75 అంతకు హెచ్చుగరలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తాని మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను రికార్డులు ఎప్పుడును మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ప్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

Homer & Co, 175 Broadway, Madras.

2355

క్షయనవత్సరము :

శుభకార్యములు

(నిన్నటి తరువాత)

క్షయనవత్సరమునందే అనగా మగధ కోంకణ గొడ సింధు దేశములందు బృహస్పతి మకరరాశి యందుండగా జేవలెదలెను. చూడార్య వివాహము చేయవలెదలెను. దైత్యులతో సారమునందును, మహూర్తములయందును చెప్పబడియున్నది.

మగధ గొడచేత

సింధు దేశము కోంకణ

నైతం చూడం వివాహం

వర్షయే న్యకే గుర్రా

మగధ గొడచేత

సింధుదేశము కోంకణ

వివాహమునకు త్యాగి

నాన్యస్యైక మకర గుర్రా

— ఇతి మహూర్తములాయాం.

ఈ మహూర్తములయందే ఇంకొకచోట వగధ కోంకణ గొడ సింధు దేశములలో బృహస్పతి మకరమునందున్న కాలము శుభ కార్యములందు నిషిద్ధమనియు, బృహస్పతిని వక్ర త్యము ప్రాప్తించిపట్టికిని స్వస్థానమునుగాని స్వాచ్ఛ స్థానము నుగాని పొందినదెడల దోషము లేదనియు చెప్పబడియున్నది. మకరనక్షత్రము శుభ గురు.

మగధ కోంకణ గొడ సింధు

అపి వక్రగతి ర్భూహస్పతి

స్వస్థానోచ్ఛేష స దోషభాగ్యవే

— ఇతి మహూర్తములాయాం.

క్షయనవత్సరమున కేక వర్షదేశము నకు గూడ బృహస్పతి మకరరాశిగురునైన కాలము వివాహములకు మృత్యు యోగకరమైనదనియు (అట్లు వివాహముచేసిన) దంపతుల కైదు సంవత్సరములలోపల మరణము సంభవించుననియు వసిష్ఠుడు చెప్పియున్నాడు.

వృశాభ్ర పంక్తిలే జీవే

మధ్యదేశ కరగ్రహా

మృత్యుయోగో మృత్యురః స్వాత్

దంపత్యోః పంచగ్రతః

— ఇతి వాక్యము.

ఇంతవరకు ఏయే దేశములకు గురు మకరరాశిగురునైన ము వర్తించునో తెలిపినాము. ఇప్పుడు ఈ దేశముల వివరము నిందుక తెలుపుచున్నాము.

మగధదేశమునగా దక్షిణ దిశలో దేశము. దీని రాజధాని గిరిప్రజము. దీని తరువాతి రాజధాని పాటలీపుత్రము. ఇదియే తరువాతి కీటదేశముని వాడబడినది.

సింధుదేశమునగా ప్రస్తుతపు మార్గదేశముననున్న నర్మదా. ఇది సింధునదియొద్దను నున్నది. దీనిప్రక్కను పార్వతి లూన నధుమతి ప్రవహించుచుండెననిభవభూతిమహాకవివర్ణించినాడు.

గొడదేశ మనగా ఉత్తరబంగాదేశము.

కోంకణమునగా సహ్యాద్రికిని పశ్చిమ సముద్రమున కును మధ్యనున్న దేశము. పడమటి కనుమలలో కొంతభాగమునకుసహ్యాద్రియని పేరు.

ఇక ఈ వ్యాసమునం దుదహరించిన నదుల విషయమై కొంచెము తెలుపుచున్నాము.

రేవానదియనగా నర్మదానది. కోణానదియనగా గోం దావనమున నుద్భవించి పాటలీపుత్రమునదగ్గ గంగానదిలో కలియు నది. గండకి నది గంగానదిలో కలియు ఉపనది.

మగధదేశమునగా హిమాలయ వింశ పర్వతముల మధ్య మన సరస్వతినది యద్భుతమైన ప్రదేశము మొదలు పశ్చిమము న ప్రయాగవరకును వ్యాపించియున్న దేశము ఈ దేశ వివర ముపై విధముగా మనుస్మృతియందు చెప్పబడియున్నది.

ఎంతవరకు విచారించినను బృహస్పతికి వక్రము అతిచార ము నీచత్వము తటస్థించినకాలము వ్యప్తిమీద ఉత్తరహిందూస్థా నములో చాలభాగమునకును దక్షిణహిందూస్థానమునందు కొంత భాగమునకును ప్రబలవోషమున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. కాని కృష్ణా కావేరీపర్వతమైన దేశమునకు ప్రత్యేకించి నిషేధము లేనట్లు స్పష్టమగుచున్నది. అయితే కాలామృతమునందు స్వల్పదోషములకు దేశవ్యవస్థను చెప్పి సంవత్సరమున ద్రవిడదేశమునుగూడ ఉదహరించుచు స్వల్పదోషమునైనను విధనప్రదములని చెప్ప బడియున్నది.

ద్రవిడదేశమునగా కృష్ణా కావేరీమధ్యస్థమై ప్రాకృముద్ర ము నంటియుండు దేశము. దీని రాజధాని కాంచీనగరము.

పర్వతమైన మేమనగా సమస్త హిందూ బహువిధ కారణ ములచే ప్రబలదోషములున్నట్లు కాస్త్రము లుద్ఘోషించుటచే త్తయ సంవత్సరములందు శుభకార్యములందు నిషేధించవలసి నదిగా స్పష్టపడుచున్నది.

ఈ విషయమై ఇంకను వివరము తెలియగోరు వారు కోలవల లక్ష్మీ నృసింహాద్వైతాది, కేశవము, తేనాలి తాలూకా అని వ్రాయవలెను.

గుంటూరు ఫోర్టరీ కరెన్సీ నోట్సుల కేసు

ముద్దాయిలజామీనును రద్దు చేయవలెనను విటివను

సాక్షులను తిరుగడియ చూడరను ఆరోపణ

మదరాసు, జన 5:—గుంటూరు స్టేషన్ నీసబు మేజిస్ట్రేటు కోర్టునందు విచారణ జరుగుచున్న రా య పూడి కరెన్సీ నోట్ల ఫోర్టరీ కేసునందు ముద్దాయిలర తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు న్యూరారి శివరామ కృష్ణ చౌదరిగారి యొక్కయు వారితముడగు పి.ఎగిరిరావు చౌదరిగారి యొక్కయు మరలయిదుగురు ముద్దాయిల యొక్కయు జామీనుపత్రముల రద్దుజేయవలసిన దని గోరుదు పల్లెకు ప్రాసిక్యూటరు మైకోర్టునందు న్యాయ మూర్తి ఫిరీపుగారియెడట నీదినమున ఫిటివనుబెట్టిరి.

రాయపూడియందు దాదాపు ఒకలక్ష రూప్యముల విలవ గల కరెన్సీ నోట్లను సృష్టించిరని గతవేసంగి నెలవులయందు ముద్దాయిల పై నేరమాలోపింపబడిముద్దాయిలరెట్టు చేయబడుటయు పాతకులకు జ్ఞాపకముండియుండును. ఆసమయమున, మైకోర్టునందు ఐకేవను న్యాయమూర్తియగు వెంకట సుబ్బారావుగారియెదుట ముద్దాయిలు జామీను దరఖాస్తుపెట్టగా, ఒకలక్షరూపాయిల విలువగల స్వంతజామీనుమీదను, రు 2000 ల మరలెండు జామీనులమీదను మొదటిముద్దాయి విడుదలకేయబడెను. మొదటి ఇద్దరు ముద్దాయిలకును ఐదు ఎకరముల భూస్థితి గలను.

పల్లెకు ప్రాసిక్యూటరు జె. సి. ఆదము గారీదినమున జామీను పత్రముల రద్దు జేయవలెనను విటివను గావించుచు, మొదటిముద్దాయి చాల పలుకు జరిగిలవాడైన కారణముచే, అతనిపై సాక్షులను ప్రోసక్యూటుట పోలీసువారికి దుస్సాధ్యము గుచున్నదని నుడివిరి. ఇందుకు నిదర్శనముగా సాక్షులనుండి చాల వాక్యాలుములు దాఖలు జేయబడెను. పెద్దెంబరు 7 వ తేదీ నుండియు కేసు విచారణ జరుగుచున్నది. సాక్షులను తమవైపునకు త్రొక్కివేయుటగాను, ముద్దాయిలు, విచారణ త్వరితముగ ముగియకుండ ఆలస్యమొనర్చుచున్నారని, మొత్తము 180 మంది సాక్షులు విచారింపబడవలసియున్నది. అందు ఇంతవరకు ఒక అప్రూవరు మరీకోర్టునందియు మాత్రమే విచారింపబడిరి. విచారణ ఈ విధముగానే సాగునెడల, ముగియుటకింకను అశానుము రెండు వత్సరములైనను పట్టును. మొదటి ముద్దాయి చాలపలుకుబడిగల గునికుడగుటచే, సాక్షులను నిరోధించుచున్నట్లు గమనించుచున్న వి. సాక్షులలో కొందరు బహిరంగ ఎగ ముద్దాయి గృహమందు నివసించుచున్నారు.

న్యాయమూర్తి ముద్దాయిలను నోయేసు పంపుటకు తరువాన్వి వచ్చే మంగళవారమునకు వాయిదా వేసిరి.

రాజప్రతినిధి

గోపాటి- జనవరి 4:— రాజప్రతినిధి ఈక్రిందివారితో మాటాడిరి- రావుబహదూరు శివప్రసాదబాబూ, ఖానుబహదూరు మహమ్మదు భక్త ముజుందూరు, ఖానుబహదూరు దివాను సాహేబు అబ్దుల్ హమీదు ఛౌదరి, మార్వెరసిదు ఆలీషుగ్లూరు, రాయబహదూరు వన్ మోహన్ లహరి, గౌ. మార్వెరలామ్ ముస్తాఫా ఛౌదరి, మార్వె వనోహరాలీ మార్వె షేజారాలి, గార్వలో ముచ్చటించిరి. (ఆ.ప్రె.)

వృత్తాంతలేఖలు

బందరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఇన్స్పెక్టర్ గోదావరి పల్లెకు ప్రాసిక్యూటరు

జనవరి 2:—కృష్ణాజిల్లా న్యాయశాఖ విభజనము యీ నెల 18 వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చుననియు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాకు ఏలూరులోని న్యాయవాదులు మ. రా. శ్రీ. మోచర్ల వియ్యన్న పంతులుగారిని పల్లెకు ప్రాసిక్యూటరుగా ప్రభుత్వ త్వమువారు నియమించినట్లును తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రబ్యాంకు

ఈ సంవత్సరపు మాతన యెన్నికలలో క్రియుతులు జేకోధారక కాకినాడని నాగేశ్వరావు పంతులు పురాణం కృష్ణమూర్తి కాలీపట్టపు నరసింహమూర్తిగారు ఆంధ్రబ్యాంకు డైరెక్టరుగా యెన్నుకొనబడిరి.

గవర్నరుగారి రాక

మా పురమున దీనబంధు వేమూరి రాంజీరావుగారి నిమ్మ జాతుల పాతశాల వాన్సీకోర్సునందగ్గరమున మదరాసుగవర్నరు గారవ్యక్తుల వహించురు. శ్రీ గవర్నరుగారు జనవరి మాసాంత ముగిపుగ విచ్చేయుదురట.

మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారములు

మా పురపాలక సంఘవ్యవహారములకూడ రాను రాను న్యాయశాఖనకుల కెక్కువన్నవి ఎప్పటివ మెంట్లు పెమ్మలలో మ్యూనిసిపల్ కలెక్టరిగారి జేతమును చేర్చకపోయిరప్పటికి, కాన్సిలువారు పెక్కుటిని నియమించినందున మల్లెల శివరామకృష్ణయ్యగారు కోర్టులో వావా లేనున్నారనియుఈవిషయమైమ్యూనిసిపల్ చైర్మనుగారికి నోటీసు సచ్చిరనియు డిశంబరు 2 వ తేదీ మొదలు 5 వ తేదీవరకు, ప్రమాణముతీసికొనని కోర్టర వెంకట రమణయ్యనాయుడుగారిని చైర్మను డెలిగేటుగ నియమింపబడుట ఆశాస్త్రి) ను కనుక సింగరాజు సుబ్బారావుగారు ఓడరు రమణయ్యనాయుడుగారి హయాములో ఖర్చుపెట్టుబడిన మొత్తములను రమణయ్యనాయుడుగారిండ్ల నుండి రిఫండుసాందుటకు కోర్టులో వావాను లేనున్నారనియు వినుచున్నారము.

తాలూకా బోర్డు

నేటికిబందరు తాలూకాబోర్డు వ్యవహారములు కోర్టులో పరిష్కరింపబడినవి. దావాలు కొట్టివేయబడినవి. దావాలకు కొట్టివేయుచు, త్రిపురలు డిప్రీట్టుయన్సిగారు పూర్వపు నామకేషనలమీదనే యెన్నికను జరపవలెనని తీర్పుచ్చిరి. ఇదిచాల అన్యాయమనుటకు సందియములేదు. మార్చి 1925 లో లేబడిన వ్యాజ్యము డిశంబరు 23 వ తేదీని ముగింపబడినది. పాతినామిశేషములు జరిగి సుమారు ఎనిమిదిమాసములైనది. అట్టిసమయములో పాతినామిశేషముల తీసికొని పూర్వపు వారికిమాత్రమే సావాకాశములు అన్యాయమనక తప్పదు. బోర్డువారైనను యీవిషయమునగమనించి క్రొత్తసామిశేష నలమీద ఎన్నికలను జరిపింతురని నమ్ముచున్నాను.

ఘంటసాల (దివితాలూకా) (ఒకవిలేఖరి)

బ్రాంచిపాస్టు ఆఫీసు

మా గ్రామములో చాలాకాలమునుండి పరిశ్రమము నొక బ్రాంచిపాస్టు ఆఫీసు గలదు. దీనిలో నేనింపుబ్యాంకు కాఖును స్థాపించుటవరకుని మా యూనియను బోర్డువారును, గ్రామస్థులును, పోస్టునిపాస్టుమెంట్లు వారినికోరిరి. ఇందుపై పోస్టు అధికారులు లెబలనుపరిశీలించి నేనింపుబ్యాంకు కాఖును స్థాపించుటయంద కనీసం ఆవాదకరముగ లేదనుకారణమున సదగి బోర్డుఫీసు నే ఎత్తివేయుటకు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియజేయుచున్నది. మాతాలూకాలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జుపు నుటకు పోస్టు సౌకర్యములులేక యిబ్బందిపడుచున్న గ్రామము లెప్పుడొకలపు. ఇటువంటి సందర్భములలో చాల కాలమునుండి పనిజేయుచున్న నీ.పాస్టాఫీసును ఎత్తివేయుచుట కేరము అనుచితము అన్యాయము అక్రమము. పోస్టు అధికారు లీ విషయములను గమనించి ఈ పోస్టాఫీసును ఎత్తివేయుచుండుటకును వీలగునో నేనింపుబ్యాంకు కాఖును కూడ నేర్పాటుజేయుటవరకునియును పోస్టు డిపార్టుమెంట్లు వారిని కోరుచున్నాము.

శ్రీ రామమోహన గ్రంథాలయము

మా గ్రామమున సుమారు పదిసంవత్సరములక్రింద స్థాపించబడిన నీ గ్రంథాలయములో నిపుడు సుమారు 1200 వివిధగ్రంథములు గలవు. సుప్రసిద్ధదేశభక్తులును, భాషాపోషకులును మ. రా. రా. శోధారక కాకినాడని నాగేశ్వరావు పంతులుగారు మా గ్రంథాలయముకు తమ "భారతి" పత్రిక నుచితముగ వోసగి మాయాశ్రయముకు తోడ్పడుచున్నందున క్రిపంతులుగారికి మేమెంతయు కృతజ్ఞులము. మా గ్రామస్థులెల్లరు విరివిగ చంచాల నోసగి గ్రంథాలయాభివృద్ధికి తోడ్పడెదమగాక యని కోరుచున్నాము.

త్వంపడుడు. తిరుణము విడువవలె!

కిరసనాయుడు కమిషనుకు అమ్ముటకు

ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కావలయును

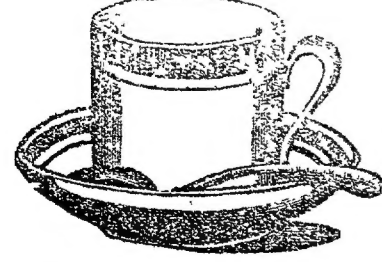
సరుకు రెడిగానున్నది

అమెరికా డి 160"ల తెల్లకిరసనాయులు లూని, కేటింగు ఆయలు, ఇంజనుఆయలు, పెట్రోలియం వగైరాలు గంజా, విశాఖపట్టణం, గోదావరి ఈస్టు, వైపు, క్రిష్ణ గుంటూరు, నెల్లూరు, కడప కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, వెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకున్న, నైజాం డొమినియనుల కున్న ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కమిషనుకు అమ్ముటకు కావలసియున్నది. కోరవారు మాదు బాషులైన (నేట్ ఆసూరాం నదాసుక్ భట్టడుగారు రాజమృడివారితోగాని పేరూరి విశ్వరాధంగారు మదరాసు వారితోగాని) పరుతులు కరస్పాండెన్సు వలనగాని లేక స్వయముగాగాని ఏర్పాటు చేసుకొనవలయును. 2508

RAMASAWMY PEREIRA Co., 13 Second Line Beach, Madras. Agents of Mischold Co., U S A.

ఇదివరకు మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసి

మానమకము, పనితనము, న్యాయము, ఏకు విశదమగును

ప్రస్తుత సవనగరి తకు తగినట్టి లోలాకులు, పువ్వురాగముల తోడులు, వేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుసుకులు అంటుపోగులు, వెండి తిరుగుచెయ్యలు, టీ సెట్లు, టెన్నిసు కళ్ళులు, అనేక విధగులకు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్డరిచ్చిన అతిస్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము. ముఖ్య గమనింపు:—నీమ వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్వురాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వైకమువాప నిచ్చెదము. 1821 ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

జ్యోతిమాత! కామరామయతము 1000 గుడిము

విదేశములలో గూడ పె రొందినది. 20 సంవత్సరములనుండి యున్న శుక సప్తమును నివారించినది. ఎంత బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారమును నిలుగలదు. మూత్రము లో, నిద్రలో పోవు కీర్త్యమును రి దినములలో విలుపును. మధ్యసపుంసములు, వృద్ధులు, నరముల బలహీనులు 20 దినములలో గొప్ప శక్తివొందగలరు. పూర్వగ రూడ పనికివచ్చును. 20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0. ఆద్రెకు:—అప్పారావు శ్రమము, నెం. 1, ఏలూరు. (కృష్ణాజిల్లా) అని వ్రాయవలెను. 1876

మహారాష్ట్ర మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 5వ రోజు (6-1-26)
ఇరుదిగజముల "సెన్" ధరలు
కార్-ఎ-బిల్లులు—22 X 22 మంగిసమర్లు (1)

కార్-ఎ-బిల్లులు—22 X 22 వేరు రకములు (1)
రూ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

కార్-ఎ-బిల్లులు—1703 రూ. 15-4; గ్లాస్ 8000
రూ. 10-0; కార్-ఎ-బిల్లులు—78 రూ. 10-6; కార్-ఎ-బిల్లులు—78 రూ. 11-0;
కార్-ఎ-బిల్లులు—78 రూ. 10-8; 8978 రూ. 10-8;
2800 రూ. 10-8; 880 రూ. 10-8.

సూర్యులు

40 సెంటుల సీమ (5 పౌండ్లకు)—టాక్రి—రూ. 6-13-0
చలవ పచ్చరంగు రూ. 10-4; పడవ రూ. 9-4-0; కార్
రూ. 9-4; పడవ రూ. 8-12.

40 సెంటుల జపాను (పదిపానులకు)—నక్షత్రము
రూ. 12-12-0, నీలసరము

60 సెంటుల సీమ (5 పౌండ్లకు)—అడకతెర—
సెంటుల రూ. 18-14; "కేట్" రూ. 18-8; గొడ్డలి రూ. 10-7-0.
గడ్డిబండి రూ. 10-5-0; ఎద్దుగడియారము రూ. 10-8; సింహము
జపాను రూ. 10-2-0 సెనసలు రూ. 10-1-0.

60 సెంటుల జపాను (పదిపానులకు)—భూగోళము
నీలచేప రూ. 20 2-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెలియని చిట్టకమ్మలు ఒకబారువకు ధర
రూ. 84.

ఇత్తడితేకు:—ఇంగ్లీషు రూ. 250; జర్మన్ (డిట్మాక్)
రూ. 245; రాగితేకు:—రూ. 275, 275.

టిక్తేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి)
రూ. 19-8-0.

కలాయిపెంకుతేకు:—24" గేజి" 6" 7" 8" రూ. 15-4;
9" రూ. 15-4; 10" రూ. 15-6.

సిమెంట్ పిష్టాకు రెండు:—

నార్త్ ఆఫ్ మార్కు—రూ. 11-2; "బస్-బేర్" రూ. 10-12-0,
జర్మన్ సెమెంట్ రూ. 10-4, తేళము కెడ్డె 9-10-0.

చక్కెర (రెడ్డి) రూ. 30 14.

వాయిదాధరలు:—జనవరి రూ. 30-10, ఫిబ్రవరి రూ. 30-10.

మార్కు రూ. 30 14.

వేరుసెనగ పప్పులు

కార్-ఎ-బిల్లు ధరలు:— "మిషన్" రూ. 47-8, 49-0

సాదా పాను రూ. 42, 44

వేరుసెనగనూనె

"గానుగ" రూ. 112, "ప్రెస్"

ఆముదము

రూ. 108 (గ్రామధర)

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్

Table with 3 columns: మొదలు, వరకు, and prices for various items like oil, sugar, etc.

ఆంధ్రరంజని 2484

ప్రతి దశమియందును ప్రచురించబడు పత్రిక
ఇంగు, నీతి, సత్య, సర్వవాణిజ్య, వార్త, సారస్వత,
సంజీవా, హాస్య, విశేషాది సమస్త విషయములను
సమర్థించబడుచుండును. సంవత్సరం చందా 1-12-0.
ఆంగ్లంబుల చందాదారులై పోషింప ప్రార్థించుచున్నాము.
మాదిరుచుచిత్తము గ్రంథాలయములు తమ విలాసమును
తెలియజేసి యుచిత్తము పంపెదము.

నేజర్, ఆంధ్రరంజని, నెల్లూరు,

బరోపామహాసంగ్రామ కారణము

పేజీగారి ప్రకటన.

బరోపా ఖండమునందలి అన్ని దేశములవారును ఆర్థిక
స్థితిని విస్తారముగా నేను నాకాదేశమును ఏర్పాటు చేయు
కొనియోస్తాను. యుద్ధము చేయుటకు 25000 చియు
యుద్ధము చేసేయూ వారు ఇతర దేశముల నాక్రమించు
టకును, 80 ఏకతాగ్గుల ముదలు నేనల వ్యయము
అర్పించుగ పెరుగుచున్నది. నిరంతరమును యుద్ధములు
జరుగుచునేయున్నవి. ఆయా దేశముల యుద్ధ కార్యములను
అమెరికా దేశమునందలి న్యాయాధ్యక్ష నగరమునకున్న బాం
కర్నబ్రట్టు కంపెనీవా రిచ్చేలనే ప్రకటించిరి. 40 ఏండ్లలో
4000 కోట్ల డోలరుల ధనమును బరోపా ఖండవాసులు నేనల
నిమిత్తము వ్యయ పరచిరి. ఒక పాలుకు దామాషాను 100 కో
ట్లు డోలరులు వ్యయమైనవి.

1873-1913—(డోలరులు)

Table with 4 columns: దేశము, మొత్తము, నేన, నాకాదేశము. Rows include France, Britain, Russia, etc.

మొత్తము } 37,7680 27,0510 10,7170
41 ఏండ్లకు

బ్రిటనుకు బోయరుయుద్ధమునకైన 1880 లక్షల డోల
రులును, రష్యాకు జపానుయుద్ధమునకైన 1380 లక్షలును యీ
పట్టికలో చేర్చబడలేదు.

1900-1913 లో యుద్ధవ్యయములు

ఈ 14 ఏండ్లలోను గ్రేటుబ్రిటనుకు 8890 లక్షల పాను
లును, రష్యాకు 8100 లక్షల పానులును, జర్మనీకి 7650 లక్షల
పానులును; ఫ్రాన్సుకు 6600 లక్షల పానులును వ్యయమైనవి.
బోయరు యుద్ధమునిమిత్తము బ్రిటనువారు వ్యయపరచిన 1780
లక్షల పానులును యీ మొత్తమున చేరలేదు.

అన్ని దేశముల వారును కయ్యమునకు కాలద్రవ్యమునే
యొందిరి. ప్రగల్భిత్తులు పలుకుచునేయుండిరి. ఇందులో
జర్మనీవారు మొనగాం ద్రోవను తక్కిన దేశముల వారును తీసి
పోలేదు. బ్రిటనులో ఫివరుప్రభువు 1910లో బహిరంగముగా
నిలువ నుడిచెను "యుద్ధమునగా ద్రోవవ్యయ, యుద్ధముతో
దాక్షిణ్యము చూపుట మగతనముగాదు. మొట్టమొదటనే కొట్ట
వలెను, గట్టిగా కొట్టవలెను. అక్కడయిక్కడనక ఎక్కడనైన
ను కొట్టవలెను" ఈ భావములనే యతడు యుద్ధానంతరమున
ప్రకటించిన గ్రంథమున గూడ వివరించెను. "ముందుగా తెలుప
కుండ కల్గున నేనాని కొవనుచుగనులో దెన్వార్కు నాకా
దేశమును నాశనము చేయుట మర్యాదకాదని కొందరుగురుగాని
యుద్ధములో మర్యాద గిర్యాదా జాన్తానని. జర్మనీ వారికి
యిప్పుడు(1908)నాలుగు జూంత్వర్థాములు మాత్రమే యున్నవి
గాన నేనుచెప్పిన ప్రకారము వారికాకాదేశమును వశపరచు కొ
నుటయే మన (బ్రిటను) కర్తవ్యము" అనినేనుండొడ్డు సార్వ
భౌమునకు వ్రాసితిని 1899లో జరిగిన హేగు
సభలో "నేను తైబిలకు చమురులో వేయించెదను నిరపరాధుల
ను పరికినే నెదను" అని నుడిచితిని. అది కొంత పరుషముగానే
యున్నదిగాని యుద్ధముచేసినపుడు క్రతువుల నందరికి ధ్వంసము
చేయనిచో లాభములేదు.

యుద్ధము పచ్చినపుడు పశుబలమే ధర్మముగాని వేరుధ
ర్మమేదమునలేదు. ఈసంగతిని స్పష్టపరచకపోవుట గొప్ప
పొరబాటు" అని 25-4-1912 న నేను ఇషగు ప్రభువుకు వ్రా
సితిని. అని ఫివరు ప్రభువు తన గ్రంథమున ప్రకటించెను.

"నునము (బ్రిటను) యంత గొప్ప సామ్రాజ్యము నెటుల
శీర్షరచితిమి? నేనలనను యుద్ధములలననే యేర్పరచితిమి.
అట్టిచో జర్మనీవారుగూడ ఆపదతినే అవలంబించుటలో తప్పే
మున్నది" అని 1912 లో మాంఛెస్టరులో బ్రిటిషుసేనానియగు
రాబర్టుప్రభువు నుడిచెను.

"యుద్ధమే తప్పని పరియైనచో యుద్ధారంభవార్త క
్రతువులకు తెలియకముందే బ్రిటిషు నాకాదేశము బెబ్బడియును"
అని 2-2-1905 లో ఆర్థుర్గారి యొప్పులేలో నుడిచెను.

"యుద్ధములేనిచో వడ్డీవ్యాపారముల పారద్రోల పీలులేను.
దురాచారములు, స్వాస్థ్యపరత్వము, ద్వేషము మున్నగునవి - ప్ర
బలును. మానవ సంఘము దుర్భాగమున మునిగిపోవును. యుద్ధ
సాధనములను మార్చవలెను. వానిని చూడగ నే క్రతుదేశముల
వారికి గుండెలుపరిచివారు తమ ప్రభుత్వమును నిర్వహించుటకు
లుండవలెను. యుద్ధము పరమధర్మమైనది అది గొప్ప వైద్యుల
నుబోడి. యుద్ధములేనిచో పాదుషుమేలేదు. అంతర్జాతీయ-పరి
స్థితులనును కోరు దేశము ఉండునుకత్తెంచెడిది." అని కల్నలు
పుల్లిగుగారు 1923లో ప్రకటించిన గ్రంథమున వ్రాసెను. ప్రా
న్సులో కూడ పలువు రిట్టి ఉద్రేకకర్తగ్రంథములను వ్రాసిరి.
వారిలో కల్నలు ఆర్థుర్గోవరుగా రొండు "ప్రాప్యవార్త"
తక్కిన వాకందరి కంటెను గూడ యుద్ధమునందు ప్రీతి మెం
డు" అని రష్యా తాయబారియగు బేనడ్రపు వ్రాసెను.

"ప్రాప్యలో పాయస్సేరు, డెబ్బార్, మిరొండు
మున్నగువారు యుద్ధమునకు కాల ద్రవ్యము వలననే జర్మనీ
వారు గూడ సన్నద్ధులగుచున్నాడు" అని 13-1-1914 లో పా
రిసులో నున్న బెబ్బితుం రాయబారి బెబ్బయం విదేశసంక్రమి
వ్రాసెను
అప్పటికి అన్ని దేశములవారును బ్రిటిషువారునుగూడ యుద్ధ
సన్నద్ధులుగానే యుండిరి లార్డు క్లేవేను, లాయడుబార్డి, సర్
ఎడ్వర్డుగ్రేగార్ల ప్రసంగములనలనే స్పష్టమగుచున్నది. ఫ్రాన్సు
వారుగూడసన్నద్ధులుగా నేయుండిరి 4-8-1914 న పాయిస్సే
గుగారు నుడిచెను 8-5-1914 న పారిసులోనుండి బెబ్బయంరా
యబారిగూడవ్రాసెను రష్యాదేశమునందలి నేన తక్కిన అన్ని
దేశములందు కంటెను గూడ చాల హెచ్చుగా నుండెను.
వెనుక ప్రతిపాటునను క్రొత్తగా 450000 మంది సేనలో
చేర్చు చుండ్రిరి. ఇప్పుడు 580000 మందిరి చేర్చుచున్నాడు.
180000 మందిని హెచ్చుగా చేర్చుచున్నాడు.
పని చేయవలసిన కాలమున ఆరునెలలు హెచ్చించబడెను. ప్రతి
శిశుకాలమునను నాలుగు క్రొత్తసేనలు (కంటింటెంటు)తయ్య
చుగానుండును. అనగా మొత్తము 580000 X 4-2, 820,000
మంది. జర్మనీ సేనలో 880000 చు అప్పియులో 500000 ను
ఇబ్బిలో 400000 మందియును నెరిచులుండిరి. అని యొక
రష్యాపత్రిక ఆర్చిడ్యూకు ఫెర్డినాండు హత్త్యకు రెండువార
ములు ముందుగా వ్రాసెను.

రష్యాసేన యిప్పుడు మిక్కిలి శ్రేష్ఠముగానున్నది.
అని 10-9-1915 లో సెంటుపీల్గుబర్గనుండి యొకరు లండను
పైపును వ్రాసెను. అని పేజీ గారు వివరించిరి.

(నింగుయిండియా 10-12-25)

బెంగాలు యిన్సురెన్సు అండ్ రియల్ ప్రాపర్టీ కో,లిమిటెడ్.

(ప్రధాన కార్యాలయము-కలకత్తా)

మానవప్రపంచమునందలి అన్ని తరహాల వారలకును తగిన
విధములు గల స్కీములు గలిగియు ప్రధానస్థానముందున్న
యిన్సురెన్సుకంపెనీ.

దరఖాస్తువై వివరములపత్రము

చాలతక్కున ప్రీమియములు, నమ్మకమైనకావత్తు, అ
నుకూలముగు కొవిషనువైనను జీతమునకును జిల్లా యేజిస్ట్రీలకును
పత్రేకపు యేజిస్ట్రీలకును దరఖాస్తులంపుకొనుడు. (2498)

బార్మా పశాసు ఛీఫ్ యేజంటు,
కిల్చిక్కు మద్రాసు. (మద్రాసు రాజధాని.)

Advertisement for insurance and property services with text in Telugu and English.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము 2460

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతో కలసిపోయేడి శుక్ల
మును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో అతి
శీఘ్రరేతస్థలన మవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ
పుష్టి, వీర్యపుష్టి, కాంతి, బలము, రతివార్ధ్యము, ఇంద్రియ
పుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలదినములకు పరిపడుచును
తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రూ. 3-7-0.

శి.ఆర్. మునిశివహాల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)

కాకొరి కుట్ర కేసు

(S.D.) శ్రీ చలీకాని చిన జగన్నాథరావు
యక్కూడం వెంకటయ్యేటలూరు

మన గాఢ వార్తలు

ట్రాన్స్ వామముగారు:—కెరీయర్ సెంట్రల్ బోర్డు మెంబర్స్ అ. ఆర్. యల్. బాలెస్ట్రాముగారు ఇప్పుడు లెంజా వార్డులో సంచారము చేయుచున్నారు. 14 వ లేదీ గురువారమునండి బొంబాయి వెళ్లెదరు. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—జనవరి 2 వ లేదీలో అంత్యుద్యోగవారమును చాలానకు వెయ్యిహందకి 528 చొ॥ జనవరినది. అంత్యమును వారము 538 చొ॥ యుండెను. కలకాలన 13 రు, స్ఫూర్తిములన 1 రు మలేరియా వలన 82 రు ఇతర జ్వరములన 20 మంది చనిపోయిరి.

కాలి చనిపోవుట:—సోమవారమునాడు మందు గుండ్లముగారు ఆసుకునుమంజు గ్రామాదములన జేవా ముకాలగా ఆల్లవానిని జనవరిలో ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి. ఆ ఆల్లవాడు ఆసుపత్రిలో నిర్వరాత్రి చనిపోయెను—చించాడెను బాటేనువారు ఈరోజున విచారణ చేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

భాకుంకలనాటకము:—రేపుసాయంకాలము 5-80 గంటలకు ఏలూగునీతారామాంజయ నాటకమునాడు, భాకుంకల నాటకమును ఎస్టేజేమదియేటరులో ప్రదర్శించెదరు.

యూనైటెడ్ మార్కెటరాయా రావుగారు దువ్వంత పాత్రను, అంకిత్రావిమానాగారు కన్యాపాత్రను పోషించెదరు.

ప్రమాదము:—నిన్న సాయంకాలము యెస్టేజేమదిలో ఒక మోటారు బ్రాముబండి డిక్కినినందున 20 ఏంజు యు కణ్డోడరు రెక్కామే మరణించెను. చనిపోయిన యువకుడు ఇంకను కురింపబడలేదు. ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోబడిన తరువాత ప్రాణములులేవని డాక్టర్లు తెలిపిరి. తరువాత ఇవ స్పెష్టిరు ప్రియ, నవిన స్పెష్టిరు సయారు శివముగురింబుటకు విచారణ గలుపుచున్నారు. కళిబిమును రాయపురము ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయి విచారణ చేయుచున్నారు.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—ఈసమాజపు ఆధికారిక క్రింది కెలలో అన్నదానము చేయుటకు వీలగు సంఖ్య 4410 రోజునకు కలుగున 1426 ఘటాని ప్రత్యేకదానములను వినియోగము ప్రత్యేకంపబడిన సందాల మూలమున 2488 మందికి పెట్టబడెను. శాశ్వత ఆర్థిక వినియోగముల 1080 మందికి పెట్టబడెను ఈ కెలలో పెద్ద కెలత్రయ భోజనము చేసిన రోజున 280 మంది భుజించిరి.

ఒకసభ:—గ్రామము వహజనసభ ఆధికారిక సభాభవనమున ప్రత్యేకవివాహముగారి అన్యక్షత్రం 7వ లేదీ లక్ష్మీనారాయణ నాడు సాయంకాలము 6 గం సభజరుగును భక్తావిశ్వియాలకపు యన్. వి. అయ్యగారు ప్రస్తుతప్రపంచములోపు అధికసమస్యనుగూర్చి ఉపన్యసించెను. అందరూ రాగోరబడుచున్నారు.

రాకపోకలు:—నిన్నరాత్రి పిల్లల బ్రాహ్మణులు జాలాపిటె కల్లి. శేల్లెను బాగ్గురుగారు నిన్నరాత్రి కలకత్తా కల్లి.

వీలాపాటు దొరకాని నిన్నరాత్రి బొంబాయి వెళ్లెను, లెప్టినెంటుకలన్, జె.ఎ. సి. సివాల్సాగు సి. వి ఇ గారున్ను మేజరు హాబ్స్ ఎ.డి.సి. గారున్ను నిన్నరాత్రి ఉదకమండలము వెళ్లెరి

శ్రీ కొల్లంగోడు సర్ వాసుదేవ రాజుగారు ఒలవ కోసు వెళ్లెరి

కస్తాను సి. పి కామ్యులెట్ గారు ఈఉదయము నచ్చిరి. మురారు రాసనసభ్యుడు ప్రభాకరన్ తింపన్ గారు బుల్లవాలెండుండి ఈఉదయము నచ్చిరి

వీరూరు బిరీసా రాష్ట్రముల అభివృద్ధి శాఖాధికారియగు ఎ. రహీంగారు నేటిఉదయము బొంబాయి నుండి వచ్చిరి - సహకార సంఘముల అభివృద్ధిగూర్చి వివరించుటకు అవకాశముకొరక హిందూదేశమునందలి అన్నిపాత్రములందును సంచారము చేయుచున్నారు. ముగ్రామమునకు ఇప్పుడునుండరు ఇక్కడ సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రార్ జే. కె. గారిని కనికొని ముట్టించెను

అంకిత్రావిమానా కన్యాపాత్రమును వివాహముగారు ముందుగాండి పో తిమ యువ్యగమును స్వీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

ఒకసభ:—నిన్న సాయంకాలము 6 గం సేపియర్ పార్కులోని సంఘభవనముందు శరత్ వార్మికి యని పేరువడసిన తుమ్మతమ్మ కగారి వార్మి కోత్యవము అతివైభవముతో జరుపుటకు సభిహుడెను. సభకు చిరక్మలో వారియ రాజాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అయ్యతనముగారి మంక్షముతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. పవ్యవాభివృద్ధి గారు ఆ కవిసార్వభౌముని కీర్తమున గూర్చి విపులముగా తెలియపరచిరి. తరువాత చాలమంది వారిని సాగకును మాట్లాడిరి. అగ్రాసనాధిపతి కవిశీవితమును స్తుత పరచి చెప్పి విరమించెను. వందములతో సభముగి నెను. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసునుగూర్చి సభ:—మద్రాసు మహాజనసభ, తమిళనాడు కాంగ్రెసు స్వరాజ్య పార్టీల యొక్కయు కీరాఫతు సంఘము యొక్కయు ఆచరణక్రింద తిరువళ్ళిక్కేటి వీధి వద్ద శుక్రవారము 8 వ తారీకు సాయంకాలము 5-80 గం. విషయము భానుపురపు కాంగ్రెసు-యందు చేయలసిన పని శ్రీముత శ్రీనివాస అయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించురు. సత్యమూర్తి, రంగసామిఅయ్యంగారు, యస్. కె. ఆచార్య హాఫీసుహమ్మదు, అబ్దుల్ హమీదుఖాను, బషీరు అహమ్మదు సయ్యదు, అదికేశవులు నాయకరు, ప్రకాశము, కొలండై, యి. యల్. అయ్యరు, భావ్యంతయ్యంగారు గాల్గురు ఇతరులును ఉపన్యసించురు.

యువజనసమితి:—ఈసమితివారి ఆచరణక్రింద గోళ్ల హాల్లో 8 వ లేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 5-80 గం. గొప్పనకలచే ఉపన్యాసము లీయబడును. అంతర్జాతీయ సభ్యులనుగూర్చి వివిధదేశములవారు ఉపన్యసించురు.

ఉపన్యాసకులు	
మిస్ దొరవాన్లిలా	హాలిడు
" మార్నెలీవన్లియార్	ప్రాంసు
" కిట్టిలెన్యెండింగ్	అస్టోజర్వర్
" నూమాహగీ	స్టీడన్
ఈ దొరసాములున్ను	
మిస్టర్ ఆస్కర్ కొల్లెప్పామ్	ఆప్రేలియా.
" ఆర్ధరుబర్నెస్	ఇంగ్లాడు
" హామ్మనార్డ్	అమెరికా
" బామ్స్టి	ఇటలీ
" ఆర్. లినార్నో	జావా

దొరసాము ఉపన్యసించురు. ఆశ్చర్యము మారుమారుకీగారు

తాడిపత్రి మునిసిపలు వ్యవహారములు

నైపులుకమిటి నిర్ణయ మేమయ్యెను ?

ఒక విశేషి తాడిపత్రినుండి నేడిటుల తంజివార బంపుచున్నారు.

తాడిపత్రి మునిసిపలు వ్యవహారములు పరిష్కారము గాల్గెడు. రామేశ్వరరావుగారు సర్వోత్తమరావుగారును కోరిన మీదట ప్రజలకోర్కెలను గౌరవించుటకు నిర్ణయపడిన నైపులు కమిటీ పూర్తిగ తలక్రిందయ్యెను. మునిసిపలు కాన్సిలు నిర్ణయించిన కమిటీ సభ్యులు ప్రజల కీప్తుములేదు పురసంఘము సమావేశమై ప్రజాక్షేమమును గోరువాచెదరుగాని అట్టి కమిటీలో సభ్యత్వము నంగీరింప రాదని తీర్మానించిరి. అందుచేత సమాధానము మదరకపోయెను. ముందే మిజరుగన్ మాడవలసియన్నది.

'కృష్ణతులారా' ప్రదర్శనము

సహస్రగోపికాపరివేష్టితుడై, అష్టభార్యాసమేతుడై, భక్తుల పాలిటి కల్కమై, దుగ్ధాదునునది తనవారియెడగాని పేరవారి యెడగాని యున్నయెల నద్దాని బావ, ముష్టితూ-శిష్టగ్రతూ పరాధాని సామాన్యులక గోచరుడగు శ్రీకృష్ణమేమను ధర్మముల శ్రీయడవల్లి సూర్యశారాయణగారికే తగునని నిన్న ఏలూరు సీతారామాంజనేయనాటకమండలివారు కృష్ణభార్యమును ప్రదర్శించినపుడు కాల్వారేపు సభ్యులగు బ్రహ్మసాంయ్య పంతులుగారు సుడివిక ప్రశంసావాక్యములతో మేమీకీర్తించెదము. సత్యభావగర్వభంగమే యింతమేమిట్టిదిగి శ్రీమె.యన్నుది. అందులకు శ్రీకృష్ణుడు సారథ్యుడగు త్రాధ్యునిగ

నియుక్తము జేసెను. రుక్మిణీ ప్రభావమును విస్తరింపజేసెను. తులసిమాహాత్మ్యమును విలసిల్లజేసెను. నారదుడు శ్రీకృష్ణ భక్తాగ్రగణ్యుడు. భక్తులకు భక్తుడు శ్రీకృష్ణభగవాను డనువిషయము నిన్న ప్రదర్శనము నందు ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఇటు రుక్మిణి పుట్టినదినునియు, అటు సత్యభామ పెట్టిన దినమనియు విందు లారగింప నావ్యవించినపుడు శ్రీకృష్ణు డెటు బోతుటకును దోచక వసంతుని నిగ్గయము నాకాంక్షించినపుడును, సత్యభామ కోపగృహంబునను, తులారాధర సమయమునను సారదభక్తుడు గను శ్రీకృష్ణ పాత్రధారి సమయోచితముగ నువచితముగ నెటించిరి.

సత్యభామ తనంతటి చక్కనిది లేదని విజ్ఞప్తిగనుపి. మగని స్వసఖము జేసికొంటెనని విక్రమముందు సపత్ని. శ్రీకృష్ణుడు తన అష్టభార్యలలోను తననే దేవతగా భావించు నను మోహములో బడియుండు నబల. శ్రీకృష్ణుని మోలనుండియు నాతని శ్రభావంబిండుకేరి యెరుంగక, స్వోత్కృష్టతనే పరికించు రుక్మిణీదేవికన్న తానే పట్టాపు దేవిగా భావించులలన, సత్యభామ గర్వపునడకల యొయ్యారమును తద్వేషధారియగు బాలకవి, వివాక్ ఫంచాగం రామానుజాచార్యులు గారు అసమాన పాండితీపటన ప్రకాశమువలన సస్యుల నానందపరచి ధన్యులైరి. కో.గృహంబునకు బోవుకొని చీకాకుతో నగు దీసి పారవేసిన పుకు త్రొక్కిన చిందులుకు, భర్తకు దానమున కొప్పింప జేయునపుడు జేసిన లాలనలను నారదుడు దానమును గైకొనిన పిడప తన సర్వస్వమును జేసినను తులతూగని శ్రీకృష్ణుని భారమను గాంచి కెఱిగెను కీర్తియు శ్రీ ఆచార్యులవారు ఆమోఘముగ జూపిరి.

ఈనాటకమున కంతకును నూత్రధారియని పైదెవ్వనా రదగ్రాత్రను శ్రీ అద్వైత శ్రీరామమూర్తిగారు ధరించి భగవద్విం తాసత్తులై తగ్గానామృతమును తాగ్రోలి యితరుల గ్రోలించిరి. శ్రీకృష్ణుని సహాయముతోను అనగ్రహములనే తానింత ప్ర ని జే య గ న్గ థి న ను వి వ య ము నాటక వంతయు వ్యాపింపజేసిరి. శ్రీకృష్ణుకు కే.లము అంగనాలోలడు గాడని ప్రదర్శించునపుడు వారద్యుత విశేషమును గను తరచిరి. శ్రీకృష్ణుని దానముగ గొని తన భాగ్యముని సంతోషించు నారదుడు ధన్యుడు. భక్తిప్రకాశమును నిపాత్రను శ్రీ రామమూర్తిగారు చక్కగ నిర్వహించిరి.

శ్రీ కృష్ణునిదేవి, భర్తరాండ్రలో నగ్రగణ్య, పతివ్రతా తిలకము, ఆమాయ స్వోత్కృష్టమున్నగు దగ్ధము కట్టియు లేని సతీమతిని రక్తికి తత్కాత్రధారి కడిమూల రత్నయ్యగాను యథాధముగ నట్లే యుండి నిర్వహించి సత్కులతో మెలగు నపుకు జూపిన ఉన్నత భావ ప్రదర్శనమును తుదకు శ్రీకృష్ణుని భక్తియే అందగతును మోక్షవాయుమని సత్యభామను జేసి యువదేశసమయ మప్పటి నిర్వహాత్మ ప్రార్థనాయు నసవ్యకముగ నుండి తోటి సుతులకు గూడ వన్నె చెప్పెను.

వసంతనిమాట విడువరాదు. ఆలమూరి పట్టాభిరామయ్య గారు హాస్యవిశేషముల నభినయించుటలో యెప్పటి కప్పుడు తగినటుల జేయుచు కడుపుబ్బ నవ్వెంతరు. సత్యభామ పరిచారి కయగు నలినతో సరసములు మాత్రము చక్కగలేవు. శ్రీకృష్ణుని చెలికాడై పవిత్ర భావములతో ప్రవర్తిల్లవలయును. ఆయనకు స్వాతంత్ర్యము శ్రీ కృష్ణునితో మాత్రమే గాని మరెవరితోను గూడదు.

నటకులందరూ తమ యసమాన ప్రజ్ఞలను ప్రదర్శించిన పుడు బుర్రా సత్య నారాయణ గారును, దేవోద్ధారక నాగేశ్వర రావు పంతులు గారును బగ్గిన నాక్యములు ప్రశంసావాక్యములుగా గాక యథార్థములనియే జెప్పవలయును. నాటక శాస్త్రదేశమున నుద్ధరించుచు, చెన్నపురి పౌరులకు శుద్ధాంగ్రజ్ఞు శ్రేణుమును గలుగజేసి తన్నాటక ప్రదర్శన ప్రతిభను జూపునటుల శ్రేష్టాటకు తోడ్పడిన శ్రీమోతేనారాయణరావు జుబొందారుగారికి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిన్నరాత్రి విసతు లర్పించి చెన్నపురి పౌరులు వారిని తగిన రీతిని గౌరవింపవలెనని కోరిరి. నారాయణరావుగారును తాముచేయులంపెరకు నాటక శకు తోడ్పడవలె నను నుద్దేశముతోనే యధాశక్తి పనిజేయుచుంటిమని ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు చెప్పిరి.

సభ్యులందరూను నిన్న రాత్రి తృప్తిచెయింతును, రుక్మిణి యింటను శ్రీకృష్ణునితో విలసలాగించి, తులారాధరసమయమున బ్రాహ్మణులతో సభ్యులమౌనముల గ్రహించి, సత్యతోబాటు భక్తి ప్రతీకమును గాంచినటుల నుండెను.

పోలీసువారి దౌర్జన్యము

శిక్షలు విధింపబడుట

రంగూను, జనవరి 4:—రంగూను ప్రభుత్వ పీఠంలో క్రిందట మే నెలలో భోగిమువారైన యింటికి పోయి నిర్బంధ పెట్టి డబ్బు లాగుకొన్నందులకై ముగ్గురు పోలీసు యు ద్యోగులు, ఇద్దరు వార్డుమెన్లు మొత్తము 7 గరిపై పోలీసు కమిషనరు లెచ్చిన కేసులో సేను జిల్లామేజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పిన నట్లుగా కోర్టుతయ్యి ప్రేక్షకులతో నిండియుండెను. ముగ్గురు పోలీసు ఉద్యోగులపైనను వార్డు మెన్లుపైనను ఐ. పి. సి. 891, 892 సెక్షనులకింద నేరములు మోపబడెను. తక్కిన 7 గురు విడుదల చేయబడిరి. ముగ్గురు పోలీసు ఉద్యోగులకు 9 నెలలను ఇద్దరు వార్డుమెన్లకు 2 నెలలును కఠినశిక్షలు విధింపబడెను. (అ. ప్రె.)

టారిఫుబోర్డు విచారణ

ఉక్కురక్షణము

కలకత్తా, జనవరి 5:—మోమరసు వర్క్స్ లిమిటెడు కంపెనీ పక్షమున ఏ. కామరానుగారు టారిఫు బోర్డుయొడుట సాక్ష్యము నిచ్చుచు తమ కంపెనీ ప్రయాణికులకు సామానులను దీనికొనిపోవుటకును తగిన ఓడలనున్న, పడవలనున్న, దోసెలనున్న నిర్మించుననియో, 25 నుండి 130 టన్నుల బోట్లను నావలను కట్టుననియు జెప్పిరి. ఈ ఓడలను గట్టుటలో సాగదీయని ఉక్కు యెంతవర కుపయోగింపబడుననియు, అంతవరకు రక్షణ యొసంగబడుననియు అడుగగా, ఉక్కురేకుకు నూటికి 14 చొ॥ ఉక్కుకోణములకు నూటికి 11 చొ॥ రక్షణయొసంగబడునని చెప్పిరి. దిగువ తిత్తేయు ఓడలపై రక్షణ సుంకముండుటకు 1928 లోకన్న యిప్పుడెక్కువ అవసరము లేవని సాక్షియభిప్రాయము. బెంగాలులోను ఆసాములో గానలిన ఓడలకొరకు వారి కంపెనీకిగాక విదేశీయులకు ఆర్డరులను బంపిణీయులేవని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

గోపాలపురము సంస్థానము

మ్యానేజరు

యం. యస్. సోమయాజులుగారి రాజీనామా

గోపాలపుర కుమారరాజుగారు విజయనగరం పట్నమునుండి నేటిట్లు తిరిగిరా నిచ్చిరి:—యం. యస్. సోమయాజులుగారు రాజీనామానిచ్చిరి ప్రకటించుటకు విచారమునున్నది ఆయన అన్ని విషయలను ఆదర్శముగ మ్యానేజరుగ నుండిరి అనేక విషయల యట్టేయకు తోడ్పడిరి. రైతులును, క్రింది యుద్యోగులు వారి మేధాశక్తిని, హృదయకోవలత్వమును జూచి దైవాంశ సంభూతిగ భావించెదరు. వారు జీవితమునందన్నివిధముల జయము గాంచెదరు గాక.

తరుణ భారతి-చూతన వారపత్రిక

నాగపూరులో కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు

సాహాయ్యము

నాగపూరు, జన 5:—రెస్టాన్సిమెంటుకారమునకు ప్రతి కూలముగ కంగ్రెసు పరముగను ప్రచారముజేయునట్లేర్పాటుతో తరుణ భారతి యను వారపత్రికను స్థాపించునట నాగపూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుయొడుట స్టేషరు, పి. డి. హార్సెల్ గారు యం. యస్. వి. ప్రమాణము నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

మాననష్టపుదావా

ప్రొసేవేయబడుట

నాగపూరు, జనవరి 5:—యం. యస్. సి. డార్వరు యస్. వి. భారతీగారు సర్. జి. యం. చిత్తపేటగారి కుమారుడు మాధోగంగుగారు చిత్తపేట గారిపైనను యితరుల పైనను మాననష్టముక్రింద తెచ్చినదావాను ఫిర్యాది నేరస్థాపనను నిరూపింప లేకపోయినందున డిట్ మేజిస్ట్రేటు కోట్టిచేసెను. (అ. ప్రె.)

చెన్నరాష్ట్ర తపాలనాధిపతుల సభ

6వ సమావేశము, గుంటూరు

గుంటూరు, జన 2:—6వ సమావేశమునందు చెన్నరాష్ట్ర తపాలనాధిపతుల 6వ వార్షిక సమావేశము శేషము సాయం కాలము లగ. ప్రారంభమయ్యెను. సభామండలి మంత్రియొక్క గౌరవతోడను సీనియర్ కమిషనరు జండాలోను చక్కగ నలంకరింపబడెను. చాలమంది ప్రతినిధులు మదరాసు, రామోద్రు, కోయంబటూరు జిల్లాలనుండిగూడ వచ్చిరి. గుంటూరు జిల్లాలో నన్నిపోస్టాఫీసుల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. సభాధ్యక్షులగు కె. వెంకటరమారెడ్డి బి. ఎల్., ఎం. ఎల్. ఎ. గారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు వి. రంగాచారి ఎం. పి. బి. ఎల్.గారు సన్మానించి చెప్పిరి. తెలంగాణ అవధానములో ప్రాథమిక జరిగిన పిదప ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు స్వాగతోపన్యాసమునం దీ దిగువతీ తెల్పెను.

స్వాగతోపన్యాసము

విశుద్ధతమే బలము. కార్యక్రమలంఘనముగ నేర్పడి తగినప్రయత్నములు చేయవలెను. తపాలనాధిపతులకు గల యిట్లుండులనుగూర్చి వివరముగ నేనిప్పుడు చెప్పవలసివచ్చెను. అవి మ.యములన్నియు సభలో చర్చింపబడును కేంద్రసంఘమువారు తయారజేసిన మెమోరాండమును సేను జూచియుంటిని అందలి కోర్కెలన్నియు సమర్థముగనే యున్నవి. ప్రభుత్వమువారు పోస్టుకాళును వ్యవహారత్యాగమునంపరాదు. సమర్థత గల నాఖరల నియమించి, యాకాళుయందు నష్టము వచ్చినను అందలి ఉద్యోగుల నిబ్బంది పెట్టరాదు. ఆ. భా. తపాలనాధిపతుల సంఘమువారు డైరెక్టరు జనరలుగారికి విన్నవింపవలసిన గా యింకను జవాబు తెల్పలేదు ప్రభుత్వము వారు న్యాయముగ అకురు కోర్కెలన్నింటిని మంజూరు చేసెదనని నమ్ముచున్నాను.

ఆ. భా. తపాలనాధిపతుల సంఘమును ఆర్. ఎం. స్. ఉద్యోగులతో సహా, వేరొక అఖిల భారత సంస్థ పోస్టుల ఎస్సోసియేషనుతో ఏర్పాటునర్పటనుగూర్చి కొన్ని మార్చనలు గలవు. ఆ విషయమున బాంగ్లా నాలోచించిన పిదప, ప్రస్తుతము వేరుగ నుంచియు పరిశీయుట మంచిదని నాకు దోచినది పోస్టుల నాఖరలను, గుమాస్తాలను మధ్య మనస్ఫురతేర్పడినవి. నీరి సంఘములు రెంటిని కలిపినచో యీ భావము పెంపొందునేమో యని భయపడుచున్నది. కావున రెండు సంఘములు ప్రత్యేకముగనుండి సక్రియ పాటుబడెనునని నానమ్మకము.

సానుభూతి

స్వాగతోపన్యాసము జరిగిన పిమ్మట గొల్ల కార్యదర్శి యగు వి. బాల సుబ్రహ్మణ్యంగారు రెడ్డిగారిని అధ్యక్షులుగా నుండగారిరి. అధ్యక్షుడు డాక్టరు పిరప ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు లెనకు వేరిన తంజినాద్రిల జనివెను. జి. పి. రాయ డైరెక్టరు జనరలుగారు, ఎఫ్. జె. లాంగులిను, టి. వి. శేషగిరి అయ్యగు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ముకుందలూ సంగ్రామగార్లవలెనుండి సానుభూతివార్తలు వచ్చినవి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

అధ్యక్షులగు కె. వెంకటరమారెడ్డిగారు యిట్లుపన్నునించిరి:

తపాల ఉద్యోగులు తమయిబ్బందులు తొలగించుకొనుటకై యొక్క ఆందోళన సలిపినదియు మీకందరికెరుక. 1920 సం॥ భారతరాజసభయందు పటేలుగారి తీర్మానముపై నొక విచారణసంఘము నియమింప బడెను. ఆసంఘమువారి ఫిర్యాదు ప్రకారము మీజీతము లెచ్చింపబడెను. కాని యీమాత్రము మార్పుచాలదు. కావుననే జిల్లాసంఘములు రాష్ట్రసంఘములు అఖిల భారతసంఘముగ నేర్పడి తపాలనాధిపతులు తమ యిబ్బందులను పూర్తిగా తొలగించుకొన నాటినుండియు సభలజేసి ఆందోళన నలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు బొంబాయి, మదరాసు రాష్ట్ర సంఘములను, ఆ. భా. తపాలనాధిపతుల సంఘమును, బొంబాయిరాష్ట్ర టెలిగ్రాఫు సంఘమును, రికర్మెంట్ జేసిన సానుభూతి చెప్పిరి. తేకున్నచో యీసంఘసభ్యులందరు అంధకారమున మునిగియుండెననినదే సంఘములు ప్రభుత్వమువారిచే గుర్తింపబడినవిగా లగవు ప్రారంభమైన వన్నవాల. ఇదేండ్ల నుండి యీసంఘములేర్పడ్డను నాఖరలందు అందు చేరకుండుట చిత్రముగ నున్నది. చందా చెల్లింపలేరనిగాని, అధికారులు ఆ యిష్టతగనుండురని గాని వెనడియరాదు. ఈసంఘములలో చేరినచో చెల్లింప చందానన్న క్షమునయెక్కువ లాభమేవచ్చును.

అధికారుల అయిష్టతగూర్చి వెరగొందరాదు. అనవసరముగా వారిందు జోక్యము కలిగించుకొనరు. మీశాఖయందు డైరెక్టరుగారు సానుభూతిగలవారే అయినను, వారు కొయ్యగ్రాముతో పోల్చబడిన యీప్రభుత్వములోని సభ్యులగుటచే త్వరలో మీకోర్కెలీడేరవు. ఆర్థికశాఖవారు, ఒకప్పుడు రాసనసభవారు మీపని కష్టపరచగలరు. కావున యెక్కువమంది సంఘమునందు చేరి బలము చేరుకొనువలెను.

సానుభూతికృతములు

ప్రత్యేక పరిష్కారంలో పనిచేయు నాఖరుల వర్తకసంఘములు కంప్లెంట్ మెంబరులను మీసంఘమునకు వ్యత్యాసము గలదు. వారు ఒక యిబ్బంది తొలగిన యింకొక యిబ్బంది గోచరమగుచుండును. చివరకు సమ్మెలతో పరిశ్రమ అంత మగును. మీకు అధికారులు ప్రభుత్వమువారు గావున అట్లెన్నటికి జరుగదు. మీయోగ్యతను వారెరుండుగు మీరు జీవితవ్యయమునుమాత్రము గోరుచున్నారు. మీరు యెన్నటికిని అధికారుల సానుభూతినిగాని, ప్రజలగౌరవమునుగాని గోల్పోరాదు తపాలనాఖరులు పశుకష్టము లందరికి చెలియును. ఉదయమునుండి సాయంకాలమువరకు బయట తిరిగి బాధ్యతగల తేజులను గనమును పంచియిచ్చునుండవలెను. ఏమాత్రము భారతాటము సరిగ నను చెడుమాట ఐచ్చుటయేగాక తమ స్వల్పజీతములలో నుండి నష్టపోవలెను గ్రామముల వెంబడి నంబుల మోసుకొని తిరుగు తపాలనాధిపతుల జూచినచో వారి కష్టములు తెలియును. వారు తిరిగివచ్చువరకు భార్యబిడ్డలు యింట మారుచుండురు. గ్రామములవెంబడి పరుగిడవలసిన రన్నరులకు నెలకు రూ॥ 12 మాత్రమే జీతము. చిన్నకాఖరుల యిబ్బందులింకను కఠినముగ నున్నవి. జీతము తక్కువైన కొలది బాధ్యత యెక్కువను చుండును.

శాసనసభలోని సీటి

శాసనసభ్యులందరు యీసంఘములయొడ సానుభూతిగలవారే అయినను అనుమతిగ నొక్క తీర్మానము గావించవలెనన్న 40 మంది సభ్యులు యత్నింపవలెను. ఆతీర్మానము బాలెలు జేయునపుడు పూర్తిగా యిష్టములేని సభ్యునిచేరవచ్చును. ప్రభుత్వసభ్యు డాతనికి సరియగు సమాధానము చెప్పి మార్పుండవలెను. రెండవ విచారణసంఘమును నియమింపవలెనను తీర్మానము గత ఫిబ్రవరిలో పాలుగారు ప్రతిపాదించినపుడు యీ గతి యె పట్టెను. చివరకు జిన్నాగార్లు పడగా ప్రభుత్వము వారు మీవిన్నపముల నాలకించుట కంగీకరించిరి. ఖచ్చితమయిన కోర్కెల సేమియు ప్రభుత్వమువారు మన్నింపబాలరు. మీవిన్నపము నాకించిన పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు యేమి నిశ్చయించినదియు డిల్లీ సమావేశమునందు తెల్పనున్నారు. మీలో సమర్థుగువారికిని అనుభవము గలవారికిని తరగతి గుమాస్తాపనల నొసంగ వచ్చునని నిశ్చయించినందులకు సంతసించుచున్నాను. ఇందులకు గుమాస్తాల సంఘమువారు ప్రతికూలముగ నున్నట్లు చెలియుచున్నది. వారు తెల్పుకారణములు సమంజసముగ లేవు సార్వభౌమ డిప్యూటీ మున్నగు పనులకు విజ్ఞాన మవసరములేదు. అనుభవము చాలును.

గుమాస్తాల సంఘముతో కాఖరుల సంఘము చేరటగూర్చి యోచించుచున్నారు మీపై అధికారులకు పోర్టుమాస్తారులు గుమాస్తాలు మీతో గలసి ఒక సంఘముగ పనిచేయుట మంచిదేగాని, వారితో గలియుటచే మీయిబ్బందులను వివరముగా బాహాబముగ జెప్పుకొనుటకు వెనడియరాదు. అట్టిమోమాటములుండుననియే ప్రత్యేకముగ నుండుట మంచివచ్చుచున్నాను నాఖరులకు సంఘములో చేరకుండ చిన్న అధికారులు యిబ్బంది గలగు జేయించని ప్రభుత్వమువారు కానించునట్లు మీరు కోరవలెను.

మీ యిబ్బందు లన్నింటి గూర్చి నేనిచ్చట జెప్పజాలను. 80 చొ॥ చొ॥ పన్ను జీతములెక్కువ జేసినను మాట నిజమేకాని యది కుటుంబ పోషణకు సరిపోవును. గ్రామాంధరులందు బ్రాంచి అఫీసులలో ఒక్కడే తపాలనాఖరుండును. వానికి నెలవన్నది యుండదు యంత్రములలేవని జేయవలసినదే. అట్టి వారికి పించను గూడలేదు. ప్రావిడెంటు ఫండ్లను యేర్పాటు జేయవలెను.

మిత్రవ్యయ సంఘము వారి సిఫార్సులు మీయెడల నే ఉపయోగించబడెను. వారుఉన్నతోద్యోగులక్కంచమనిసిఫార్సుజేసి 1914 నె॥ 514 లున్న సంఖ్య 1922 నె॥ 679 గంటలకు యెక్కువ చేయబడెను.

ముగింపు

నాకు చొ॥ పత్తి తెప్పించుంటిని. సంఘముల సభ్యులందరు కష్టపడి ప్రచారముజేసి సంఘమునభీష్టులను, మీరు మీ యజమానులయెడల గౌరవము చూపి మెలగి కోర్కెల నీడేగుకొనవలెను.

వ్యవసాయాభివృద్ధి పరపతిలేని సహకారము

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము ఆర్థికశాఖకు చేరిన
క్రీయత కె. సి. రామ కృష్ణనుగారి వ్యాసము

భారతదేశమునందలి పరపతి (క్రెడిటు) సంఘములలో
ను విదేశములందలి పరపతి లేని (నాన్-క్రెడిటు) సంఘముల
లోను వ్యాప్తి దూచిన భారతదేశమునందు నాన్ క్రెడిటు
సంఘముల వ్యాప్తి చాల తక్కువగా కనబడకమానదు.

1923-24 భారతదేశము చెన్న రాష్ట్రము		
వ్యవసాయ పరపతి సంఘములు	52,890	- 8103
పరపతిలేని సంఘములు	1,775	- 203

మొత్తము. 54,665 - 8206

1924 లో జులైలో మొత్తము 40000 వానిలో పరప
తి సంఘములు 20000 పరపతిలేనివి 20000 పరపతి సంఘము
లలో 10000 సస్యలక్షలకు సగ్గుగా కొనుదెచ్చుచు. మరికొన్ని
సగ్గుల సమకలను విక్రయించుచున్నవి. జపానులో 1921
ఆగస్టుకు 14000 సంఘములుండెను. వానిలో కేవలము
సగ్గుల సంఘములు 8100 మాత్రమే. ఆగ్నేయ సంఘములు
పరపతిలేక. అవి కొనుట పండించుట అమ్ముట మున్నగు పను
లను చేయుచుండెను. ఇంగ్లండు, డెన్మార్కు, ఆమెరికా
(నయోక్లంప్రియలు) దేశములలో పరపతి సంఘములకు
ప్రాముఖ్యత లేదు. భారతదేశమునందలి పరపతిసంఘములలో
కనీసము పరపతిలేనివి చెన్నరాష్ట్రములోనే గలవని కనకాశ
ము లేదు. మొత్తముమీద పరపతిలేనివి మాచిసనో పరపతిలేనివి
విక్రీయింపబడుచున్నవిగా కనబడుచున్నది. 1923-24 లో వ్యవస్థలకు
బహుళవ్యవసాయ మొత్తము 753 లక్షలు. కొనుటకు అమ్ముటకు
91 లక్షలు మార్కెటు వినియోగపడెను. ఆయా సంఘముల
లాభనష్టములను తెలుసుకొనుట కనకాశములేదు. చెన్నపురి రాష్ట్ర
మున లెక్కపూర్వములను 25, 16, 64, 000 లాభము కనబడు
చున్నను పంపకము చేయబడినది 4, 71, 600 మాత్రమే. కొనుట
అమ్ముట యావసానము 77 సంఘములు చేయుచుండెను. వానిలో
47 సంఘములను 10, 779 లక్షలను 20 సంఘములను 38, 21
లక్షలను నచ్చేరు 4 సంఘములు పంట, విక్రయించుచుండెను
దేను వానిలో రెండింటికి 2560 నిరసల లాభమును తక్కిన
రెండింటికి 14, 780 రూపాయల నష్టమును వచ్చెను.

సహకారపు లెక్కలు

ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిన లెక్కలు ఆస
మగ్రముగా ఉన్నవి.

సంఘముల విభాగమున గొప్పవివరములు సరిగా లేవు.
కొనెడు సంఘములను ఆమెకు సంఘములనుగూడ ఒక జాబితా
లోనే కలగలుపు చేసిరి. వీనిని మూడిటికింద విడదీయవలసి
యున్నది. 1 కొనుట, 2 అమ్ముట, 3 కొని అమ్ముట. పాశ్చా
త్య దేశములలో కొనుట కను సులభమయినను అమ్ముట చాల
కష్టమయినను అందును అంగీ రించిరి

పద్ధతులు ఒక్కొక్కరాష్ట్రమున ఒక్కొక్కరీతిగా
నున్నవి. ఇది మంచిపద్ధతి కాదు.

ఏదేనెప్పుడును కొని అమ్ముకో ఆవివరములుగూడ
కష్టమయినను ప్రతిపక్షము ఎరువులు మున్నగువాని వివర
ములుగూడ లేవు.

రాష్ట్రీయదొరతనముల ప్రకటనలను ఆసమగ్రములు
గానేయున్నవి అందులో పరపతి లేని సంఘములనుగూర్చిన
వివరములు విక్రీయింపక నున్నవి. ఒకసంవత్సరము చాల
సరళపను బడసిన సంఘములు వరుసటి సంవత్సరమున కృశించి
పోవుచున్నవి వందలవిడదగలు నిర్ణయములుగా నున్నవి. అగ్రిక
ల్చరబోర్డువారు యీ లెక్కలనుగూర్చి చాలాసారులు ఆక్షేపా
చేసిరి. ఈలోపములను సవరించుటలో విశేషకష్టమయినను
లేదు.

పరపతి మితిమీరుట

భారతదేశమున దొరకాలమునందలియూ ఆప్యగిన్ను సంఘ
ములుండెను గాని ఆయన సంఘములు క్రొత్తవిగాన పర
పతి సంఘములకుగల పలుకుబడి క్రయవిక్రయ సంఘములకు
లేని వారి ఆత్మతయగు కుక్కలెయని తెలుపబడెను.

గామముల పరపతి కాలములకు గూడ పరపతి
కుక్కలెయని తెలుపబడెను. సహకారరీతిని పనిచే

యుచున్నారా? ఆర్థము ప్రాంతములందువలె సహకారదుగ్గ.
సంఘములు, జపానులోవలె సహకారవిక్రయ సంఘములును
కలవా?

మొత్తము మీద భారతదేశమున
పరపతిలేని సంఘముల పని మిక్కిలి మం
దముగా నున్నది. జపానులో 1899లో మొదటి సహకారచట్ట
ము ఆమోదించబడెను.

వ్యవసాయపు అవసరాల రైతులకు బదులు అవసరమే.
అందులకు తంజావూరు జిల్లాలో పంట బదులు సంఘములు
'క్రాఫ్టు-లో-ను-యూనియను' బాగుగా పనిచేయుచున్నవి. కాని
వ్యవసాయము అభివృద్ధి నొందవలెనని కావలసినవానిని కొనుట
కును అమ్ముటకునుగూడ సంఘములు పూనుకొనవలెను. లేనిచో
ముందుగా పెట్టుబడి పెట్టువారికి రైతు లొంగిపోవును. తన
కాలమును యితరవలనకు వినియోగించి వ్యవసాయమునుగూర్చి
ఉపేక్ష చేయును.

ఈ పద్ధతివలన కొంతకాలమున నుండు ధరకును మరి 6
నెలల పిమ్మటనుండు ధరకును, గ్రామములలోని ధరకును పట్ట
ణములలోని ధరకును, జట్టికాలముననున్న ధరకును కొంత
కాలముననున్న ధరకును అపరిమితమైన తేడా కనబడుచున్నది.
రైల్వేలు, మిరపకాయలు, పోకచక్కలు, ప్రత్తి, ధాన్యము
మున్నగువాని ధరలలో 100 కి 100 తేడాగూడ కనబడును.

వ్యవసాయపు పనులలో రైతువ్యయ చాలకపోవుటవలన
సరుకు నాణ్యముగా నుండకపోవుటయును పంట చాల తక్కినా
వుండును గూడ కలుగుచున్నది. మరువేరగాండ్రును లాభ
సాటివేరగాండ్రును కలితీరూడ చేయుచుందురు. ఈ అసర్థ
మునలో చలించువలెను. రైతు బదులు పుచ్చుకొనిన సామ్యులకు
వ్యవసాయపు పనులను చక్కగా పుచ్చుకొనించుటయును
పంట-ఖరీదు- అమ్మకము మున్నగు పనులు సరిగా జరుగునటు
లను చూడవలెను.

ప్రభుత్వమువారి ఆదర్శము

వ్యవసాయపు బాంకులనుగూర్చి విచారణ చేయుటకు చెన్న
పురి దొరతనమువారు నికల్సునుగూర్చి నియమించినది మొదలు
రైతుల అప్పలను దీర్చువిషయమున మాత్రమే వారు శ్రద్ధపుచ్చు
కొనుచున్నారు. 1904 నట్టులలో పరపతిసంఘములు కాని
వానిని మోడుచేయుట కేర్పాటేలేదు. పరపతి లేని సంఘము
లకుగూడ అధికముగ ఆదరణ అవసరమే. ఇప్పుడీవిషయమున
గూడ చెన్నపురి దొరతనమువారు శ్రద్ధపూవుచునే యున్నారు
గ్రామముల అధిక పరిశీలనలు బాగుగా తెలిసినవారికి పెద్ద
యందొగములకు నియమించబడెను. పంజాబులో నీవిషయమున
పనిచాల బాగుగా జరుగుచున్నది. ఆరాష్ట్రముపుడు ఆదర్శముగా
నున్నది.

ఎగుమతి వ్యాపారము

దెన్మార్కువారు పంపిణీపులను విస్తారముగా విదేశ
ములకు పంపెదరుగాననే అచట సహకార విక్రయము బాగుగా
సాగుచున్నది. ఎగుమతి అవసరము లే
నపుడు రైతు స్వయముగా స్వదేశమునందమ్ము
కొనుటయే మంచిది. భారతదేశమునందుగూడ ఎగుమతి తక్కు
వయే అని తెలుపబడెను. జర్మనీ హాలండు దేశములవారు విదేశ
ములనుండిగూడ ఆహార పదార్థములను దిగుమతి చేసెదరు. విక్ర
యము స్వదేశములలోనే అధికముగా జరుగును అయినను
ఆదేశములలో సహకార విక్రయ సంఘములు చాల బాగు
గానే పని చేయుచున్నవి. హాలండులోని సంఘములు పండ్లు
కాయగూరలు వ్యాపారమును మోపుగా జరుపుచున్నవి. ఆమెరికాలో
గూడ సహకార సంఘముల వారి పండ్ల విక్ర
యము మోపుగా స్వదేశముననే జరుగుచున్నది. భారతదేశ
మున పంజాబు బర్మా రాష్ట్రములకుండి గోధుమలును బియ్య
ము విస్తారముగా ఎగుమతి యగుచున్నవి. ప్రత్తి, చమురు గిం
జబు, మున్నగుసరకుల విషయమున సహకార విక్రయసంఘము
లవసరమే భారతదేశమున పెద్ద పెద్దఎగుమతి సంఘములకు
గూడ సహకారపద్ధతియే చాల లాభకరము. వేరువేరుగల నిపుడు
చేతితో వలమటలననని పాడగుచున్నవి. వానిని
యంత్రములతో మువవచ్చును. ప్రత్తిని గూడ యిప్పటివలె
కలితిలేకుండ గింజ దీయింపవచ్చును.

పోటీ-వ్యవసాయాభివృద్ధి

విరోధాఖండమున 1870 మొదలు ఆమెరికా వారి
పొడిలను రైతులు పక్షములకు మార్చుకొనవలసి వచ్చినది. భార
తదేశమునందలి శ్రద్ధయును రైతుల కలుగలేదు. పోటీ
లను జీవనాధారమునకే ముప్పువచ్చుటచే విరోధాఖండమువా

రు క్రొత్త పనిముట్లను ఉపయోగింపవలసి వచ్చినది. మోము
వలనను అజ్ఞానమువలనను యితరులు నష్టముకలిగింప కుండు
టకు సంఘముల కేర్పరచి మంచి విత్తనములు మున్నగువానిని
సమహర్షకొన వలసివచ్చినది. ప్రాథమికవిద్యను నిర్బంధము
యుట, క్రొత్తపద్ధతి వ్యవసాయసాధనములను గూర్చి ప్రజలకు
విస్తారముగా బోధించుట, కవులు పద్ధతిని మార్చుట, మున్నగు
పనులు గూడ జరగెను. భారతీయులకు గూడ నిపుడు వేరు
తనగ అముదములు మున్నగు వానిలో సాదకు పెససాక్షేమియా
ప్రెంచి ఆఫ్రికా జావాదేశములవారు వరుసగా పోటీచేయుచు
న్నారు. భారతదేశపు సరుకు వాణిజ్యముని చాలకొన్న ధరకే
విదేశముల వారు అనుగుచున్నారు. వ్యవసాయవ్యయములు
చాల మోచిపోయింపగాన భారతీయులుగూడ శ్రద్ధపూరిక
తప్పదు.

నాయకులు లేకపోవుట

పాశ్చాత్యదేశములలో సాంఘికభావములవలన మొదటి
భూముల సంఘములే యేర్పడెను. తక్కిన సహకారసంఘము
లుపిమ్మటనే కలిగెను. పండితులకిగా నాయకు లభిశ్రద్ధతో
పనిచేసిరి. లాటిను దేశములలో కాపలకు మతగురువులు తీవ్ర
సాంఘికవాదమును నిరసించి గ్రామ పురస్థిర్యామునందు
చాల శ్రద్ధగా పనిచేయగడగిరి. అయినే భారతదేశమునందు
గూడ ఆర్యసమాజమువారు రామకృష్ణ మిషనువారు మున్నగు
మతవ్రచారములు గ్రామముల అభివృద్ధికి పూనుకొనురా? ప్రా
చీనకాలమునుండియు కాంతికిరి సంతుష్టికిరి వ్యవసాయవృత్తి
ఉత్తమాత్మముగా పరిగణింపబడుచుండినను వ్యవసాయదా
రుల కత్యవసరముగ సహపాముమైన జరుగక తప్పదు. ఇంగ్లండు
దెన్మార్కు దేశములలో ప్రజలకు రాజకీయముగా అవమాన
ము కలుగుటవలన దానిని మరచి పోవుటకే అచటి నాయకు
లు కాంతియుతముగ గ్రామపురస్థిర్యామును ప్రారంభించిరి.
దానివలననే చివరకు రాజకీయవిషయముగూడ కలుగగలదు.
భారతదేశమునగూడ రాజకీయవిషయము మోపుగానే యు
న్నదిగాని ఆర్థిక రాజకీయసాధనముగా పరిశ్రమ అభివృద్ధిని
గూర్చి ఆలోచించబడుచున్నదే గాని వ్యవసాయాభివృద్ధినిగూర్చి
ఆలోచింపబడుటలేదు. వ్యవసాయాభివృద్ధి రైతుల అభివృద్ధి
మున్నగు విషయములనుగూర్చి గూడ చాలకాలమునుండి ఆం
దోళనము జరుగుచునే యున్నదిగాని వహీనపద్ధతుల నవలంబిం
చుట వ్యవసాయసంఘములకు వ్యాపారసౌలి కేర్పరుచుట ము
న్నగు విషయములనుగూర్చి అధికముగ శ్రద్ధ కనబడుటలేదు.

గ్రామవాసులవిద్య

1868 మొదలు జపానులో యువజనసంఘములు శ్రతి
గ్రామమునందును ఏర్పరపడెను. గ్రంథాలయములు ప్రదర్శ
నములు ఉపన్యాసములు మున్నగువానివలన యువజనులనీతినివృద్ధి
చేయుటకు చాల పనిజరిగినది. అందువలననే జపానులో సహ
కారోద్యమము అభివృద్ధిముగా వృద్ధిపొందినది. మనదేశములోన
వేరుయును లేవు. దెన్మార్కులోవలె ప్రజల ఉన్యోపాకా
లలు లేవు.

వ్యవసాయసంఘములు

పాశ్చాత్యదేశములలోను జపానులోను వ్యవసాయదారు
లలో సామంతులు ప్రత్యేకముగా సంఘముగ సంఘముల కేర్ప
రుచుకొనిరి. వారు వ్యవసాయపద్ధతులను బాగుగా వ్యాపింప
జేసిరి. భారతదేశములో నట్టి ఉత్సాహము కనబడదు వ్యవసా
యముతో సంబంధము లేనివారే చెన్నపురి రాష్ట్రమునందలి
వ్యవసాయసంఘములలో మోపుగా నున్నారు. వీరికి దొరతన
ముతోనే అధికముగా సంబంధము కలిగియున్నది అందువలననే
చాలసంఘము లుండలేనివి. ఇర్రరాష్ట్రములలో నీతి యంత
కంపెను బాగుగ నుండియుండవచ్చును. భారతదేశమునందలి
సహకారోద్యమమున పరపతి మితిమీరినది సామంతులకు వ్యవ
సాయదారు రీయుద్యమమున చేరలేదు. పరస్పరానుమాన వధి
కముగా నున్నది.

ఇతర దేశములలో పరపతిలేని సంఘములలో సామంతు
లగు వ్యవసాయదారులు చాలమంది చేరిరి. (1) పెద్దమోర్సాయి
లోను కొద్ది ఏర్పాయిలోను గూడ సప్లము సంఘము
లవసరమే. (2) పరపతి కి అందరి నిర్ణీతి గతు
లును సరిగా నుండక తప్పదుగాని సప్లయివిషయములు గొప్ప
రైతులను కొద్దిరైతులనుగూడ కలిసి పనిచేయుచున్నను.

(3) చిన్నసంఘములకు దాక్షిణ్యము కలుగువరకును ఏదో
యొకపద్ధతిసంఘమునానికి చేయూత నిచ్చుచుండవచ్చును. దె
న్మార్కులో పరపతిలేని సంఘములే విక్రీయింపబడుచున్నవి. అచట
పెద్దరైతులుగూడ మోపుగా చేరియున్నారు

ధూమపరిమితి	సహకారదుగ్ధశాలలు
1—12 యకరములు	100 కి 84.9
12—37 "	" 88.1
37—73 "	" 90.8
73—147 "	" 88.9
147—589 "	" 82.8
589 కి పైకినవి	" 49.0

పెద్దయెత్తుపనులు

నవీనవ్యాపార విజయమునకు ఖరీదు, పంట, విక్రయము వీనికి మూడికిని పెద్దయెత్తున పని అవసరమైనది. గొప్పగొప్ప జ్ఞానిలు స్థావరకంపెనీలతోను విరివిగా ఎగుమతి వ్యాపారమును చేయు సమర్థులగు ఏజెంట్లతోను మారుబేరముల వారిలోను పోటీకి నిలబడవలసిన అన్నివిధములగు పంటలను సహకారము క్రింద చేర్చవలసియుండును. డెన్మార్కులో పాడి ఆవులలో 100 కి 85 వంతున సహకార దుగ్ధశాలలకు పాలనందజేయును. ఆదేశముననున్న దుగ్ధశాలన్నిటిలోను సహకారసంఘమువారి దుగ్ధశాలలు 100 కి 80 వంతున నుండును. ఆదేశమున పండిమాంసమును విక్రయించుటకు గల సంఘములలో సహకారసంఘమువారివి 45 వంతుములు. 45 వంతుములవారును సాలుకు 25 లక్షల పండులను చంపెవరు. ఇతర సంఘములవారు సాలుకు 4 లక్షల పండులను చంపెవరు. హాలండు దేశమున పాలు పెరుగు మున్నగు దుగ్ధశాలపస్తువులు ఉర్లగడ్డలపిండి చక్కెర వీనిలో మొత్తములో శ్రీ వంతు సహకార యంత్రశాలలోనే తయారుగును. కృత్రిమపునరుపు పకు పులమేత వీనిలో సగభాగమును సహకార సంఘములే కొనును. కాయగూరలలో శ్రీ సు కోడిగుడ్డలో శ్రీ సు సహకార వేలము లోనే అమ్ముబడును. గుర్రములలో 1/3 సహకార-సంఘములలోనే భీమా యిచ్చారు చేయబడును. ఆంధ్ర విస్తారముగా సహకారములన భారతదేశమున పనిజరుగుట అసంభవము కాని, సహకారము నెరవేరవలసిన కొంతవరకైన పెద్దయెత్తున పని జరుగవలెను. కొద్దికొద్ది ఏర్పాటులనలవ నష్టముగూడ గలుగును. అందువలన ప్రజలు సహకారసంఘములను బహిష్కరించెదరు.

చెన్నపురిలో సహకారపద్ధతిని కొనుట

1928-24-4½ లక్షల రూపాయల వెలగల పరిశరముల సరకులను చెన్నపురి సహకారసంఘములు కొనెను. క్రొత్తనాగళ్లు, పాలముల ఎరువులు, విత్తనముల గింజలు, పశువులమేత సబాన్యములు, బట్టలు మున్నగునవి కొనబడెను వ్యవసాయ సంఘముల సభ్యులమొత్తముగూడ 4½ లక్షల లుండెను. ఇండెంటు పద్ధతిని ప్రేడింగు యూనియనులద్వారా వ్యాపారము జరిగెను. పరపతి మున్నగు సంఘములు యూనియనుల కనుబంధముగా నుండెను. "వ్యవసాయసంఘము లన్నిటిలోను మొత్తము 170000 మంది సభ్యులు కలరు. ఒక్కొక్కరికి సాలుకు 200 రూపాయల సరకులు కావలెను. వానిని సహకారపద్ధతిని కొనినచో మొత్తము 84 లక్షలు లాభము వచ్చును. ఒక్కొక్కరికి 20 రూపాయలు లాభము గిట్టును. ఇంతసామ్యము మారుబేరగాండ్రు రైతులనుండి అపహరింపకుండ రైతులకు ముట్టజేప్పవచ్చును. ఇది కేవలము ఊహగాదు. రెక్కలనుబట్టి తేలివనిధారణాంశమే. తిరువణ్ణామలెలో ప్రేడింగు యూనియనువారు యిటుల కొనుట, లన నూటికి 25 వంతున విగిలినది. అని రిజిస్ట్రారు హెమింగువేగారు వ్రాసిరి. ఆవుదంతబాగుగా పనిచేసిన యూనియను లిపుడు నష్టము నకు పాలగుచున్నది. కొన్ని అసలే అంతరించినవి. ధనవంతులగు రైతులు తోడ్పడకపోవుటయొన పెద్దయెత్తున పని జరుగపొవు యనే యందులకు కారణము.

చెన్నపురిలో సహకారపద్ధతిని అమృతము

పరపతి, ఖరీదు, క్రయము సంఘములన్నియు అమృత మొత్తము ఒకటై అరవై వేల మాత్రమే. కమిషను అమృతము మూడులక్షల తొంబదివేలు.

దక్షిణకన్నడము తోటలవారి (గార్డెన్స్టాంటర్సు) సంఘము మాత్రము బాగుగా అమృతమును జూపెను. కమిషను పద్ధతిని 2-4 లక్షల రూపాయలవెలగల పోకచక్కలు, మిరియాల ఏలకులు నవధాన్యములు, పరిధాన్యము మున్నగువానిని వీరు విక్రయించిరి. అసంఘమున చాలమంది ధనికులగు భూస్వాములుకలరు. మంగళూరులోనున్న బొంబాయివ రైతుల ఏజెంట్లు కొనిరి. నీలగిరి ఉర్లగడ్డల విక్రయమునకు బడగ లొకసంఘము నేర్పరచిరిగాని వారు నిజముగా బడుగులేయగుటచే ముందుగా లబ్ధి వరకులు సామ్యము ఆద్యాస్య ముచ్చటచే లొంగిపోయి తక్కువధరలకు జట్టిలను యిచ్చివేసిరి. పట్టణములలోని సహ

కార దుకాణములు (స్టోర్సు)లో వ్యవసాయసంఘములను గూడ చేర్చుటవలన రెండిటికినిగూడ లాభము కలుగును. కాని అవిశ్వాసమధికముగా నుండుటచే అది సాగుట కష్టము.

ప్రతివిక్రయసంఘములు

వ్యవసాయదారులు ప్రతిచేలను వేయటలో వ్యవసాయ శాఖవారి సలహాప్రకారము విత్తనములను కొని వేయనిచో ఒక్కరకముప్రతి తయారు కాదు. అందువలన ఈసంఘముల పని పరిగా జరుగదు.

పాలసంఘములు

చెన్నపురిలో పాలసంఘమును దుగ్ధశాలలను శేతి సంఘములును లేనేలేవు. మనదేశమున పాడిఆవులు పాలు చాలతక్కువగా నిచ్చును. దాహాహాను ఒక ఆవువలన ఒకరోజుకు ఒకఅణాకంటె హెచ్చు నికరము ఆదాయము రాదు. (1928 మదరాసు యియరు బుక్కును చూడుడు) అందువలననే పాలసమ్మేదారు పాలలో నీళ్లు కలుపుట మున్నగు మోసములను చేయుచుండురని కారకు వ్రాసెను. గేలెలు లేక ఎనుములు ఆవులకంటె హెచ్చుగా పాలిచ్చును. వానిపాలలో చెన్నగూడ అధికముగా నుండును. చెన్నకు అమృతము హెచ్చుగాలేదుగాని శేతికి విస్తారముగానున్నది. పాల అమృతము విస్తారముగా నుండుటచే ప్రత్యేకముగా శేతిసంఘములు నిలవజాలని అసందరావుగాదు వ్రాసిరి. పాలు పెరుగు నెయి చెన్న మున్నగువాని నన్నిటినిగూడ అమ్మదరుగాన శేతిధర తక్కువగా నుండుటకు వీలైనది. కలితీలేని నేయి చాలతక్కువ యే. ప్రజలు ధర తక్కువగా నుండవలసిన చూడెనే గాని పరిశుద్ధమైనదాని కొరకు చూడరు. గాని కలిత ఆపరిమితముగా జరుగుచున్నది. ఆవులిచ్చెడు పాలు ప్రజలకు కావలసిన వానికంటె హెచ్చుగా నుండినచో దుగ్ధశాల నేర్పరపవచ్చును గాని చెన్నపురిలో నట్టి స్థితి యింకను కలుగలేదు. పాల విషయము పట్టణములలో నానాటికి చాలకష్టమేయగుచున్నది. ఆవుల అభివృద్ధి మేత సంతకము మున్నగు విషయములు చాలకల్గు.

వ్యవసాయపరిశోధనలు పనిముట్లు

చెన్నపురికి సాలుకు 10 లక్షల నాగళ్లు కావలసియుండునని సర్ ఏ. చాట్టర్జీగారు రచనాచేసిరిగాని 1924-25 లో 20000 యకరముల కొక నాగలి చొప్పున క్రొత్త నాగళ్లు విక్రయింపబడెను. కొందరు రైతులు యిరువనాగళ్లను కొనిరిగాని వారందరూ నానిని ఉపయోగించలేదు. ఉద్యోగుల సలహా ప్రకారము సహకారసంఘములు కొనిన నాగళ్లు క్రువ్వపట్టి పోవుచున్నవి. కావున నాగళ్లను గూర్చి యింకను పరిశోధనలు జరుగవలసియే యున్నది. భూముల రకమునుబట్టి నాగళ్లుగూడ మారుచుండవలసి యున్నది. ఒకేరకము అన్ని భూములకును పనికిరాదు. దుక్కియొడ్డసంతకము యింకను ముఖ్యమైనదిగా నున్నది.

వ్యవసాయసంరక్షణ

చెన్నపురిలో సహకారసంఘములవారు ఎముకల గుండ నా తయారు చేయుచున్నారు గాని దానివలన చాల నష్టమే కలిగినది. ఇతర సంఘముల పోటీవలనను సంఘ సభ్యులుగూడ ఇతర చోట్లలో కొనుటవలసిన యిటుల నష్టము గలిగినది. ఈవిరువుధర చాల హెచ్చుగా నుండుటవలన అమృతము హెచ్చుగాలేదు. కావున వీటికి రక్షణ అవసరమని వ్యవసాయశాఖ వారే తెలిపిరి. 120 లక్షల యకరముల భూమికి తెలిపిండ్లి, చేప ఎరువు, ఎముకగూడ మున్నగు ఎరువులు కావలెను కాని యీ ఎరువులను చాల వరకు జపాను, సిలోను జావామున్నగుదేశములకు ఎగుమతీ చేయుచున్నారు. కాఫీలేయకు తోటలవారు (ప్లాంట్టేషన్సు) కొన్ని ఎరువులకు వాడుచున్నారు. సామాన్యముగా రైతులందరును వీని నావాధించెదరుగాని ధరహెచ్చుగా నుండుటచే చెరుకు తోటలకు మాత్రమే వేసెదరు. అందులకు చేపలఎముకల ఎరువును ఎగుమతీచేయగూడదని ఉత్తరువు చేయవలెను. తెలకపిండిమీదను నూనెగింజలమీదను ఎగుమతిపన్నును (నైట్రిజనును బట్టి) వేయవలెనో ఈరీతిగాచేసినధరలు తగ్గును. ఆవుదంత బాగుగా వాడుకలోనికి వచ్చినవిమ్మట అమృత మధికమగును. కొన్నియొడ్డతరువారే మరల ధరలుహెచ్చినను అమృతముతగ్గుదు. ధరలుతగ్గినచో సరకుగూడ తగ్గనని తలపగూడదు. పల్లెవారు చేపలవ్యాపారమును కసాయివారు మాంసవిక్రయమును ఎన్నటికిని మానరుగాన చేప పొట్టు పముకల పాడి యును ఎప్పుడును కలుగుచునే యుండును. చతురుగింజలు అనగా నువ్వులు, అముదము మున్నగువానివంటుగూడ తగ్గుదు. భూసారము తగ్గుండుటకు ఎరువులతగ్గవలెను.

ధనముపెట్టుబడి

పరపతి సంఘములు కానివానికి పెట్టుబడి పెట్టుటకు ధనవంతులగు రైతులు హెచ్చుగా వాటాలను కొనుటకు ప్రోత్సహపరుపలెను. చెన్నపురి రాష్ట్రములందలి సహకార బాంకులలో చాలసామ్య నిరుపయోగముగా నిలవబడియున్నది. ఆసామ్య బదులు పుచ్చుకొను పని ఇతరరాష్ట్రములవారిని ప్రార్థింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఇంపీరియలు బ్యాంకులో ఆధనము వాడుకకు అవకాశమియ్యబడిననుగూడ దానిని అంతగా ఉపయోగించుకొనుటలేదు. పరపతిలేనిసంఘములను బాగుగా ఏర్పరచినపిమ్మట జాయంటు స్థావరములు గూడ ధనములను యియ్యగలవు!! అని రామకృష్ణనుగారు వ్రాసిరి.

కొన్నూరు శాసనోల్లంఘన తీర్మానము

జిన్నా గారి యచంతృప్తి

రాయలుకమిషను చూచన

బొంబాయి, జన 5—జిన్నాగారు ఇండియను డెయిలీమెయిలు ప్రతినిధితో మాట్లాడుచు కొన్నూరు కాంగ్రెసునందు శాసనోల్లంఘన తీర్మానమును గావించుట విచారకరముగ నున్నదనియు, ఇది ఉత్తరదేశంపనియు యింతకన్న మంచి పని చేసియుండ వలసినదనియు జెప్పిరి. సంస్కరణములను మాన్చి ప్రస్తుతము దేశమునకు గావలసిన విధమున బెట్టుబడి రాయలు కమిషను నియమించుట యవసరమని వారు గట్టిగ చెప్పిరి. (ఆం.ప్రె.)

దక్షిణాఫ్రికా గూడెములబిల్లు

త్వరలోనే శాసనము గాగలదు!

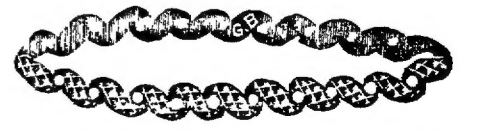
బొంబాయి, జన 5.—దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ మంత్రి వర్గము జనవరి 14 వ తేదీని గూడెముల బిల్లునుగూర్చి చర్చించునని సి. యచ్. ఆండ్రూసుగారు ఇండియను డెయిలీమెయిలుకు తెలివార్చి బంపిరి. పార్లమెంటు కార్యక్రమమునందు బిల్లు ముందే పెట్టుబడినది. దీనిని యీ సారి ఆవివేయదు రనుకొనజాలము.

భారతప్రభుత్వము పంపిన కమిటీ యిప్పుడే నెమ్మదిగ మూనియనులోని భారతీయుల అధికపరిశీతులగూర్చి సాత్వ్యముల దీసికొనుచున్నది. కమిటీ భారతదేశమున తిరిగివచ్చి నిజేదికను సమర్పించునప్పటికినదాల్లు శాసనము కాగలదు. ఆం.ప్రె

పంజాబు ప్రభుత్వ మంత్రుల నియామకము

శిరోమణిగురుద్వార ప్రబంధకసంఘతాటస్థము అమృతసర్ జన 5—పంజాబుప్రభుత్వము మంత్రులను నియమించికో బి.పై శిరోమణి గురుద్వార సంఘ సభ్యులు పత్రికలద్వారా ద్వేష భావమును వ్యక్తపరంధము లనియు యీ విషయమున కమిటీ తటస్థ భావముతో నుండెననియు శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధక సంఘమువారు ప్రకటించిరి (ఆం.ప్రె)

నవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మజూరీ రు 4-0-0 మాత్రమే డ్రైమండు కట్టించేయబడినవి. అద్భుతమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. నవరను బంగారుకు గారంటి, యెప్పుడయినచూ సరే మీ కవసరము లేనియడల సవరను ధాన్యకారం సామ్య వాపసు యివ్వబడును. కోరువారికి కేటాపుచితముగా పంపబడును. 2489 కో గోల్డుబేంగిల్లు మేనుపాక్కర్ల కో 18 జనరల్ ముత్తయ్య మొదటిపిడి, సావుకార మద్రాసు.

ర యి తు లు: వ్య వ సా య ము

నిన్నటిదినము ఆరికమహానభలో చదివినవ్యాసములు గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు సంబంధించి యుండెను. వ్యాసకర్తలు రయితుల దుస్థితినిగూర్చి విచారించిరి. కేవలవ్యవసాయమువలన రయితులపట్ల నిండుటలేదని, ఎల్ల రంగీకరించిరి. గ్రామసౌభాగ్యము రయితుల భాగ్యముపై నాధారపడి యున్నది. రయితు కృశించుచుండునంతవరకు గ్రామములు తలయెత్తనేరవు. వ్యవసాయము సభివృద్ధి జేయవలయు ననియు, ఇప్పటికన్న నెక్కుడు పంటలు పండునటుల ఏర్పాటు జేయవలయు ననియు, వివిధోపన్యాసకులు నూచించిరి. కాని, ఎక్కుడుపంటలు పండుటకు, పాశ్చాత్యదేశములలో వలె యంత్రముల నుపయోగించుట లాభకరమగునా? అరికపండితుల యూహ లెటులున్నను, హిందూదేశమునం దివి విశేషోపయోగకరముగ నుండునని తలంపజాలము. చాలమంది రయితులకు ఉండు పొలముల విస్తీర్ణము మిగులకొంచెము. నూర్ల కొలది ఎకరములలో యంత్రములను ప్రవేశపెట్టవీలయినను, కొంచెము విస్తీర్ణముగల భూములకు యంత్రములు లాభింపవు. యంత్రములకు పెట్టుబడి కావలెను. విదేశములనుండి వీనిని దిగుమతిజేయవలయును. చిన్నరయితు లింతఖర్చును భరింపజాలరు. ఇతరవృత్తులదివరకే యంత్రమయములయ్యెను. వ్యవసాయము నయినను చేతివృత్తులలో నొకదానినిగ నుంచుకొననియెడల, పలువురకు జీవనాధారము దొలగిపోవును.

అందుచే ప్రస్తుత ముపయోగించుపనిముట్లలో అభివృద్ధికర మగు మార్పుల గావింపవచ్చును. హిందూదేశపు రయితులు అనాగరికులనియు, వివేకశూన్యులనియు, నూతన మార్గములను చేపట్టజాలరనియు తలంచుటకన్న పొరకాటు వేరొకటుండదు. ఈవిషయమై వ్యవసాయశాఖకు డైరెక్టరుగ ఆశ్చర్యముగా నిన్నటివధలో చెలిపిన సంగతుల నిండుక గమనింపవచ్చును. రయితులు ప్రాచీనాచారప్రియు లయినను, వారి కన్న దూరదృష్టిగలవారిం కొకరు లేరనియు, అత్యంతమగు బుద్ధిసూక్ష్మత వారికి గలదనియు, వ్యవసాయశాఖవారు క్రొత్తపద్ధతులను ప్రదర్శించి వాని విలువను చెలుపునడల రయితులు వెంటనే వాని నవలంబించెదరనియు, ఆశ్చర్యముగా వలెకరి. వీరి సామ్యముకన్న వేరునిదర్శనమును జూపనక్కరలేదు. రయితులభివృద్ధి గాంచకున్నచో, ఇందుకు వ్యవసాయశాఖవారే బాధ్యులు. వీరు దేశపరిస్థితుల నిన్నగ గ్రహింపక, భారతీయుల ఆచారములను నడపదులను కనిపెట్టక, విరువయోగమగు పద్ధతులను బోధించునపుడు, రయితు లనుసరింపనిచో, ఆశ్చర్యపడ నవసరము లేదు. నిజాభివృద్ధికర మగు సాధనలను చెలిపినపుడెల్ల రయితులు వాని నవలంబించుటకు కుతూహలము జూపుచునే యుండిరి.

ఆశ్చర్యముగా చెలిపినటుల, వ్యవసాయము అభివృద్ధిజేసి పంట లభికముగ పండవలయు ననిన, ఎరువు చౌకగ లభించునటుల ఏర్పాటు జేయవలయును. వ్యవసాయశాఖవారు చేయగల ముఖ్యసహాయ మిదియే. సహకార పద్ధతులపై ఎరువులను చౌకగ నిచ్చుట కేర్పాటు చేయవచ్చును. గ్రామపు బడులలో వ్యవసాయమార్గములను బోధించుటకు వీలగల్గించి వచ్చును. ఈసందర్భమున సహకారసంఘములు వ్యవసాయమున కంతవరకు సహాయపడునో విచారించుట పరమధర్మము. ఇంతవరకు హిందూదేశమునందు, క్రెడిటు సహకార సంఘములే వర్ధిల్లుచున్నవి. వీని వలన కొంత యుపయోగ మున్నను, కేవలము అప్పుగైకొనుటకు మాత్ర మివి యక్కరకు వచ్చుచున్నవి. సులభముగ నప్పు పుట్టుటచే, సహకారసంఘసభ్యులు ఋణములను స్వీకరించుటకు కుతూహలము జూపుచున్నారు. కాలము జరిగిన కొలదియ ప్రజలలో నిట్టి యలవాటు పెరుగుట దేశమునకు లాభకరము కాదు. తిసికొను ఋణములు సద్వినియోగ మయిన గాని ప్రయోజనముండదు. వ్యవసాయాభివృద్ధికిని, గృహనిర్మాణమునకును, వస్త్రనిర్మాణమునకును, నూలునెల్లయికిని, ఎరువులను సమకూర్చుటకును, ఇంకను గ్రామాభివృద్ధికి గావలసిన యితరపనులకును, బనికి వచ్చు, నాకరెడిట్టు సహకారసంఘము లుద్భవింపవలయును. ఇట్టిసంఘము లరుదుగ నున్నవి. ప్రస్తుత సహకార సంఘములు గ్రామప్రజల నిజమగు వభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నవి. అందుచే రయితుల పంపదను పెంపొందించుటకును, వ్యవసాయము సభివృద్ధిజేయించుటకును సహకార సంఘముల సేవీని నేర్పరచిన లాభించునో, ముఖ్యముగ విచారించవలయును.

ప్రస్తుత సమయమున వ్యవసాయాభివృద్ధిగూర్చి పెద్దయద్యోగులు సయితము ముచ్చటించుచున్నారు. వీరికిపుడు గలిగినయాతరమునకు కారణ మేమియో తెలియకున్నది. స్వరాజ్యసంపాదనయందులగ్నమయిన మనమును వ్యవసాయము వంకకు ద్రిప్తచో, ఆందోళన తగ్గునని కొందరు భావించిన భావింపవచ్చును. ఆవిషయమెటులున్నను, నూతన రాజప్రతినిధిగా రేవిధమున మెలగదరో ముందుగాని తెలియదు. వ్యవసాయాభివృద్ధిగూర్చి విచారించుట కొకసంఘము నేర్పరచెదరని, తెలియచున్నది. ఇట్టి విచారణసంఘమువలన నేమయిన ప్రయోజనముండునా? యస్. వైద్యనాథయ్యగారు చెలిపినటుల, మితిమీరిన ద్రవ్యము విచారణ సంఘ పోషణ క్రింద ఖర్చగును. విచారణ ముగియు నప్పటికే కనీసము అయిదారు పంపత్తరము లయినను పట్టును. అప్పుడు విచారణసంఘసభ్యులలో కొంద రొకవిధమునను, మరికొంద రింకొకవిధమునను అభిప్రాయ మిచ్చెదరు. ప్రభుత్వమువా రెట్టి నిర్ణయము గావిం

చుట కయినను సంకట మేర్పడును. సరియగు నిర్ణయము గావించినను, దానిని కొనసాగించుటకు ధనము లభించుట కష్టము. వ్యవసాయము ట్రాన్సుఫర్టు శాఖ యగుటచే, దానిక్రింద ఖర్చుపెట్టుటకు తగినడబ్బు దొరకదని, అనుభవము తెలుపుచునే యున్నది.

రయితు లిప్పుడు ఆకలిచే బాధపడుచున్నారు. అందుమూలమున అప్పులపాలై, పలుబాధల ననుభవించుచున్నారు. ఇంట్లు కాలిపోవుచుండ వెంటనే చల్లార్చుటకు ప్రయత్నింతురుగాని, నీళ్ల కొరకు నూయిత్రపుటకు మొదలిడువారుందరా? అందుచే రయితులను ప్రస్తుతదుర్భరస్థితినుండి వెంటనే తప్పించుటకు మార్గముల సరయవలయును. వారి ఆకలిబాధను తప్పింపవలయును. విద్యాధికు లీ విషయమై ఎక్కుడుశ్రద్ధ వహింపవలయును. పాశ్చాత్య ఆరికశాస్త్రవేత్త లంగీకరించినను అంగీకరింపకున్నను జ్ఞానచందుగారు గావించిన సూచన గూర్చి యోచించుట యవసరము. సంవత్సరము నందు మూడవవంతుకాలము రయితులు ఇతర సంపాదన లేకయుందురు. అట్టిపిత్తిలో రాటములను రెండవవృత్తిగ నుపయోగించుట కేర్పాటు జేయవలయునని జ్ఞానచందుగారు గోరిరి. మిగిలినయువ వ్యాసకు లీ సూచనగూర్చి మానముపహించినను, ఇయ్యది చాల ముఖ్య మనుటకు నందియములేదు. గాంధీమహాత్ము డీ మార్గమును బోధించుటచే, ప్రభుత్వోద్యోగులు దీని నామోదించుటకు వెనుదీయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సరియగుమార్గముల నవలంబించువరకు వేచియుండక, వ్యవసాయముతోబాటు నూలువడుకుటనుగూడ చేపట్టుటకు రయితులకు ప్రోత్సాహము గలిగింపవలయును. ఈ విషయమై కేవల హితోపదేశము గావించుటతో సంతృప్తిజెందక, విద్యాధికులు స్వయముగ మార్గ దర్శులు గావలయునని గాంధీమహాత్ముడు గోరుచున్నాడు. అమృతామహాని కోర్కెను నెరవేర్చుట, మిగుల శ్రేయస్కరము.

స్వరాజ్య: సాంవత్సరికసంచిక

స్వరాజ్యపత్రిక ప్రచురించిన సాంవత్సరిక సంచిక, వ్యాసరాజములు పెక్కింటితో దనరారుచున్నది. చాక్లరు నార్మను లీసుగారు, హిందూదేశపు విదేశవిధానమునుగూర్చి 'వ్రాయుచు, నూరపయిన గర్వాతిశయమార్గములను భారతీయులనుసరింపవల దని హిత మొనగుచున్నారు. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యము బొందిన పిమ్మట, చాక్లరు లీసు గారి హితోపదేశము ననుసరించుట కెట్టి యాటంక ముండదు. హిందూదేశము తన ఆధ్యాత్మికసంపదను పోగొట్టుకొనగూడదని, మిగతూపరుగారు గావించిన హెచ్చరిక చాల యుపయోక్త మనుటకు నందియము లేదు. బర్నార్డు హాటనుగారికి, కొన్నిశ్లద్ధారా స్వరాజ్యము లభించునను నమ్మక మావంతయులేదు. ప్రత్యక్షచర్యను దీసికొనవలయు ననియు, రయితుల కార్మికుల సహాయమును పొందవలయు ననియు, వీరు గోరుచున్నారు. బహిష్కార బాదులు, మహాత్ముని న్యకైసందేశమును విడువక, దానిని వ్యాపింప జేయవలయు నని, చాక్లరు పట్టాభినీతా

రామయ్యగారు హెచ్చరించుచున్నారు. పోలకు గారు, వలసరాజ్యములందలి భారతీయుల దుస్థితిని వర్ణించుచు, అక్కడి శ్వేతజాతులవారికి బ్రటిషు సోదరులు అండగ నిలచువరకు పరిస్థితులు చక్క బడ వని స్పష్టముగ చెలిపిరి. హిందూ దేశము స్వరాజ్యము బడసిన గాని, వలసరాజ్యములందలి భారతీయులను గౌరవించరని, యిందునుబట్టి సులభముగ గ్రహింప వచ్చును. కే. టి. పాలుగారు, భారతజాతీయతకు క్రైస్తవమతము విరుద్ధము గాదని చెలుపుచు, విశాల భావ భరిత మగు వ్యాసము వ్రాసిరి. పాశ్చాత్యపు మిషనరీలు బోధించెడి విషయములకన్న, క్రైస్తవులుగ్రహింప దగిన అంశములు చాల గలవని పాలుగారు తలంచు చున్నారు. మిషనరీలు నయితము నేర్చికొనదగిన విషయములు పెక్కులు గలవు ప్రపంచము స్వయము హిందూ దేశము నందే జరుగునని వీరి నమ్మకము. భారతీయక్రైస్తవులు తమ వ్యక్తిత్వమును పోగొట్టుకొనగూడదని, పాలుగారు గావించిన హెచ్చరిక నూతనదృక్పథ సూచకము. వివిధవిషయములగూర్చి వ్రాయబడిన వ్యాసములు బహుళము గలవు. మొత్తము 50 వ్యాసములు లుండుట, విశేషము. వీని నన్నిటినిగూర్చి వివరించుటకు స్థలము చాలదు గాన, సంచికను తెప్పించి చదివిన గాని దాని విలువను తిన్నగ గ్రహించుటకు వీలుండదు. ఇట్టి మనోహర మగు పంచికను ప్రచురించినందుకు, స్వరాజ్యప్రతి కా నిర్వాహకుల నభినందించెదము.

గ్రీను : నిరంకుశపరిపాలనము

యూరపుఖండము, పార్లమెంటరీ పరిపాలనతో విసుపుబెడినటుల తోచును. పెక్కు దేశములు సంపూర్ణ నిరంకుశత్వమువంక కయినను నడుచుచున్నవి. లేదా, బాలిషియము వంకకయినను దిరుగుచున్నవి. పార్లమెంటరీ పద్ధతు లడుగఁజూచున్నవి. ఇటలీ, స్పెయిను చారిత్రములు, సంపూర్ణనిరంకుశాధికార వ్యాప్తికి నిదర్శనములు. ముసులోనీగారి పరిపాలనము ఇటలీలోనేగాక, ప్రపంచమందంతటను విభ్రాంతి గలిగించుచున్నది. ఇందుకు తోడుగ గ్రీనులోగూడ పాస్టలసు అను నేనాని నిరంకుశాధికారము వహించి, ప్రజానంసల నణగద్రొక్కి సైన్యసహాయముతో పరిపాలించెదనని ప్రకటించెను. వీరి పరిపాలనము ఎంతకాలము నిలచునో చెలియదుగాని, యూరపునందు గలుగుచున్న నూతన పరిణామమున కిది నిదర్శన మని మాత్రము ఎంచవచ్చును. ఈ సందర్భమున నొకప్రశ్న జనించుచున్నది. పాశ్చాత్యులు ప్రజాపరిపాలనమునందు ఆరితేరినవారనియు, ప్రాచ్యఖండవాసులను పరిపాలింప నమర్థులనియు, పార్లమెంటరీ ప్రతిష్ఠాపనలను సమర్థతతో నిర్వహించుటకు ప్రాచ్యదేశీయులకు శక్తిలేదనియు, చెలుపుట యాచారమయినది. కాని, యూరపునందే పార్లమెంటరీ ప్రతిష్ఠాపనలు నేలగులుచున్నవి. అందుచే, హిందూదేశమున కెట్టి స్వపరిపాలనాసంస్థ లవసరమగునో నిర్ణయించెడి అధికారమును భారతీయులకే ప్రసాదించవలయును. ఇంగ్లండు తన యిచ్చ వచ్చిన ఏర్పాటులను బలవంతముగ జొప్పించుటవలన, నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు.

అపూర్వసూచన

బర్మాపరిపాలకులుగ నుండిన సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడక్కుగారి వైఖరిగూర్చి విశేషముగ వ్రాయబనిలేదు. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారికి విమృత, క్రాడక్కుగారినే పేర్కొనవచ్చును. వీరు "నైట్ టీన్ట సెకచురీ" పత్రికకు వ్రాయుచు, బ్రటిషు సరకులపై హిందూదేశ మభిమానము వహించునటుల జేయవలయునని సూచించిరి. దీనికి ప్రతిఫలముగ హిందూదేశమందలి బ్రటిషు సైనికుల కగుఖర్చును ఇంగ్లండు భరింప వలయునట. హిందూదేశము భారతీయ సైనికులకు భరించిన జాలునట. క్రాడక్కుగారు మిలిటరీ బరువు నయినను తగ్గించుటకు సమ్మతించెదరు గాని, బ్రటిషు వర్తకము దగ్గుట కంగీకరింపరు. బ్రటిషు సరకులపై గల దిగుమతి పన్నులను తొలగించి దానిని తప్పక కొనెదమని హిందూదేశము జాన చేయవలయును. ఇందు కంగీకరించుచో, హిందూదేశ వాణిజ్య పరిశ్రమ లడుగంటుట నిశ్చయము. ఇట్టి ఆకర్షములను గనుపరచి, భారతీయుల నిశ్చయమును సడలించజేయుటకు బ్రటిషు ప్రముఖులు కొందరికముందు ప్రయత్నించెదరని యూహింప వచ్చును. వీనికి లోబడక స్వధర్మము ననుష్ఠించుటయే భారతీయుల కర్తవ్యము.

రంగుభేద చట్టము

రంగుభేద చట్టమును పదునాల్గవ తేదిన కపి గాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు విచారించెద రని, సి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారు ఇండియను డెయిలీమెయిలు పత్రికకు తెలిపిరట. పార్లమెంటులోగూడ త్వరలో నిది చర్చింపబడునని తెలియుచున్నది. విచారణ నాపుటకు వీలుపడదని ఆండ్రూసుగారి యుద్దేశ్యము. ఇట్టిసితిలో జేయదగిన దేమి? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చర్య దీసికొని తమ అసమ్మతిని బలముగ చెలిపి, బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు కోశ్యము కలుగ జేసికొనునటుల ప్రేరేపించుట యావశ్యకము. కాని యీవిషయమై ఆశ గనుపంపదు. ఏలనన దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారి నడివడి పట్ల హైందవ పాలకులు సానుభూతి జూపుటవలన, పరిస్థితులు మరింతవిషమ మగుచున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పంపిన విచారణసంఘము, భారతీయుల ఆర్థికసీతినిగూర్చి నెమ్మదిగ విచారణ నలుపుచున్నదట. ఈసంఘమువారు హిందూదేశము నకు తిరిగి వచ్చునప్పటికి వర్ణవిభేదచట్టము శాసన మగునని, ఆండ్రూసుగారు మందలించుచున్నారు. స్వపరిపాలనమును లేనికతన, భారతీయులు ఇటనేమి వెలుపలనేమి ఎంతనిస్సహాయ సితియం దున్నారో గ్రహించుట సులభము.

ఇటలీ ఋణములు

ఇటలీ ఇంగ్లండు కీయవలసిన బాకీలనుగూర్చి చిక్కు లేర్పడుచున్నది. ఇటాలియను ప్రతినిధులు త్వరలో బ్రటిషు ప్రతినిధులతో సంప్రతించెదరు. 1915 వ సంవత్సరమునందు ఇటలీ ఇంగ్లండులో 22,000,000 నవరనుల బంగారమును డిపాజిట్టుజేసెను. ఇంగ్లండునుండి 182,000,000 నవరనులను అప్పుగైకొనెను. ఋణపరిష్కారమునకు ముందుగ, తాను డిపాజిట్టుచేసిన సువర్ణమును తనకీయవలయునని ఇటలీ గోరనున్నది. ఇందుకు బ్రటిషువా

లేమని సమాధానము జెప్పదురో యూహింపవచ్చును. ఋణమును చెల్లింపవలసిన సమయమున, ఇటలీ చెల్లింపలేదట. అందుచే బంగారమును ఇటలీ కోల్పోయెనట. ఆబంగార మిదివరకే అమెరికా జేరెనట. అప్పును దీర్చినపుడు, బంగారపు ఖరీదును ఇటలీ చెల్లుపెట్టుకొనవచ్చును గాని, బంగారమును గోరజాలదని, బ్రటిషు వారనుచున్నారు. తుదకీ తగాదా ఎటుల పరిష్కార మగునో చూడవలయును.

క్రొత్తప్రభుత్వపు రైల్వే

దీల్లీ కాలక్రైల్వేను ముప్పదిలక్షల నవరనులకు కొనుటకు, ప్రభుత్వము వారు ఏర్పాటుజేసి రని తెలియుచున్నది. మార్చి 21 వ తేదీనుండియు విక్రయము సిరపడును. కాని, ఇందుకు షేరుహోల్డరు లంగీకరింపవలయును. ప్రభుత్వమువారు వరుసవరుసగ కంపెనీరైల్వేలను తమ స్వాధీనము జేసికొనుచున్నారు. గత సంవత్సరము జనవరి నెలనుండియు ఈప్రభుత్వము రైల్వే ప్రభుత్వ వశమయ్యెను. రైల్వేలు కంపెనీల వశమునుండి దప్పి, ప్రభుత్వవశ మగుట భావ్యమేయనినను ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించినగాని లాభముండదు. శాసనసభ్యులు నివేదించెడి కోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు రెప్పటి కప్పుడు గమనించి వానిని వెంటనే పరిష్కరింపవలయును. అటుగాక, రైల్వే కంపెనీలవలె ప్రభుత్వమువారుగూడ ప్రజల కష్టములను నివారింపనిచో, రైల్వే లెవరిపరమయినను వారి కొక్కటే యగును.

బెయిలుమీద విడుచుట

రంగం, జనవరి 5:—య్యంగురు పోలీసు ఉచ్ఛోగములను ఇద్దరు వార్డుహెడ్డులను ఒక్కొక్కరు 9 నెలలను, 6 నెలలను కఠిన పరకమున అనుభవించునట్లు నిధింపబడిరి. వారు హైకోర్టులో అప్పీలు చేసిరి. ప్రస్తుతము బెయిలుపై విడుదల చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియా మంత్రి

ఢిల్లీ, జనవరి 5:—ఇండియామంత్రి ఢిల్లీ అంబాల రైలు మార్గమును 31 వ మార్చికి మూడు రోజులు పాసులకు కొనుటకు రైల్వేవర్గతో నిశ్చయించుకొనెను. కాని స్టాకు హోల్డర్ల ఒప్పదంతాత్రము ఇంకను ఆగియున్నది. (అ. ప్రె.)

మెయిలు స్టీమర్లు

బొంబాయి జనవరి 5:—టూపాలో బొంబాయిలో 36వ డిశంబరున బయలుదేరిన మెరియా ఓడ బొంబాయి నుండి తేజన రాత్రి 11 గంటల దిగుచునాడు 8 గంటలకు శేవు విడిచెను- (అ. ప్రె.)

నట్టారు మహారాజావారు

కలకత్తా జనవరి 5:— మహారాజావారు క్రిందటి కని వారమునాడు తమకారు దిగి నడచుచుండగా అద్దెకు పోవుచున్న బండిముకటి ఆయనపై బడెను. గాయములు ప్రాణాపాయకరము లయ్యెను- (అ. ప్రె.)

వైరెసు

ఢిల్లీ, జనవరి 5:—హిందూదేశములోని రాయల్ ఏస్ ఫోర్సువారు చేసిన ప్రయత్నములలో లివర్పూలు పెట్ట, బొంబాయి, పట్టణముల మధ్య వైరెసుద్వార సమాచారములు తంపుటకు ఏర్పాటు చేయబడినవి. (అ. ప్రె.)

మిల్లు యజమానుల సంఘము

శ్యామలూరు కంపెనీ తరపున పనిచేయు గిడ్డిను గారు 1926 సం॥ వకు విల్లుయజమానుల సంఘమునకు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

ఇటలీ బ్రిటను

కీయవలసిన ఋణము

రాయబారములు ప్రస్తుత మాగుట

లండన్, జనవరి 4:—ఇటలీ రాజమాత అవరకర్మ జరుగ జేయుటచే ఆమె ఉత్తరక్రియలకు వాటి ప్రభువు, (అధికమం (తి) నీతిగ గ్రాండ్ గారును బోవలసియ్యుండెను. అది అయిన పిదప లండనుకు బోయెదరు. ప్రస్తుతము పయనము నాపుడేసిరి. రేపు బ్రిటిషు కోశాధికారులతో ఋణసమస్యనుగూర్చి చర్చ జరుగవలసియ్యెను. కాని మరికొంతకాలమువరకు జరుగదు.

1915 లో ఇటలీ ఇచ్చిన బంగారును బ్రిటను మొదట ఇటలీ కిచ్చివేయవలె ననుచున్నారు. గ్రేటుబ్రిటను ఇటలీకి 182000000 పౌనులు ధరావతు బెట్టవలసివచ్చెను. ఈ ఋణమును అన్నవేళకు ఇవ్వకపోవుటచే ఈ అప్పును ఇచ్చినగాని ఆ బంగారును తిరిగి ఇటలీ కీయరాదని తీర్మానించిరి. అబంగారు బ్రిటనుకు అసరముగుటచే ఉపయోగించవలసియ్యుండెను. అందుచేత ఇటలీ ఇవ్వవలసిన అప్పును తీర్చునపుడు ఈ బంగారు విలువను తగ్గించుకొని మరి అప్పును తీర్చవలెనని బ్రిటను తీర్మానించెను. 1915 మొదలు 1919 వరకు ఇచ్చి ఒడంబడికవరకు బ్రిటను ఇటలీకి 400000000 పౌనుల అప్పిచ్చెను. మరల ఆ బంగారు ప్రస్తావన రాగా ఇటలీ ఇవ్వవలసినవాటిలో తగ్గించుకొనవలెనని వ్యక్తీకరించిరి. అందుచే ఇటలీ ఇవ్వవలసిన అప్పును తీర్చినచే ఇటలీ కీయవలసినబంగారు విచ్చుట బదును. అంతవరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇటలీ బంగారుగూర్చి ఎత్తుకొనరు. ఈ బంగారునంతను బ్రిటను ఆమెరికాను తాను కొన్న పనులనిమిత్తము బంపివేసెను.

ఇటలీకి అప్పిచ్చినందులకు ప్రతిసాళున బ్రిటిషు ప్రజలు 300000000 పౌనుల భారమును భరించవలసియ్యెను. అసలు మొత్తముమీద వడ్డీ నేటిపరికి 160,000,000 పౌనులు రావలసి యున్నది.

సర్ జోనయాస్టాంపుగారి క్రొత్తయుద్యోగము

లండన్, జనవరి 4:—సర్ జోనయాస్టాంపుగారు సుప్రసిద్ధ అధికారేత్ర. ఇతడు లండన్, మిడ్లెండుస్కాటిషులైల్స్ కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షులుగ నియమించబడిరి. పూర్వము వలెనే రైల్వే ఏర్పాటులన్నియు జనరలు మ్యానేజరుచేతనే నడిపించబడును. క్రొత్త అధ్యక్షుడు కంపెనీ అధికవ్యవహారమును చక్కబరచెదరు.

సురక్షిత వైమానిక పయనము

కెంబ్రిజ్ నుండి కరాచీకిబోవు విమానము భయము లేకుండ నిరపాయముగ బోవుచులు ఏర్పాటులను జేయచున్నారు.

యూరపులో జల ప్రళయము

ఇంగ్లండు పరిస్థితులు

లండన్, జనవరి 4:—నిన్నటిదినము వర్షముకురియనే లేదన్నమాట. గంటలకొలది చాలవోట్ల ఎండగాచెను. వారముం తయు వర్షంబుచే వరద ఎక్కువయి ప్రదేశములన్నియు మునిగివి. థియ్యూలోయలో రెండుమార్గములే రూపునుపెను. ఆ వర్షమున్న పచ్చిక బీళ్లన్నియు నీటిలో మునిగిపోయెనన్నమాట యే. నది ప్రక్కల బంగాళాయందున్న ప్రజలు తమబసలకు పడ, తలలో పోవలసివచ్చెను. నిరుడు జనవరికంటే తక్కువగనే పొంగుచున్నది ఖచ్చిన్నది. ఇతరవోట్ల వర్షములేదు. ఉత్తరయూరపుపరిస్థితులకంటే ఇక్కడంత యాపద్రవములేదు. పెన్సెల్వనియ పల్లె ప్రదేశములందు వర్షపుబాధ కన్పించలేదు. థియ్యూ ఇంగ్లండు పొంగుచున్నది. అట్లాంటికునుండి ఇంగ్లండు వర్షించుననురు. పరిస్థితు లింతలో సర్దుకొనవలసివచ్చును.

ఫ్రాన్సులో నష్టములు

పారిస్, జనవరి 4:—ఇంగ్లండు నిరంతరము వర్షము సాధించుననియు చాల నష్టము గలగుననియు భయపడుచున్నారు. 1910, 1920 వరకును మించిపోయి ఓయిజానది పొంగుచున్నది. ఇదివరలో ఇంతవరకు ఎన్నడును పొంగలేదు. 20 అడుగులు పొంగెను. క్రెయిలు, లీవాన్, నోయనుమధ్యనున్న ప్రదేశము ఒకసరస్సుగ తయారైనది. బెల్జియముకు అసలుదారిని బోవు రైల్వే ఆగి నెమ్మదిగ బోవలసివచ్చెను. కొన్ని బండ్లలో నీరుతో లేమగ నుండెను. తప్పనిసరిగా గ్రామము లందరును తొందరగ ఇంట్లో సామాను ఖాళీ చేసి బైటకు తప్పుకొనుచున్నారు. నీటిపల్లయచేయు కంపెనీ గూడ మునుగుటచే నీరు కొంచెముగనే పల్లయ అగుచున్నది.

ఎయినునది పొంగుటచే సోయిసస్సులో అనేక పిథులు మునిగిపోయినవి. ప్రయాణికులను తప్పించినతరువాత ఆరైలును ఆచటనే కీయిను, పెంట్లొ మధ్య విడిచిబెట్టిరి. ఒకపిల్ల చని పోయెను. క్యేసీనులో ఇట్టుకూలుటచే ముగ్గురికి గాయములు తగిలెను. అపారముగ నష్టముగల్గెను. 20000000 ఫ్రాంకుల నష్టముగల్గెనని మదింపుచేసిరి. మ్యాజానది పొంగుటచే మెజీర్నరీధు లన్నియు జలప్రవాహముతో తేలుచున్నవి.

మాడువారములవరకు ఫ్యాక్ట్ రీలన్నియు మునిగిపోవుటచే 20000 కార్మికులకు పని లేకపోవునని భయమగుచున్నది.

బెలియంపరిస్థితులు

బ్రుసెల్స్, జనవరి 4:—వేటప్రదేశములో వరింత భయమగుచున్నది. తక్కినవోట్ల ఒకమార్గముగ నున్నది. వరదలున్నవోట్లను రాజదంపతు లేగిరి.

వరదలచే నష్టపడినవారికి సహాయార్థము రాజదంపతులు 2000000 ఫ్రాంకుల నిచ్చిరి.

హాలండు దుస్థితి

ఆమ్స్టర్డం, జనవరి 4:—కొంచెము నీరు నిన్నటికంటే తగ్గెను. రైల్వే వదులుచున్నవి గాని ప్రయాణికుల నిమిత్తము గాదు.

మ్యాస్ట్రీచిట్లో సంతోభమును రాజదంపతులు జూచిరి. ఎందరో నిలువ నీడలేకయున్నారు. సైనికులుండు బ్యారకీసులలో విడికొందరికిని తలదాచుకొనుటకు స్థలమునిచ్చిరి. ఇంత ఘోరము జరిగినను ఎవరను చనిపోలేదు. ఆకురత, అసహాయ సిధి చేతను ఇద్దరు స్త్రీలుమృత్యుము మతిచెడినవారైరి.

రుమేనియా యువరాజు

అనంతర కర్తవ్యము

వియన్నా, జనవరి 4:—కరోలుయువరాజు స్కార్లటు మనాస్టిరిను అను మారుపేరుతో ప్రవర్తించెదరటం. కాను సంసారమును విడనాడినని ప్రేమపూర్వకముగ లేఖను తనపతి హెలీనుకుబంపి విడాకులకు దరఖాస్తు జేయవచ్చునని బెలియ జేరిరటం. పాపమామె కృశించినదట. ఈసంగతులేవియు ఆమె కేమియు దెలియవట. చాలకాలమునుండి తండ్రికిని కొడుకుగు యువరాజునకుచెడిన రాజా చాల విచారగ్రస్తుడైనాడు. తన పట్టి చర్యనుగూర్చి తనను పార్లమెంటుపభవారు ఏమియు అడుగకుడని గోరుచున్నాడట.

ఇంగ్లొక కథ

వియన్నా, జనవరి 4:—కరోలు రాజ్యపరిత్యాగమునకు మూడుకారణము లున్నవట. మొదటిది మోహము రెండవది రాచకీయములు, మూడవది వైమానిక విషయము. ప్యారిసు, స్విట్జర్లండు ఇటలీ దేశములందు రుమేనియా అధికారిభార్యతో ఇతడు సంచరించుచుండ జూచిరటం. మోటారుపండులలో ఉభయయును, ఆతడు ఆమెయు తారసిల్లిరటం అపు డామె ఇతనిపై పుష్పగుచ్ఛము వేసెనట. నాటినుండియు అయ్యది పెరిగితిరిగి మోహముక్రింద పరిణమించెనట. ప్రేమాతిశయముచే భార్యనుగూడ విడిచి మార్దేవియా కాపుకన్య జేతని పెండ్లియాడ నుద్దేశ్యుడైనాడట. తరువాత విమానములలోలలో చిక్కుకొనె ననియు అందుచే విమానములిచ్చిన యధికారులను సైనికన్యాయస్థానమున కిషించి రనియు దెలియుచున్నది. కాని ఇట్టిచర్యను సహించక ఖండించెను. వైమానికశాఖలో తనయుద్యోగమును మానుకొనెను. బ్ర్యాషియన్ ప్రభుత్వమున్న ఇతని కంతమాత్రము సరిపడదు. రుమేనియాలో తనకు అధికారము గావలెనన్నవో తృటిలో రైతులందరును తనపట్టుగ నుండురని ఇతని నమ్మకము.

ఇండియాలో సైనికవ్యయము

క్రొత్తపర్వాలు

లండన్, జనవరి 2:—ఇండియాలో బ్రిటిషుసరకులు ఖర్చుగావలెనన్న ఇండియాలోనున్న బ్రిటిషు సైనికులకు (బ్రిటను సగరము ఖర్చు భరించవలెననియు ఇండియాదేశీయ సైనికుల వ్యయమును భరించునటుల చేయవలెననియు సర్ రెజనాలు క్రాడకుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఈ ప్రకారము జేసిన సాలు 1 కి 10000000 పౌనులు సదిద్దనియోగ మగునట.

లండనులో పెరిషియను మృతి

గ దాపూరుఖాను మెహ్తాగార్య మరల నియమించబడుదు రని మార్నింగ్ పోస్టు ప్రకటించుచున్నది. ఇతడు 1921 లో లండనుమృతిగా నుండెను. కలకత్తాలో పూర్వము కా న్నలు జనరలుగ నుండెను.

జర్మను ప్రాధనర్ సార్

గారికి ఆఫ్సు ప్రభుత్వమువారు ఉరిశిక్షను విధించిరి. అనియమును చర్చించుటకు రీఫ్రాగుపభవారు 8 తేదీని ప్రత్యేకముగ విదేశాంగశాఖవారు సమావేశ మగుచున్నారు.

విమానములను మనుష్యులకు ములేనిదే నడిపించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. గైకోస్కోపులు ఇంతులకు తోడ్పడునట.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పత్రము

ప్రజల విచారము

లండన్, జనవరి 1:—ఆర్థికపత్రమును గూర్చి వార్తా పత్రికలు విచారమును బెలుపుచున్నవి. ఈసంవత్సరము ఖాళా నష్టముండునట.

20000000 నుండి 30,000,000 పౌనులు లోటువచ్చునని ప్రభుత్వప్రతిపత్తులనుచున్నారు. ఈలోటును పూర్తి జేయుటకు కోశాధికారియును చాన్సలరు మార్చి 31 తేదీని మదులు పుచ్చుకొని జాతీయఋణముక్రింద దీనిని నివలాయిం చెదరటం. వచ్చే సంవత్సరపు ఆర్థికపత్రములో జేర్చరటం.

ఆర్థిక పత్రములో బొంబు సహాయపు మొత్తమును జేర్చక పోవుట కొడు కారణ మీలోటునకు సైనికవ్యయము మొదట తక్కువయగు ననుకొనిరి. అనుకొన్న దానిని మించిపోవుటచే ఈలోటు గల్గెను. సివిలు సర్వీసులక్రింద 14500000 పౌనులు ఇదివరకే పోయెను.

ఒడనుంకములు, ఎక్స్ యిజా పన్నుల వలన గొప్ప మొత్తము రావచ్చును. పట్టుపన్ను గూడ బాగాగిట్టుచున్నది. రంగు లాభపుపన్నుమీది అపారముగ పన్ను లభించుచున్నది ఆదాయపుపన్ను తగ్గవచ్చు ననుచున్నారు. ఎన్నేటు పన్నులు. 45000000 పౌనులు తగ్గినది.

యు నై టె డ్ స్టే టుస్

ఆయుధవినిర్జనసభ

బ్రిటిషుపత్రిక వ్యాఖ్య

లండన్, జనవరి 5:—ఆయుధవినిర్జనమునుగూర్చి జరుగ నున్న ప్రారంభసభలో యునై టెడ్ స్టేట్స్ పార్లాను ననుటచే పత్రికలన్నియు అనుకూలముగ వ్యాఖ్యయొనర్చుచున్నవి.

డెయిలీమెయిలుకుత్రిక ఎంతయు సంతసించుచు యునై టెడ్ స్టేట్స్ పార్లానును సంతోషకరముగ నున్నదనుచున్నది. ఇదివరకే ఆయుధవినిర్జనములో బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము ఏంత యోముందంజ వేసెననుచున్నది. మార్గదర్శకరా లైనవను చున్నది. బ్రిటిషుకంపెనీలనుండి యంత్రములను విస్తారముగ దక్షిణఆఫ్రికా, జపానువారలు తెప్పించుచున్నారు.

ఆమెరికాకంపెనీవారు ఈపద 24 పిల్లింగులు దివిడండును బంచిబెట్టిరి.

ఇటలీ రాజమాత

ఇటలీ రాజమాత బోయినందున ముస్సోలినిగారు ప్రజల నోదార్పును ఆమెగోరినటుల ఇటలీ డొన్న త్యమునకు మనమంజ రము ప్రయత్నించవలెనని ముస్సోలినిగారు సందేశమంపిరి.

సర్ ప్యసిలు ధాంపన్

అయిదుపానుల ఒరిమానా విధించిరి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జనవరి 1:—హైదరాబాద్ లో ఒక ప్రత్యేక పుష్కమాన విధించినందులకు అయిదుపానుల ఒరిమానా విధించిరి.

ఆ ప్రత్యేకత దేశంబరు 23 తేదీన ఒరిమానా విధించిరి.

సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సభలు

ఇండియాలో ఒక శాఖ నేర్పరుచు ప్రయత్నములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జనవరి 1:—భారత సామ్రాజ్య సభలో సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సభలు వారు జేయుచున్న దేశీయ ఇండియాలో గూడ ఒక శాఖ నేర్పరుచుటకు పర్ హార్డునిచ్చి గారు అన్ని పక్షముల తరపున ఇండియాకు బహుల దేవునన్నారు. బొంబాయి నుండి 18 పిల్లలతో తిరిగివచ్చెదరు. ఇండియాలో గూడ ఒక శాఖ నెలకొల్పబడినచో ఇండియాకు స్వరలోనే పార్లమెంటు రాయబారులు వచ్చుటకు వీలగునునన్నారు.

ఇంగ్లండులో జనపనారకు ఎక్కువధర గిట్టుననుచున్నారు. అసలు ఇండియాలో గావలసినది 10,000,000 బేస్సు. ఇండియా లో దొరుకునది 8000000 బేస్సు మాత్రమే. గిరాకీ ఎక్కువ. పట్లయి ప్రక్కవ.

సోవియటు నాయకులు

తీర్పును భిన్నా భిన్నాయములు

కాంగ్రెస్ చీలిపోవుట

లండన్, డిసెంబరు 31:—సోవియటు నాయకులకు భిన్నాభిప్రాయములు గలుగుటచే మాస్కోలో కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు చీలిపోయెను. సాగలేదు. క్రొత్తగా కేంద్రసంఘము నెన్నుకొనిరి. చిర్చింపవలసికొన్నవానిని ఆపుజేసిరి. కాంగ్రెస్ తీర్మానములను కిరసావహించుటకు అంగీకరింపవలసిన ప్రతి పక్షము మొండిపట్టుపట్టిరి. కాని వారిని నమ్మజాలక కాంగ్రెస్ వారు లెనిన్ గ్రామ కమ్యూనిస్టుల నెదుర్కొని జనోపిపు నుండి ఇతర నాయకులనుండి వీడిపోవలసినది.

ఓరికి ప్రతిక్రియకలెను సతి పరిశవక ప్రతిపక్షము లెనిన్ గ్రామకేగి యువకన్యనించి వారిని ఖండించిరి. సమైక్య చెడి పోయినది. కాని ఎట్లు పరిమించునో తెల్ప వీలులేదు.

బోస్ట్ లో పోలీసుకోర్టులో దొంగలు చొరబడుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని విఫలమనోరథులైరి.

బిటిషు వర్తకము

లండన్, డిసెంబరు 31:—1926 ఆర్థిక పరిస్థితులను సామ్రాజ్య పారిశ్రామిక సంఘమువారు పరిశీలించుచు దొంగిలించుచు లచే రి డేండ్ల క్రితము గొంతలోటు పూర్తి అయినదనుచున్నారు. భారతదేశము ఇంగ్లండునుండి విస్తారముగ సరుకులను దెప్పించుచున్నది. సామ్రాజ్యసమస్యలపట్ల ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించుచున్నారు. ప్రికెర్షన్ ను గూర్చి కట్టుబట్టు యజేసిరి. అందుచే పూర్వముకంటె ఈసంవత్సరము అంతయు అనుకూలముగ నుండుననుచున్నారు.

గ్రేటు బ్రిటనులో రబ్బరుధర

నూటికి 7½ మరల పోచినది. మొత్తము మే ము నుండి నూటికి 42½ పోచినది.

ఫిల్లి కల్యాణైల్వే

లండన్, జనవరి 1:—పైరైల్వే ప్రభుత్వమువారికి 1000 పానులకు విక్రయించువారుమై ఆలోచించుటకు రైల్వే డైరెక్టరులు సమాజేమైరి. ఆమృతము భాయమిది గూర్చి 31 తేదీనకు డివిడెండుగూడ లభించును.

బంగారు వెండి నాణెముల విలువ

రూపాయి అనగా 1 పి 4 పెన్ను లుండవలెను

కరెన్సీ మిషను యెదుట, ప్రొఫెసరు

దొరస్వామి అయ్యరుగారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, జన 1:—కేడు కరెన్సీ కమిషను యెదుట ప్రొఫెసరు దొరస్వామి అయ్యరుగారు (మద్రాసు) సాక్ష్యము నిచ్చుచు భారతదేశమునందు బంగారము విలువను ప్రమాణము జేయవలెననియు, రూపాయికి ఒక పిల్లింగు 4 పెన్నులుండవలె ననియు దెప్పిరి. దేశమున్న ఆర్థికస్థితిలో కరెన్సీ నోట్లనిచ్చు, నధికారము ఇచ్చిరియు బాంకు కిమ్మట వారి కిష్టములేదు. భారతదేశము నందు నోట్లనిచ్చుపని ప్రభుత్వమువారి చేయుచుండుటవలన చాలాభయము గల్గెనని వారు నూచించిరి. నోట్లనిచ్చుట వలన ప్రభుత్వమునకే లాభముండదు. వడ్డీ యెక్కువవచ్చుట యుగ పేదరు కరెన్సీ శాఖ నుండుటవలన వరు ఖర్చుకన్న పేదరు కరెన్సీ రిజర్వుండుట భద్రముగుటయు, లాభము లని చెప్పవలయును. ప్రభుత్వమువారు నోట్ల నిచ్చునధికారమును బ్యాంకుకు మార్చుటలో నోట్లయొక్క మొత్తము క్రింద రిజర్వులోనున్న కెమ్యూరీటీ మొత్తమును ప్రతి సంవత్సరమును వెల్లించుట కేర్పాటు జేయవలెను. బంగారు ప్రమాణమును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నములు బాగా చేయుచున్నను ప్రభుత్వమువారు నోట్లనిచ్చు ఆధికారము గల్గి యుండవలెనను విషయమై కొంత చెప్పవలసివచ్చెను.

రూపాయి మారకము

ప్రొఫెసరు అయ్యరుగారి రింకను యిట్లు జెప్పిరి:— రూపాయికి 1 పి 4 పె గాని, 1 పి 6 పె గాని, 1 పి 8 పె గాని మారకముండవచ్చును. ఇప్పటికి సంవత్సరము నుండియు 1 రూపాయి, 1 మారకమే గలవియుండెను. అందుచేత నదియే నిశ్చయింపవలె ననివచ్చునుగాని యింతతే ముఖ్యముగాదు. 1 పి 6 పెన్నులుండ వలె ననుటకు దేశములో నా విధముగ కేలు నిలచియుండవలయు, తక్కువ కేట్రే నయెడల రూపాయ ధర తక్కువగుననియు జెప్పి, మారకము విషయమున నాలోచింపవలసినది దేశముయొక్క వర్తకాభివృద్ధియొక్క స్పృహనియే యని చెప్పిరి. రూపాయి మారకము 1 పి 4 పె నుండి 1 పి 6 పెను పెనుగుటవలన దేశపరిశ్రమలకు నష్టదాయకముగ నేయుండెను. రూపాయి విలువను నిర్ణయించునపుడు అప్పు డిప్పుడు మారుచుండు పాను ధరల బట్టిగాక అంతర్జాతీయముల గమనింపవలయును. బంగారు మారకము ప్రమాణము ముందెలల నుండి నో, యుద్ధ సమయమున రూపాయికి 1 పి 4 పె న్నులుండు మారకము యెందుకు బిటిషియెనో చిర్చించుచు భారతదేశములో బంగారు ప్రమాణమేయున్నటుల ననుకొనుచుననియు అందుచేతనే రూపాయిలో 165 గురిగింజల చాండివెండియున్నదను మాట తప్పింప వీలులేకపోయెననియుజెప్పిరి. భారతదేశము నందు బంగారు ప్రమాణమే బాగా యుండునడల యుద్ధము వలన భారతదేశములో బంగారు మసలే లేకుండవలెను ధరలంత కన్న యెక్కువ గావలసినదే. మారకములో కాగితము మాత్రమే యుండుట వలన బంగారు పుచ్చిలు వచ్చుననే గాక వెండివలన గూడ భారతదేశములో కరెన్సీ కి కష్టములు గల్గుచుండెను. రెండువిధములను నిర్ణయము లేకపోవుటవలన వర్తకమునకు భంగముగల్గి అనుకున్న కల్పట్రాలను నష్టము గల్గెను. బంగారువిలువ కెన్నిమార్పులు సంభవించినను ఒకరేకపు కరెన్సీ పద్ధతి భారతదేశమునకుండువలెను. కేనడా, ఇంగ్లాండు, జపాన దేశములలో నున్నట్లే యుండవలెను. ఈవిధముగ పరిష్కారముగుటకు యింగ్లాండు రూపాయలు ముద్రవేయకుండ నాపవలెను. రూపాయల బదులు బంగారమునే వాడుకొను పరిస్థితులు ఏర్పడుచుండుటకు కనిపెట్టులెను. కాబట్టి మారకమునందు బంగారు నాణెములకు తోడు కాగితము డబ్బును చెల్లుమిండివలెను. బంగారు నాణెములను నోట్లను యెక్కువగా నుపయోగించుటకు ప్రభుత్వమువారును, ప్రజానాయకులును తోడ్పడవలయును. భారతదేశములో వ్యాపారము కొద్దిగ ఒకరులచేత వెండిరూపాయలే ముఖ్యముగ మారకములో నుండును.

(ఆ. ప్రె.)

నీసా 1-కి

రూ 2-0-0

వి.పి. చాన్సేరు.

ఈమందు గనేరియా అను కెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు ప్రాసమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గిలుగు వారువహించు, మొదలగు బాధలను వెంటనే నివేదించును. స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన కుటుంబవ్యాధులనును ఆస్పత్రిగా కనుగొను. 1786

ఆనందకుటీరము, 13, వైరాగిమకం వీధి, 1172 మదరాసు.

వాతావరణ స్థితి

1926 నవంబరు 6-వ తేదీ బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము
గోపాపురం	81.2	65.6	...	0	44.98
విశాఖపట్నము	80.7	72.4	...	0	87.09
కాకినాడ	81.0	71.7	...	0	89.09
మచిలీపట్నము	80.7	68.9	...	0	41.59
కర్నూలు	89.9	68.4	...	0.05	26.01
బళ్లారి	88.2	66.0	...	0	20.51
కడప	86.2	70.0	...	0	81.28
నెల్లూరు	82.9	69.8	...	0	87.98
మద్రాసు	82.8	69.4	...	0	50.74
కడపూరు	81.5	71.4	...	0	52.94
నీలము	8.99	69.4	...	0	89.80
కోయంబూరు	86.7	71.0	...	0.03	28.29
తిరుమనాపల్లి	89.7	72.6	...	0	88.18
నాగపట్నము	83.2	71.5	...	0	54.16
వఘవర	80.8	75.9	...	0	88.58
పాంబో	84.1	75.8	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	84.2	74.8	...	0	28.84
తిరుకేళకం	88.8	74.1	...	0	64.51
కొచ్చి	85.8	72.1	0.05	1.10	114.51
కాళికట్టు	87.8	84.5	...	0	117.16
మంగళూరు	79.6	61.8	...	1.05	125.68
బెంగుళూరు	61.2	47.2	...	0.05	85.87
మేరకూర	79.0	69.6	...	0	125.46
కొడెకూర	63.2	50.8	...	0	62.18

సర్కారులు:—కొన్నిచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగను పరిశుభ్రముగా మేఘములు ఏర్పాటుగనున్నవి. గోపాపురం లో అర్ధత ఎక్కువ. రాత్రివేళ 4 నుండి 6½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—కర్నూలులో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. క్షిప్రచోట్ల మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. బళ్లారి అర్ధత ఎక్కువ. కర్నూలులో పగటివేళ 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేళ 9½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కినచోట్ల 5 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. రాత్రివేళ 2½ నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వాతావరణము అనుకూలముగ నుండవచ్చును. యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాజు.

నాథానగారి ప్రవృత్తులు.

యేలం నోటీసు

మదరాసు అఫిషియల్ అసైన్డ్ వుత్తరపు

మేరకు యాదాళ్ల మెకట సుబ్బయ్యగారి సుబ్బయ్యశెట్టి పారా వెంకటస్వామినాయుడు వీర్ల యిన్నాలెన్ సీకి సంబంధించిన కడపజిల్లా, కడప ట్రంకునోడ్డులో నెంబరు 162 గల బంగాళాయిల్లు, అందులో యందు లక్ష్మీనారాయణ ఫాక్టరీకి సంబంధించిన స్టీము యిన్ జెను, పసుపు పడుచేయు మెషీనులు సెనగకాయలు పగలగొట్టు మిషినులు యింకా యితరమైన సామానులున్న మెసర్స్ డాడన్ కంపెనీ వారివలన 1926 సంవత్సరం జనవరి 10 తేదీ ఆదివారము 8 ఘంటలకు నడగ 162 కడప ట్రాకు రోడ్డువద్ద యేలము వేయుచు యిదియు గాక యినుపపెట్టెలు, చూను సాక్షి నులును కడపలో యిన్నాలెన్ టు దారుని వద్ద 9 ఘంటలకు యేలము వేయుదురు

మదరాసు దక్షిణ మరాటా లైస్యద్యోగుల మహాసభ

ఎన్. ఎం. జోషిగారి అధ్యక్షతక్రింద
సమావేశమగుట

కా. ప్రిన్సిపల్ కన్వెనర్

మదరాసు దక్షిణ మరాటా లైస్యద్యోగుల ప్రధాన మహాసభ విధానము కేంద్ర గంటకు పృష్టాధియేటరు నందు పుయ్యతా హనులో సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షుడు, కాబ్బడి, బెజవాడ, వాల్తేరు మొదలగు అనేక ప్రదేశములనుండి 182 మంది ప్రతినిధు లుబడించిరి ఇంకనుచాల మంది ప్రతినిధు లుబడించుచున్నారు. భారత శాసనసభయందు కార్యకల రెండవ ప్రతినిధిగ నున్నట్టియు అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యము నందినట్టియు ఎన్. ఎం. జోషిగారి సమావేశ సభ కధ్యక్షత వహించిరి. రాజాపు అఖిల భారత ప్రేక్షు యూని యను కాంగ్రెసున కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన బారిష్టరు వి. వి. గిరి, అఖిల భారత కమ్యూనిస్టు మహాసభ కధ్యక్షత వహించిన కంగారవేలు చెట్టి, ఎస్. సత్యమూర్తి, వి. ఎల్. కాప్రియ, భక్తవత్సలువాయును ఇ. ఎల్. అయ్యరు, సామి వెంకటాచలం చెట్టి ఎం. ఎల్. సి. వి. చక్కరయ్యచెట్టి, టి. వి. కళ్యాణసుందరం మొదలయ్యారు, వి. ఆర్. కాబ్బ (వి. ఎన్. ఆర్) మేజరు గ్రహంపాళు, జనరాజదాస గారి సతీషణి, హరిదాసురాం (కలకత్తా) రా. సా. చంద్రికా ప్రసాదు (అబ్బేరు) గాల్గు మొదలగు ప్రముఖు లనేకులు సభా కేదిక నలంకరించిరి. భగవత్సాగలతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను.

అహ్వనసంఘాగ్యతు లగు సి. పంచాక్షరముగారు, ప్రతి నిధులను అగ్యతులను హృదయపూర్వకముగ నాహ్వాన మొనగడు, ప్రస్తుతము లైస్యకార్యకల దక్షిణినివివరించి, తమ బానిసలకంటె సభనస్థితియందుంటిమని నుడివిరి.

అధ్యక్షుడు

యన్. ఎం. జోషిగారు అగ్యతులను సలంకరించి, తనకొనర్పండిగ నొరవమునకు కృత్యతం దెలుపుచు, ఈ మ.ద. మ. లైస్యద్యోగుల యూ. యు. ఇంతరకుట సాధించిన కార్యమును ప్రకరించి, గతరెండునెలలను ఈయూనియను సభ్యులసంఖ్య 12 వేలకు పైచ్యుటకంటె నిండుకు ప్రబలముగ నిదర్శనము వదియొకటి యుండ బాలదు. పనిచారలకష్టముల నివారించుటకు ఈ సంఘమువారనేక పర్యాయములు అధికారులకు రాయబారము లంపిరి. అవి కొన్ని సందర్భములందు సఫలమయ్యెను. మరి కొన్ని సందర్భములందు విఫలమయినను, మీ విధుల నుత్సాహముతో నిర్వహించుచున్నారు.

ఇ తవరకును మీరు చాల పనిజేసినను, కార్యకలస్థితిని సాత్వికరమొనర్చుటకు మీరింకను చాల వొనర్పవలసియున్నది. ఇందుకుగాను, మీ యూనియనును బలపరుచుట ప్రథమ కర్తవ్యము. ఇందుకు గాను మీరితరసంఘములతో ప్రైయ్యునర్పుకొనవలెను. లైస్యందు పనిజేయుచున్న ప్రతియూద్యోగియు కార్యకుడును గూడనీసంఘమున సభ్యుడుగ కేరవలెను. ప్రతి యూద్యోగియు నీవిషయమును గమనించి తన బాధ్యతను నిర్వహించునెడల నీకార్యము కష్టసాధ్యము గాదు.

యూనియను ఒలముగ పనిజేయుటకు, అధికసంఖ్యాక సభ్యులయేగాక, మంచి ఆర్థిస్థితిగూడ నుండవలెను. కార్యకులందరును చాలబీదవారను విషయము నే నెరుగుదును. అయినను సభనములే వికార్యమును సాగ బాలదు. గనుక ప్రతివారను తమ స్వల్పదాయమునుండి స్వల్పభాగము, నైనను యూనియనున కొసంబకు ప్రత్యేకముకొనవలెను.

మికష్టములు చాల గలవు. వాని నన్నిటిని గరించియు వివరించుట ఇష్టము సామ్యముగాను. అందుచే కొన్నిటిని గరించి మాత్రమే వివరించెదను. అందు మొదటిది. కంపెనీవారు మీయూనియనును రిక్వైజు చేయకపోవుట కంపెనీవారివేల నీప్రతికూలభారణి మార్పుకొనుచున్నారని వినుట కంతోషకరము. అయినను కంపెనీవారి యూనియనును రిక్వైజు చేయుటకు కొన్ని అన్యాయమగరతుల విధించురు. కంపెనీవారు ఎవరేకాలు వ్రాసినను దానికి ప్రత్యుత్తులు విధ్యుక్తగర్భులు. అట్టితరీ లైస్యకార్యకలందఱు ముగ కేరి బాలులు వ్రాయుచో వానికి సభివారి రాయబారమును గౌరవిం

వారు విధించుచున్న అన్యాయముల మరతులలో మొదటిది లైస్య కంపెనీ యుద్యోగులు గాని వారు యూనియను సుద్యోగులుగ నుండరాదనుట. ప్రపంచమందలి ప్రతికార్యక సంఘ కార్యనిర్వాహకులను మెలపలనుండిచ్చినకారుగ నుండు కంపెనీవారి ఆచూకం పెరిలయుద్యోగులు గారు. అంతయ గా, యూనియనుద్యోగులు దనమంతయు పనిజేయు వలె, చివారుగ నుండును. అందుచే వారు కంపెనీ యందలి యుద్యోగులుగ నుండుగలుగు అసంభవము అంతిమగా కంపెనీ యుద్యోగులు, కార్యక సంఘకార్య నిర్వాహకులుగ నుండు నెడల, కార్యక సంఘము వారి ఆందోళనకు వారి నిబాధించెదరు ఇచ్చి, అనేకవర్షములనుండి మనముప్రత్యక్షముగ జూచుచునే యున్నాము. అందుచే నీమరతునకు అసమ్మతిని దెలుపుచు కంపెనీ వారి రికగ్నిమను నంగీకరించి ఈ మరతును తొలగించుటకు ఆందోళన మొనర్పవలెను

వ్యక్తికష్టములకు సవరించు కార్యము నీ యూనియను వారు విమోచనరాదని మరియొక మరతు విధింపబడెను. ఇది అన్యాయము. యూనియను కార్యకరంజకముగావలయునని గోరు నెడల మీరు వ్యక్తికష్టముల తొలగించుటకు ఆందోళన మొనర్చుటసరము. మీలో ఒక్కరికి కష్టము నచ్చినయెడల ఆక్షేపము అంగీకరించుటను మీరెంచవలెను. ఈమరతుచాల ఉపద్రవకరమైనది.

వేతనములు

మికష్టములలో రెండవది వేతనములకు సంబంధించినది. ఈకష్టము మీకొక్కరకు సంబంధించేగాదు. భారతదేశమునంతట ఈకష్టమే బాధించుచున్నది. మదరాసునందు కీతనములు, భారతదేశమునందు ప్రాంతములందు కంటెను చాలతక్కువ. వేతనములు తక్కువగుటచే, ఇతరప్రాంతముల ప్రజల వేతనములగూడ తగ్గిపోవుచున్నవి. అందుచే మీవేతనముల పొచ్చించుటకు తీవ్రమగు నాందోళన మొనర్పవలెను. స్వల్ప కార్యకలకు నెల 1 కి రు 11-0-0 లు మాత్రమొసగబడుచున్నది. ఈస్వల్ప మొత్తముతో మానవమాత్రుడు ఒకకుటుంబము నెట్లు పోషింపగలడు? మీపిల్లలు స్త్రీలు పనిచేయుచున్నారగదా వారి వేతనములు తోడ్పడునని యనమానులు చెప్పుచున్నారు. వారెట్లు పనిజేసి ఆకొగ్యమును చెడగొట్టుకొని అకాలమరణమువారబడుట కీ స్వల్పవేతనములే కారణములు. వేతనములు పొచ్చింపబడినపుడే, బాలురు ఆకొగ్యముగ పెరుగుటకు అవకాశముండును. విద్యాధికులు, స్త్రీలగౌరవింపవలెనని గంభీరవచనములు బలుకుచుండురు. స్త్రీలు, తమజీవనాధారము కొరకును గృహముందును, బయట ఫ్యాక్టరీలయందును గూడ అహారాశ్రములు పనిజేయవలసిన అభవాస్థితియందుండగా నీ రెట్లుజూచి యూరకుండగలిగిరో ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది.

(అగ్యతుడింకను సువర్ణసింహుమండెను.)

* * *

గొప్ప ఊరేగింపుటత్సవము

నిన్నటిదినము ఆహ్వానసంఘమువారి ఆవిరణక్రింద బహుజనీన యుత్సవము నేటినుండి బాల్కన్యలోడున వన్న కృష్ణా తిరుేరులో జరుగనున్న లైస్యద్యోగుల యుత్సవము ఇది వరలో అనేకపర్యాయములు జరిగిన ఊరేగింపుటకంటె ఎక్కువ గంభీరముగాను మనోహరముగాను ఉండెను. సంఘమువద్ద బయలుదేరిన ఊరేగింపు పెరంబూరునకు చేరునప్పటికి 1000 మందికిపైగా నుండిరి. ఊరేగింపు నిమిష నిమిషమునకును వృద్ధియయ్యెను. బకింఘాముమిల్లులవద్ద చేరునప్పటికి పనినుండి తిరిగివచ్చుచున్న కూలీలందరను దీనిలో చేరిరి. వీరందఱుగలసి కాస్తరె న్నుభవనమును చేరిరి. ఊరేగింపు సాయంకాలము రి ఘంటలకు మేళతాళములతో బయలుదేరి సభాభవనము చేరువరికి రి గంటలాయెను. ఉత్సవముందు యక్ యమ్ జోషి యమ్. యల్. ఎ. సభాధ్యక్షుడును రావుబహదరు చండి కా ప్రసాదు, వి. వి. గిరిగారును ఉండిరి. వీరు మువ్వరును ఒక కోచిమీద నుకేగిరి. వెనుక నెన్నియో గుర్రపుబండ్లు వచ్చెను. వానిలో ఆహ్వానసంఘ సభ్యులు చాలమంది యుండిరి. ఎన్నియు కాద్రు, చక్కరయ్య, ఇ. యల్. అయ్యర్, కళ్యాణ సుందరం మొదలయ్యారు, కాండలాలు సర్కారు, సి. పంచాక్షరీ ఆచారి, నేనాపతి, సామి వెంకటాచలం చెట్టి భక్తవత్సల నాయుడుగార్లును నుండిరి. ఊరేగింపు ఆఖరున నాయకులకు హారములు వేయబడెను. ఇ. యల్. అయ్యరు గారు మహాసభయొక్క కార్యక్రమమును తెల్పిరి. ఉత్సవము శాంతముగా నడచిపోయెను. ఏమియు అల్లరులు జగగలేదు. శాంతి

కీ॥శే॥కె. ఎన్. శ్యామారావుగారు

మోకొట్టువారి సానుభూతి

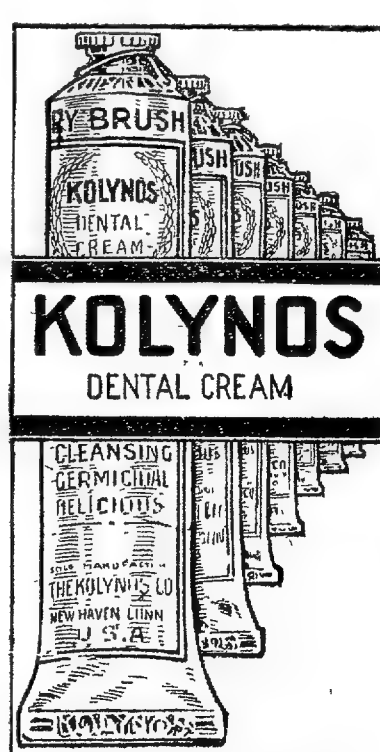
నెన్ని పురియందలి ముస్లిం శ్యామారావుగారి నొక రు క. ఎన్. శ్యామారావుగారి యువములు కాలగర్భమొందిరిని ప్రకటించుట కెంతయు చింతించుచున్నాము

ఈ ఉవయము మోకొట్టునందు, ప్రధానస్వామ్యమూర్తి సర్ విక్టరు హట్టుట్రాటగుగారియెనుట, అద్వైతము జెనరలు గారు, కీర్తిశేఖని గుణగణముల ప్రకరించి సానుభూతిమును వెల్లబుచ్చిరి శ్యామారావుగారు 1878 సం॥ కన్నడ దేశమున జన్మించి 1904 సం॥ పట్టభద్రుడై మోకొట్టుస్వామ్యవాదిగ ప్రవేశించిరి. సాత్వికత్రాసపరీక్షయందు గొప్పనైపుణ్యముగల వారని శ్యామారావుగారికి చాలప్రశంసలను. వీరు క్రిమియలు కేసులందు ప్రత్యేకముగ ప్రిక్షి జేసి, ఈ పట్టాముననేగాక ఇతరకల్లాలందుగూడ చాలకీర్తిగాంచిరి. వీరు, తమ జానీసుగులయెడను, సోదరస్వామ్యవాదులయెడను ఎక్కుడుసావరభావముతో మెలగెడువారు వీరు కొంతకాలమునుండి తుయన్యాధిచే బాధపడుచు, 48 వర్షముల బయస్సున నీయుదయము మదరాసునందు స్వగృహమున పరమపరచరిరి. శ్యామారావుగారి అకాలమరణ శోకనిమగ్నులగు వారి కుటుంబమునకును, మిత్రులకును, మోకొట్టు స్వామ్యవాద వర్ణములిరవున సానుభూతిని దెలుపుచున్నాం.

ప్రధాన స్వామ్యమూర్తి శోభనారితరపున విచారమును దెలుపుచు, క్రాసుకీర్తియందు కీర్తిశేఖడు సంపాదించిన కీర్తికంటె నెక్కువ ప్రశంసాపాత్రముయిన కద్దియు నంజళాల దని నుడివిరి.

కె. యు. సామారావుగారు నేడుదయము అకాలమరణము పాలునుందులకు విచారముదెల్పుచు ఎగ్గురు పోలీసుశోగ్యులో వి.కె.కృష్ణస్వామిఅయ్యరుగారు నూచింపగా క్రెసిడెన్సీ మేజర్ ప్రీటుగారు వారితో నేకీభవించుచు, తమవిచారమును దెల్పుచు, శ్యామారావుగారి కుటుంబమునకు సానుభూతి దెల్పుచు, శోభనము మూసిరి.

నోటిసు
“ఇదివరలో రాజమండ్రియందు మాతరపున పనిచేయుచుండిన భారంసీలీ లాధర్ గారిని పనినుండి 18-12-25 తేదికండి తొలగించితిమనియు, అతను, ప్రస్తుతముచేయు వనలు మాకేమాత్రము సంబంధములేదనియు ఇందుమూలముగా అందజేసిరి రిలియజేయుచున్నాము.
జీవన్మలాల్ అందుకో, రాజమండ్రి.”

KOLYNOS
DENTAL CREAM

CLEANSING
GERMICIDAL
RELLICIOUS

THE KOLYNOS CO
NEW HAVEN, CONN.
U.S.A.

అరఅంగుళము కొలినాను చాలును. ప్రతిగొట్టుమునందును 100 అంగుళములుండును. రోజు 1 కి 2 సార్లు చొప్పున 50 రోజులకు సరిపోవును, ఒక సం॥ రమునకు 7 గొట్టుములు చాలును. కొలినానునుమాత్రమే ఈ ప్రకారము హడుటకు వీలుగలదు, ఏలననగా కొలినానునందు మంచి సత్తుగలదు. దంతములకహడి కొలినాను ప్రత్యేకమైనది. ఇందులో నుండు ఔషధగుణములు వ్యాధులనురానియక ఆటంకపరచును. దంతములు ఊడిపోకుండ కాపాడును.

కాన్పూరుకాంగ్రెసు

క్రియత దేశపాండేగారి అభిప్రాయములు

బొంబాయియం దుఃస్వస్థించుట

బొంబాయి, జనవరి 5 :- కాన్పూరుకాంగ్రెసు సందే ముహూర్తము (యిత గంగాధరం వు దేశపాండే (కర్ణాటక నాయకుడు) గారు నిన్న సాయంత్రం గున బహిరంగోపన్యాస మునిచ్చిరి. యం. యం. ఏ. జమ్న దాసు మహతా గా రధ్యక్షత వహించిరి.

పౌరకార్యక్రమము (ప్రాగంభింపము జమ్నదాసు మహతా గారు ఉత్సాహమున బట్టి చూచినను జాతీయభివృద్ధి బట్టి చూచినను కాన్పూరు కాంగ్రెసు జయమేనని చెప్పిరి. గయలో నో-డేజి స్నేహితులతో విభేదములు సంప్రాప్తమై నవి. కాని రెండు సంవత్సరము లట్లే గడచిన పిమ్మట గాంధీ మహాత్ముని యొక్కయు పంజీతమోతీలాని యొక్కయు దయవలన భేదములను కొట్టివేసితిమి.

శ్రీ మత గంగాధరం వు దేశపాండే గా రిట్లా చెప్పిరి :- నా ప్రాచీన కాంగ్రెసు నాటినుండియు నేను గ్రామములలో శిక్షణ ప్రచారము చేయుచుంటిని కాని కాన్పూరుకాంగ్రెసునాటి నుండియు నాను మాట్లాడుటలెన్ని యిచ్చవోడనుచున్నది. నేను జమ్నదాసు మహతాగారి అధ్యక్షత క్రింద నేను మాట్లాడుటయే యిమార్పన దార్జాము. ఈ మార్పననే కాంగ్రెసు సు దేశమున తెలియనగు. మొన్న మొన్నటి వరకు మాకుగల విభేదములలన మహతాగారు నేను దగ్గరకు వచ్చుటకే నిలుపజేసితిమి.

కాన్పూరు తీర్మానము

కాన్పూరులో గాంధీపటవీన ముఖ్యతీర్మానమువలన మ నలను నిరంతరము బానిసత్వములో నుంచులనున్న మా డ, పక్ష మొకటి గల సమయ ఆశ్రయముతో మనము పోరాడ వలసియున్నదనియు కనబడుచున్నది కాన్పూరు కాంగ్రెసు రెండు పక్షములవారిని ఒకటిగా చేర్చినది. కాంగ్రెసు చచ్చుల నియమ నమితోత్సాహముతో జరిగినది

మహాత్ముడు

మహాత్ముని నభివేదించుటను హిందూదేశనాయ త్వము నుండి వహత్తుని తొలగించుటను కొన్ని ప్రయత్నములు జరి గినను కాన్పూరు కాంగ్రెసు మహాత్మునియందుగల నమ్మకమును మరియొకమారు స్పష్టపరచెను రాజకీయ నాయకులలో మహా త్మునకు తిరిగి యున్న స్థాన మెంతగలవోడి. కాన్పూరునుండి వచ్చినప్పటినుండి రాజకీయకీర్తియంతో మహాత్మునిపట్టి గొప్ప వాడు లేడని నాకు యభిప్రాయము కలిగింది అధిక సంఖ్యా కులు తమ పక్షమున నుండునని తలంచిననా రెన్నరే నను పంజీ త మదనమోహనమాలవ్యాగారి పంజీత ప్రహరగాని గాంధీ గారి పేరు చెప్పియే బాసచేయుచుండిరి. గాంధీగారిపట్టి శక్తి రాజకీయములలో మరియొకటిలేదని తెలుపుట కిదియే నిదర్శన ము. రాజకీయములలో గాంధీగారిపేరు యిప్పుడు అనుకొ న్న కాలముండెను. ఆవిషయమును స్వరాజ్యవీరులకు ప్రాధికార మొసంగినప్పుడు గాంధీగారే దివ్యునిని. సామాన్యజనులు చె నుకబడియుండియున్న నాయకుని తనకునిచేసిపెట్టిరి గాంధీ మహాత్ముడు తలచెను. ముఖ్యతీర్మానము సంగీతించుటవలన కా న్పూరుకాంగ్రెసు విషయములను స్పష్టపరచినది కాంగ్రెసును రెండు రెక్కలుగా నున్న స్వరాజ్య పక్షము వారు ను నో చేం జ ర్లు ను ముఖ్య విషయములలో శ్రేష్ఠ భావము వహించిరి ఖిదరప్రాముఖ్యమును కాననోల్లం సునముయొక్క ఆచరణను స్వరాజ్యవాదులు అంగీకరించరి. స్వరాజ్యవాదులు గూడ తిరిగి వచ్చి ఖిదర యుద్ధమునును హతయమచేయ బూనిరి గదా యిది దానితో నోచేంజర్లను గై గ్రహము విచ్చెను.

ఖిదరు

బొంబాయిలోనున్న ఖిదరుయుద్ధమునుబట్టి చెప్పడమ లేదు. ర జకీయములలో ఖిదరు నొక ఆయుధముగా నుపయో గించవచ్చునన్న విషయ ముండునను తెలియకపోవచ్చును కాని గ్రామము లో నుండెడి వల్లెటూరి జనమునకు వన గంధీశోప న్యాసములను విడుపు కిష్టములేను స్వరాజ్యవాదులు ఎక్కువ కాలమును ఖిదరు ఉపయోగమునకు పయోగించి పిమ్మట సామాన్యజనలతో సంబంధ వేర్పరుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. నేను నోచేంజరును గాత్రన స్వరాజ్యవాదులమొగ్గ గా ని ర స్సాం సి వు న నా కార వా

దులయొక్కగాని కార్యక్రమములో చేనియందును నాకీప్యము లేదు. కాని వారిరువురిలో స్వరాజ్యవాదులతో నోచేంజర్లకు ఎక్కువను బంధ ముండుటచేత స్వరాజ్యవాదులనినే నాకీప్యము. కాని అందులన రెస్పాన్సివునాకారముల మర్యాదయందు నాకు నమ్మకము లేదని కాదు. చానక్య నీతిలో మహారాష్ట్ర లు గొప్పవారని దాక్షరు మూలీగారు చెప్పుచున్నారు. నేను దానికి తగినదా పెట్టుట లేదు కాని పద్ధతులు కొంతకాలమైన బాధ్యభివృద్ధికి ప్రతి బంధకములని నా యభిప్రాయము.

టాడునారగారు

బొంబాయి, జనవరి 6 :- అమెరికాలోని పశ్చిమోత్తర విశ్వవిద్యాలయమున సోషియాలజీ పండితుడైన అగ్రగణ్య డి. టాడు నారగారు రెండవరోజుల క్రితము బొంబాయి చేరిరి వారు సంఘసేవయందు చేరు గడించినవారు. వారితో వారి భార్య సహితము వచ్చియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రంగం మునిసిపల్ సంఘము - అధ్యక్షుని ఎన్నిక

రంగం, జనవరి 6 :- మొదటి సార్వజని సమావేశమందు యల్. ఆహయేనుగారికి బహుముగా పట్టుకాగు అధ్యక్షతవచ వికీ ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ పదవి రెండవ అభ్యర్థి మహమ్మదు ఆజను ఎమ్. ఎల్. సి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, జనవరి 4 :- దక్షిణేశ్వరబాంబుకను స. బంధ మున నెం 4 నోవాబాబులో అరెస్టుచేయబడిన ప్రమోద రంజన్ చౌధరి అవంతకు మారచక్రవర్తులపై కుట్ర మందుసామానులు చేయుట లైసెన్సు లేకపోవుట ఆను మూడు నేరములు మోపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ సట్టారోమహారాజగారు

కలకత్తా, జనవరి 5 :- సట్టారోమహారాజు దివంగతు లైరి. ఆయన ఆలయందు బహు నిపుణుడు. సంగీతందు ఎక్కువ అభిమానము గలవాడు. (ఆ. ప్రె.)

ప్రేటుకొన్ని విషయములు

స్వరాజ్యవాదుల జయము

కలకత్తా, జనవరి 5 :- లోకనాథ ముఖర్జీ, నలి నీ నాథ నేచగార్లు ప్రేటుకొన్నియును ఎన్నుకొనబడుటచే స్వరాజ్య వాదులకు గొప్పవిజయము కలిగినది. వారి ప్రత్యేకముల దావు రు ద్వారకనాథమిశ్రు జోగింద్ర చంద్రసోమగార్లు ఓడింప బడిరి.

స్వరాజ్యవాదుల తోడ్పాటువలన మహమ్మదీయ నియో జకవర్తమునుండి మహమ్మదు కువ్వచ్చే గారు ఎన్నుకొనబడిరి. సహ్యాగ్దీగారు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు శ్రీయుత జ్ఞ యం. నేన్ గప్తాగారి కిదిగవ జాగ్రత్తవారి. ఆజాబునబట్టియే స్వరాజ్యపక్షమువారు వారికి తోడ్పడిరి

“అసెంబ్లీలో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో సభ్యసంఖ్యాకులు బుపరచినట్లయిన నేను స్వరాజ్యపక్ష వాడను కాకపోయినను స్వరాజ్యపక్షము వారితోనే ఓటుచేసెదను. కాని మహమ్మదీ యులకు న బంధించిన విషయములలో మాత్రము నాయుష్టము వచ్చినట్లే ఓటుచేసెదను.

ప్రేటుకొన్ని విషయములు

స్వదేశ సంస్థాపనమునకు సహాయపడుడు

విదు సంవత్సరములు జయప్రదముగ గడచియున్నవి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్వ సీలి మిటెడ్

భిషగర్లు డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనాథి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం. గాడిచే సాహివబడి కొలంబో మొదలు వారిద్వారమునాటకు అనేకచోట్ల మొదటితరగతి

బుగారు వతకములను సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నది.

బేషధ నిర్మాణవర్ధతులయందు మెచ్చుగ అభివృద్ధిజేయవలసిన

కార్యక్రమము ప్రారంభించియున్నాము

1 వాటా రూ. 10 మాత్రమే. దరిఖాస్తుఫారములు, క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడున

ఏ జెంట్లు కావలెను.

మానేజరు: 19, హారిన్ రోడ్డు, మాంట్యురోడ్డు, మద్రాసు.

దరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఇండియను వైస్స కాంగ్రెసు

పండితుల యుపన్యాసము

బొంబాయి, జన. 5 :- నేడు ఇండియను వైస్స కాంగ్రెసు నందు ఉపన్యాసముల పండుగ జరిగెను. వైస్స, ప శు వైస్స, గణిత, భౌతిక, రసాయన, భూ, మనోశాస్త్ర విషయ ముల గూర్చి వేర్వేరు పథలలో వేర్వేరు అధ్యక్షులకి ఉపన్యాసములుజరిగెను. శ్యామసాయగణితభౌతిక వృక్ష శాస్త్రశాఖలన్ని గలసియూమగ్య ప్రతిపంటఅభివృద్ధి జేయుటను గూర్చిగావించిన శాస్త్రపరిశోధనమును గూర్చి చర్చగావించిరి. ఈ విషయమును చర్చించుకొనియెను సెల్లూలు కాటను కమిటీ కార్యవర్గియగు బి. సి. బద్దగారు బ్రణితజేర్చిరి. ఏ. హవర్డు గారు, హెచ్. ఎ. హైమగారును సెల్లూలలో ప్రతిపండింపు విషయమై వ్యాసముల జదివిరి రాబర్టు గారు పంజాబులో కేనాలు కాలనీలలో ప్రతిపంటనుగూర్చియు, జేమ్స్ బర్నరు గారు ప్రతిపంటనుగూర్చియు, ట్రెవిసగ్రాబుగారు ప్రతిపంట సభివృద్ధి జేయుటనుగూర్చియు, జి. ఎస్. కుల్కర్ణిగారు తెవుల్ల వని సప్తమునుగూర్చియు, అప్పులుపాసేనుగారు పురుగుబడి గల్లు సప్తమును గూర్చియు వ్యాసముల జదివిరి. సా యెల్లెము వేళ కాంగ్రెసు సభ్యులు సెల్లూలుకొను రిగర్చి లేవలేటరినిన్ని, క్లౌడుమాజా-టిల్లిన్స్ టూటును జోయి చూచిరి.

డాక్టరు యం. ఓ. ఫార్బస్ గారును, ఆర్థు పంజతు ను నిన్న బొంబాయి ప్రభుత్వముది మువ విందు గుడిచిరి.

కరుగ్రకుకారణమేమి?

బొంబాయిలో వ్యవసాయ శాఖాకాంక్షయన డాక్టరు హెరల్డు హెచ్. మానుగారు ఇండియను వైస్స కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున, మ్యాజిస్ట్రేట్ రుపన్యాసము నిచ్చుచు బొంబాయిలో నేయే ప్రాంతములలో కరువుండెనో తెల్పుచు ఆ య్యది వర్షము తక్కువగుట చేత గాని యొక్క వరుటచేతగాని, ఋతువు గాన పూడు కురియుటచేతగాని వచ్చుచుండునని చెప్పిరి. పన్నముగియుట నిశ్చయము లేని కారణమును తొలగించుట యెట్లను విషయము గలదు. పన్ను నీరు భూమిలోనికిగాని ఆరియాపముగ జోయిగాని పోవుచున్నదా నిని భద్రముజేయవలెను. భూమిలో నీరు నిలుచుటకాదు ఆ యన మెట్టి వ్యవసాయములో నొకవిధమును పరిక్షించి చూచె ను. రెండవమాగ్గులు తగినంతవరకు పచ్చియెరువును వేయవలెను. మూడవమాగ్గులు భూమిలో నొకవైపు పుండుటవలన అచట నీరు నిలిచి యింకిపోవుచుండునని సమయ జేయవలెను. ఈవధి తులవలన పంట యిబ్బడై ఫలవంతము గ నుండెను. మారగు నంటి చోట్ల మరొక విధముగ పరిక్ష జేయబడెను. అచట యెత్తర కట్టలమీద జోవరు పంట పెంచబడెను. ఆ పంట బాగా వేరుబట్టి పంట యొక్కవగ నీతెను. ఈ మార్గములన్నిటివలన కరువుదీరకపోయినను తున కీసమన్న పరిష్కారముగలకు తోడ్పడునను నమ్మకము గడచి చెప్పి డాక్టరు మానుగారు ముగించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పిల్లలను జనవరి 6 :- రాజప్రతినిధి యాదిగునవారి సందర్శనమొసంగెను. గోల్ బోదామి, గోల్ భావ్ బహుమార్ గుల్ బుద్ధిన్ ఆహమ్మద్, గోల్ హత్తీసయ్యద్ మహమ్మదు సాదుల్లా, రాయ బహు దూర్ ఆమర్ నాథ రాల్ బాబు కృష్ణ సుందర్ దాము, హత్తీ ఆబుద్ హమీదు. శా. జె. జె. యం. నికొలసుగర్లు ఆ. ప్రె

ప్రేటుకొన్ని విషయములు

యాపద్ధాత తంత్రుకార సంఘము

సాంవత్సరిక నివేదికము 1924-25

ఉద్ఘాటము

ఎన్నియో రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ఉత్పత్తికి అనుకూల మగు పరిస్థితులన్నియో యున్నవియు, వాటిని నిర్వహించి యోగ్య మనర్థి విదేశీవస్తు బహిష్కారము కొనసాగించుట అవశ్యకత్యమనియు కడచిన సంవత్సరపు యాపద్ధాత ఖాది బోధువారినివేదికమునందు నూదించబడినది. వ్యాపార పద్ధతుల పై దేశమునందు దంతయు ఖద్దరుప్రతిష్ఠాపనలను సాధించుట లాభ కరమగుట నిర్వివాదాంతము. ప్రస్తుతము ఖాదీప్రచారము కొన సాగించుటకై ఉత్సాహము విశ్వాసము దేశభక్తిగల ప్రచారకు లెందరో యున్నారు. ఈసంవత్సరమున ఖాదీబోధువారు కొంత విధానములను అమలునందుచు ప్రాతినిధ్యానములనుసరించి జరు గుచున్న పరిశోధనాత్మకముగ కొనసాగించుటకు యత్నించిరి. ఖద్దరు ఉత్పత్తియు సంపూర్ణముగ విజయము గాంచెనని చెప్పుటకు వీలులేదన్నను పరిస్థితులు తృప్తికరముగ నున్నవని చెప్పు వచ్చును. తమిళనాడు బెంగాలు బీహారు రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ప్రచారము వ్యాపారముగ జరుపబడుచుండుటచే తృప్తికరముగ ఫలితములు కలుగుచున్నవను విషయమును ఇతర రాష్ట్రముల వారు గమనింపవలయును.

ప్రచారము అవసరము

నిర్మాణములలోనే లాభము కలుగదు. ప్రజలృక్మధము మారినగాని ఖద్దరు వ్యాప్తి చెందదు. సన్నటి గుడ్డలు చాకగ దొరకుచున్నవనియు వాటి నే కొని ఫరింపవలయునని ప్రజాసామాన్యమునకు గల దురభి మానము అంతమొందవలెను. ప్రతిగృహమునందు రాటము తిరుగుచుండి, సన్నటిగుడ్డలు చాకగుడ్డలు ధరించుటకన్న ఈదేశమునందే తయారగు పవిత్రమున పసవములను ధరించుట షేను పనియు, లాభమనియు ప్రజాసామాన్యము గుర్తెగునట్లు చేయుట అవసరము. ఇందులకు దేశమునందుంతయు ప్రచారము సలుపుట అవసరము. బెంగాలు కాంగ్రెసు నిర్ణయము, గాంధీయ హోమ్స్ పర్వటనము ఖద్దరు ఉత్పత్తిని ప్రచారమునకును అనుకూలమగు వాతావరణమును కలుగజేసెను. కతిమవారు రాజపుత్రానా యందలి స్వదేశసంస్థానములందు కూడ రాటపు సంజీవము వ్యాపింపజేయబడినది. సంస్థానాధీశులు ప్రజలు క ఉత్పత్తియు పట్ల సంపూర్ణవాసుధాతిని ప్రకటించిరి. సంస్థానాధీశులు ఖద్దరుపట్ల సుముఖులై యుండుట శుభసూచకము. వహోమ్ముడు, ఖాదీబోధు ఇతర, సభ్యులు ఈసంవత్సరమున కేరళము తమిళనాడు గుజరాతు చంగరాష్ట్రము బీహారు ఆసా ము సంయుక్త రాష్ట్రము రాజపుత్రానా పంజాబు రాష్ట్రము లందు పర్యటనమొనర్చి వివిధ రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ఉత్పత్తి ఖద్దరు అవశ్యమునకు సంబంధించిన గొప్పలు ఈవిషయ తెలుపబడినవి.

రాష్ట్రము	ఖద్దరు ఉత్పత్తి	ఖద్దరు అమ్మకము
1. ఆంధ్ర	రూ 26474	రూ 25678
2. ఆంధ్ర	రూ 388940	రూ 636569
3. ఆసాము	రూ	
4. బీహారు	రూ 168464	రూ 242421
5. బెంగాలు	రూ 247626	రూ 211077
6. బీరారు	రూ	
7. బొంబాయి	రూ	424179
8. బర్మా	రూ	28165
9. మధ్యపరగణాలు (హిందీ)	8880	16798
10. " (మరాఠీ)	రూ	15640
11. ఢిల్లీ	10807	20827
12. గుజరాతు	42423	876141
13. కర్ణాటకము	79564	120041
14. కేరళము	9877	28420
15. మహారాష్ట్రము	9565	78916
16. పంజాబు	65576	80974
17. సింధు	11850	15061
18. తమిళనాడు	812787	952186
సంయుక్త రాష్ట్రము	27498	66906
కేంద్రము	4708	29117

మొత్తము రూ 1903084 3361051

1924 సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 1 వ తేదీ మొదలు 1925 సంవత్సరము సెప్టెంబరు ఆఖరువరకు అయిన ఖద్దరు అమ్మకమును ఈతెల్లలు తెలుపుచున్నవి. ఖాదీబోధువారి ప్రచారమునకు ఫలితముగ జరిగినపనినే ఈతెల్లలు నూదించుచున్నవనియు, సాధారణముగ, ఈ అసహాయ్యమును ప్రారంభ మగుటకు పూర్వమునుండియే ఆసాము రాజసావము, పంజాబు ఆంధ్రరాష్ట్రములందు కొనసాగుచున్న ఖద్దరు ఉత్పత్తి వివరములు ఈతెల్లలయందు చేర్చబడలేదని. పాతకమహాశయులు గుర్తెగుగనలెను.

తమిళనాడు బెంగాలు బీహారు రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ప్రచారము తృప్తికరముగ అభివృద్ధిచెందుచున్నదని ఈవివరముల వల్ల విశిష్టమగుచున్నది. ఈఫలితములకు చక్కని నిర్మాణమే కారణము. ఆంధ్ర రాష్ట్రపు స్థితి కూడ కొంత వరకు తృప్తికరముగనే యున్నది. కర్ణాటకము, పంజాబు, సంయుక్త రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ఉత్పత్తికై గాంధీపంజాబును కృషి ప్రశంసనీయమై యున్నది. బొంబాయి గుజరాతులందు ఖద్దరుఉత్పత్తి బాగుగలేకున్న ఖద్దరు అమ్మకము విరివిగ కొనసాగుచున్నది. గుజరాతువారు ఖద్దరు ఉత్పత్తికై ఇన్నోవేషన్లు పాటుపడుచున్నారు. రాజపుత్రానాము, ఉత్పత్తియు, ఆసా ము, ఢిల్లీలందు ఖద్దరుఉత్పత్తి తోను అవకాశములున్ననుచక్కని నిర్మాణము లేనందున తగుఫలితములు కలుగుటలేదు.

కొన్ని రాష్ట్రములందు వివరములు ఈకార్యాలయము నకు పంపబడలేదు. రాష్ట్రములందు నిర్మాణము చక్కగ లేకుండుట శోచనీయము. ప్రతివెల ఖద్దరు ఉత్పత్తి అమ్మకమునకు సంబంధించిన తెక్కలు తయారుచేసి తనిఖీచేయవలెను. రాష్ట్రములందలి ఖద్దరుబోధులు ఏర్పాటుచేయుట అవసరము.

ఆర్థిక సహాయము

ఏరాష్ట్రమునందైనను ఖద్దరు ఉత్పత్తికి అనుకూలమగు పరిస్థితులను ఆరాష్ట్రమునకు తగుధనసహాయ మొసగి ఖద్దరు ఉత్పత్తిని అధికము చేయుటకై ఖద్దరుబోధువారు పాటుపడుచున్నారు. ఈఉద్దేశముతో ఈక్రింద నూదించబడిన మొత్తములు ఈసంవత్సరమున అప్పుగ ఇవ్వబడినవి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖాదీబోధు రూ30000	
బీహారు ఖద్దరుబోధు రూ25000	
గాంధీసేవాసంఘము తిరుచెన్నై రూ20,000	
కాన్పూరుభండారమురూ2500	
శ్రీయుక్త, చిరంజీవిలు ప్యాంప్రీలుగారు, హోమూరు, రూ1000	
గాంధీజీతీర్థము, మల్కాచుకు బీహారు రూ 48964-15-7	
గాంధీ ఆశ్రమము వారణాసి రూ 48.8-8 0	
స్వరాజ్యసేన, ఢిల్లీ రూ 8000-0-0	
తమిళనాడు ఖద్దరుబోధు రూ 25000-0-0	
తాడిపత్రి స్పిన్నింగ్మింగు కంపెనీ రూ 4000-0-0	
ప్రతినికొని స్థాపకము పద్ధతి కడచిన సంవత్సరము ప్రారంభింపబడినది. ఈపద్ధతి మిగల లాభకరముగ నుండెను. స్థాపక చేయబడిన ప్రతిలో ఈసంవత్సరము ఈక్రింద నూదించబడిన విలువలకు ప్రతి ఆయా రాష్ట్రములకు ఇవ్వబడినది.	
బీహారు రూ 91390-6-0	
గాంధీఆశ్రమము బెనారసు రూ 9858-12-6	
ఉత్పాదము రూ 18-20-12-0	
పంగరాష్ట్రము రూ 60000-0-0	
సంయుక్త రాష్ట్రము రూ 5000-0-0	
తాడిపత్రి స్పిన్నింగ్మింగు కంపెనీ రూ 6000-0-0	
ఆంధ్ర రూ 1755-1-0	

ఇంతకాక ఖద్దరు అమ్మకమునకి బహుమతులు ఇచ్చు పద్ధతులకూడ జరుగుచున్నది. రాష్ట్రపు ఖాదీబోధులవారు పంపు హాకింగు బిల్లులు మొత్తము రూ 3338-5-4 హాకింగులకు ఇవ్వబడినవి. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందును తమిళనాడునందును హాకింగు చక్కగ జరుగుచున్నది. సంవత్సరమునకు వెయ్యిరూప్యములకు పైబడిన ఖద్దరు అమ్మక ఖాదీభాండారములకు కూడ బహుమతు లివ్వబడుచున్నది.

ఇంతకాక యాపద్ధాత ఖాదీబోధువారు అచ్చుబచ్చట ఖద్దరు అమ్ముచున్నారు. బొంబాయి నందలి యాపద్ధాత ఖాదీ బోధువారి భాండారము పూనాయందలి కాంగ్రెసు ఖాదీభాండారము ముఖ్యమైనవి.

వడుకుట

దేశమునందలి ప్రతి గృహమునందును రాటమును వ్యాపింపజేసి బీరకు ఒక వృత్తిని కల్పించవలయుననియే ఈ బోధువారి ఉద్దేశమై యున్నది. పలుకుబడిగలవారు జాతీయ జీవితమున నాయకులుగనుండువారు పడుకుచు ఎత్తులకు మర్గమునుసేస

గాని ఈఅనుకూలపరిణామ మేగ్నడము. ఇంగులకే నూలుచందా నిర్బంధముగ నిర్ణయింపబడినది. కాని పాటూ మందు నూలు చందా విచ్చిక్మముగ చేయబడుటచే సంపూర్ణ ఫలితములు కలుగలేదు. కాని యాపద్ధాత తంత్రుకార సంఘమునందు దిప్పటికే 2000 మంది సభ్యులు చేరుట రాటముపై విశ్వాసము దేశమునందు అధికముగ నున్నవని నిరూపించుచున్నది.

రాటముపై నూలు తీసి ఎవరికీ కా.లసిన బట్టలను వారు తయారుచేసికొనునట్లు చేయుపద్ధతి కొన్ని ప్రదేశములందు అమలునందుంచబడినది. ఈసంవత్సరమున బీహారునందలి మైర్వా గ్రామమునను మల్కాచుకునందలి గాంధీ కుటీరమునందును ఈ పద్ధతియే అనుసరింపబడినది. వీరికి కావలసిన ధనసహాయమును ఖాదీబోధువారు రొంగిరి. గుజరాతు ఖాదీ ప్రచారకమండలివారు ఈ విషయమై కడుత్తెంతో పనిచేయుచున్నారు. ఏమట ఉచితముగ పట్టె చేయబడుచున్నవి. నేతహోల్ నాలుగింటి మూడవ వంతు ఇవ్వబడుచున్నది. గుజరాతు కతియవాసులయందు ఈ విధమున 22557 రూప్యముల విలువగల నూలు వడుకుబడినది. తిరుచెన్నై 152 రూ ఈవిధమున తమ బట్టలను తేలవిన నూలు ను తామే వడుకుకొనుచున్నారు. తమిళనాడునందలికానూరు గ్రామము కూడ ఈ విషయమై చెప్పదగినంత చేయుచున్నది. 31 కుటుంబముల వారు తమ కుటుంబములకు కావలసిన ప్రత్తిని స్థాపకచేసికొనుచు తమబట్టలకు కావలసినంత నూలును తామే వడుకుకొనుచున్నారు.

తమిళనాడునందు జరుగుచున్న భారీపనివల్ల ప్రజల కెంతలాభమేర్పడినదో గుర్తెగునటుకు ఖాదీబోధువారు కొంత పరిశోధనమొనర్చిరి. పుదుపాలెం, కానూరు, ఉట్టుకుల్లి, అధిరామపట్నం మున్నగు గ్రామములకు సంబంధించిన వివరములు యంగు ఇండియానందు ఇవివరకే ప్రకటింపబడినవి. నూలునడుకుటవల్ల నూలువడుకువారు నూటికి 20 చొప్పున తమ ఆదాయమును వృద్ధిచేసికొనిరినియు, ఎన్నియో బీదకుటుంబములు సుఖపడినవిని ఈపరిశోధనమునవల్ల స్పష్టమైనది.

టెక్నిక్లు డిపార్టుమెంటు

టెక్నిక్లు డిపార్టుమెంటువా రీక్రింది పనులను చేయుచున్నారు.

- (1) రాటములను, ఏమలుచేయు పరికరములను పరీక్షించుట.
- (2) ప్రస్తుతమున్న పరికరములను వృద్ధిచేసి సులభముగ పనిచేయుటకు వీలగు నూతనపరికరములను తయారుచేయు విషయమై పరిశోధన మొనర్చుట.
- (3) నూలుబట్ట శుభ్రమైనఖద్దరు అవుతో కాతో పరీక్షించుట.
- (4) ప్రత్తి విత్తులతీయుట, ఏమలుచేయుట, నేత, రంగు జేయుట మున్నగు వృత్తులను విద్యార్థులకు గణపుట.
- (5) కాంగ్రెసువారి నూలుచందా తీర్మానము ననుసరించి పనిచేయుట.

పరిశోధనమునకు సంబంధించిన పనులన్నియు సబగ్యతీయందలి సత్యాగ్రహశ్రేణుమున జరుపబడుచున్నవి. కావున నూతన పరికరములను కోరువారు సత్యాగ్రహశ్రేణుమునకు వ్రాసి కొనవలెను.

రాటములలో ఏరాటము శ్రేష్ఠమైనదో నిర్ణయించుటకు 11 రకముల రాటములు పరీక్షింపబడినవి. చక్రము తేలికగనున్న మెత్తటి నూలు తయారగును. ఈవిషయమై వంగరాష్ట్రమునందలి ఖాదీ ప్రతిష్ఠానమువారు కూడ పరిశోధన మొనర్చుచున్నారు. అన్నివిధమున సాధారణ రాటములే సన్నటి నూలు ఎక్కువనూలు తీయుటకు అనుకూలమగు సాధనములని ఈ పరిశోధనమువల్ల తేలినది. తల్లికి సంబంధించిన పరిశోధన ఫలితములు త్వరలో ప్రత్యేకముగ ప్రకటింపబడును.

నూలును కట్టలుగ కట్టుటకై ఒక యంత్రము కనిపెట్టబడినది. 10 రూప్యముల వెలకు ఈయంత్రము డిపార్టుమెంటు వారిచే విక్రయింపబడుచున్నది. ఆశ్రమమునకు పరికరములు కావలయునని ఎన్నియో ఆర్డరులు వచ్చుచున్నవి. ఇందుకు తగు ఏర్పాటులను ఆశ్రమమువారు చేయుచున్నారు.

గడ్డలను నూలు పరీక్షించి కల్తీగడ్డలు కల్తీనూలును విశదీయపని చక్కగ జరుగుచున్నది. ఖాదీబోధు ఇన్నోవేషన్లు వారాయణమూర్తిగారు ఆంధ్రదేశమున 40 వేల రూప్యములు విలువగల గడ్డలను పరీక్షించిరి. జెయ్యూరునందుకూడ ఇట్టిపరీక్ష జరుపబడినది.

గడ్డలునూసాంపిలులనుపరీక్షించి ఎట్టినూలుతో గడ్డచేయబడిన గట్టి గుండెనో నిర్ణయించు పనికూడ జరుగుచున్నది. ఇది మిగు

ముఖ్యమైనది ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఈపని జరుగుటకై ఏ ర్యాలులు చేయబడుచున్నవి నాలుగు నెలలకు తెలిసికొనుటకు ఇంగ్లండునందు చేయబడిన యంత్రములే యుపయోగింపబడుచున్నవి ఈయంత్రములు అధిగమకావలసియుండుటచే ఈయంత్రములను అహమదాబాదు నుండి కొనివచ్చి పంపింపబడినవి.

ఈ యంత్రములను వారితో పాటు పంపింపబడుచున్నవి. పాఠశాలలందును సంవత్సరము 18 నుండి బిచ్చాధ్యయనము చేయుచున్న బడికి పీఠికందరికి బోధించుటకు విద్యార్థితరగముల కొనసాగి. క్రమశిక్ష పొందిన విద్యార్థుల కొనసాగించుట ప్రతిరాష్ట్రమునందు జరుగుచున్నది. విద్యార్థులకు ప్రతంగి పనికూడ నేర్పబడుచున్నది. ఈపని నేర్చుకొనిన వారు రాజులు, కడుగుల వీరులు చేయు పరికరములు తిగుబడు చేయుచున్నారు.

కాంగ్రెసు నూలు చందా నిర్ణయము ననుసరించి యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి పంపబడు 10 వంతు నూలును ఈవిధానమునందు వారు తనిఖీచేయుచున్నారు. ఏయేరాష్ట్రమువారు ఎంత నూలు పంపిరో ఈవిధము తెలుపబడినది.

బర్యా	12 పానులు	
పహారాష్ట్రము	68	"
మధ్యపరగణాలు (మరాఠీ)	1	"
" (హిందీ)	94	"
బొంబాయి	62	"
బీహారు	58	"
గుజరాతు	78	పానులు
సింధు	29	"
ఆంధ్ర	103	"
మిరాటరు	81	"

మొత్తము 528 1/2 పానులు

ఇప్పటికి విహారాష్ట్రమునందు యావద్భారత తంతుకార సంఘమువారికి పంపబడు నూలును కూడ పరిశీలించుచున్నారు. 80-9-25 లోపుగ వచ్చిన నూలు వివరములు ఈదిని ప్రకటింపబడినవి.

6900 పానులు- అహమదాబాదు తీర్మానము ననుసరించి పంపబడిననూలు.

528 1/2 " కాంగ్రెసు నూలు చందాలో పడియున్న భాగము.
190 " మధ్యపరగణాలవారు పంపినచందా
-18 1/2 " విరాళములు

7532 పానులు

ఇందులో 2672 పానులు నూలుగుడ్డులుగ తయారు చేయబడెను 2800 పానులు నూలు అమ్మబడినది. 2560 పానుల నూలు నిలువయున్నది.

రంగువేయుపని ప్రతిని పరిశీలించుట మున్నగు పనులు ఈవిధానమునందు వారు చేయుచున్నారు.

స్థానికసంఘములు భారతప్రచారము

కాంగ్రెసుపక్షమువారు స్థానికసంఘములను స్వాధీనపరచుకొనుట ప్రారంభమైనది మొత్తము స్థానికసంఘములు ఖాదీ ఉచ్చమును తోడ్పడుట ప్రారంభమైనది. ఆలహాబాదు వారణాసి మునిసిపాలిటీలవారు తమ పాఠశాలలందును పాఠశాలకు విద్యార్థులకు నేర్పుచున్నారు. బొంబాయి కాన్పూరేషనువారు వైద్యశాలయందలి రోగిలకు ఖద్దరుబట్టల నివ్వలయునని తీర్మానించి 12 వేలరూపాయలు ఇందులకు గ్రాంటు చేరియున్నారు. కరాచి మునిసిపాలిటీవారు ఖద్దరు అధికముగ కొనుచున్నారు మునిసిపాలిటీవారు ఖాదీభండారమునే స్థాపించి నివ్వించుచున్నారు.

ఖద్దరుప్రచారము విజయనంతరముగ కొనసాగుటకు రాష్ట్రపునాయకు లొసగుచున్న సహాయమునకు బోధువారు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నారు ఈసందర్భమున బరూచాగారు హాకింగు విషయమై చేయుచున్నపని ప్రత్యేకముగ ప్రశంసించవలసియున్నది.

ఖాదీప్రచారమునకు తోడ్పడిన స్థానికసంఘములు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన సంఘములు వారిచే నిర్వహింపబడుచున్న పాఠశాలలందు పడుకుటను నిర్బంధముగ నిర్వహించుట నేర్చుటకు తీర్మానించినవి.

- 1 అహమదాబాదు మునిసిపాలిటీ
- 2 కాకినాడ
- 3 తిరుపతి
- 4 గాగణాసి
- 5 బీచ్
- 6 ఆలహాబాదు
- 7 బీచ్ బిల్డింగ్ యు
- 8 బరూచా
- 9 పూణె
- 10 బొంబాయి
- 11 బెంబాయి
- 12 బీచ్
- 13 పాట్నా
- 14 హావబాదు
- 15 శరణు
- 16 చంపరను

ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన మునిసిపాలిటీలు ఖాదీపై ఆధారము పన్నును రద్దుచేసిరి.

1. హరిద్వార్ మునిసిపాలిటీ
2. అటాలి
3. లక్నో
4. హావాయి
5. సితాపూరు

స్థానిక సంఘముల ఉద్యోగిలకు వైద్యశాలలకు మరి ఇతర విషయములకు కావలసిన వస్తువులకు ఖద్దరుబట్టలే కొనుటకు నీ క్రింద పేర్కొనిన స్థానికసంఘములు తీర్మానించినవి.

1. అలహాబాదు మునిసిపాలిటీ
2. లక్నో
3. కరాచి
4. అహమదాబాదు
5. వారణాసి
6. చార్పాంకి జిల్లాబోర్డు
7. జలాను
8. బందా
9. పర్బుద్దు
10. గోండ్
11. సీతాపూరు
12. మిరటరు
13. బొంబాయి కాన్పూరేషను.

యావద్భారతతంతుకారక సంఘము

1925 సెప్టెంబరు నెల 30 వ తేదీలో ఆంధ్రముండిన 9 నెలలలో ఖాదీబోర్డువారు చేసినపని పైన వివరింపబడినది. 1925 సెప్టెంబరు 22 వ తేదీన యావద్భారతతంతుకారక సంఘమును స్థాపించుచున్నవాడభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారికి తీర్మానము గానించినది. ఖాదీబోర్డు వారితోపాటు చేయుచున్నపని ఇకను ఈసంఘమువారు నిర్వహించెదరు. రాజకీయములతో ఎట్టి సంబంధము లేక ఈసంఘమువారి పనిని చేయుచుండగలరు. అక్టోబరు 15 వ తేదీన ఈసంఘమునకు ఖాదీబోర్డువారు ఛార్జీ నప్పచెప్పిరి.

ముగింపు

ఖద్దరు ఉచ్చమును ఇంకను ప్రారంభదశయందే యున్నదని గుర్తింపగలము. ప్రజల దృష్ట్యము మారవలయునని ప్రథమముననే నూచించియుంటిమి. దీనితోపాటు ఖద్దరు ఉచ్చత్తి వృద్ధిచేసి మంచిబట్టలు చాకధరలకు తయారుగొట్టు పాటుబడవలెను. ఖద్దరుబట్ట ధరతగ్గుటకై ప్రయత్నించుచున్నాము. వ్యాపారపద్ధతులపై ఈపని జరిగినగాని ఖద్దరు వ్యాప్తికొంచును. ఖాదీపక్షముమే అన్ని విషయములు ఎప్పటికప్పుడు ప్రకటింపబడుచుండవలెను. దేవుడు స్వార్థకనిధి ఖద్దరు ఉచ్చమునును వినియోగింపబడును. ఈవిధికి గొప్ప మొత్తములు విరివియులుగ ఇవ్వబడునని నమ్ముచున్నాము.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వార్థము

"కామకా స్త్రమునకు" గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వరూపు; = వృద్ధి మొదలగు వాటినినిరించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము. 150 పుటలు గలది. మివ్వనైపునకు ఒకటిని తెప్పించుకొనడు. ఇది ఉచితముగా తపాత్ ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసిన వారు ఈదిని విలాసమునకు వ్రాయుడు.

219 ఆంధ్రవిగ్రహ ఔషధశాల, 20, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వైద్య రత్న

పండిత డి గోపాలాచార్యులవారి ఆయుర్వేద ఆశ్రమము పోస్టుబాక్సు నెం 287 మద్రాసు

ఈ యంత్రము ఏ. ఎ. కె. రెడ్డి, ఏ. ఎ. ఎ. సి. (ఈశ్వర) వారి ప్రియమైన ఇష్ట ఆగాటము, గంగు మొట్టు ఇండియన్ మెడికల్ కాలేజీ, మద్రాసు శ్రీయత డి. గోపాలాచార్యులవారి కిష్టము వారు రోగులకు పరిశీలించి, సలహా ఉచితముగ నిచ్చెదరు.

సలహా నిమిత్తకము

ఉదయం 7 గం-10 గంటలవరకు 1c1 గోవిందస్వనాయకవిధి, సాయంత్రము 5 గం-7 గంటలవరకు 183 బ్రాడ్వే మద్రాసు. క్యాటలాగు కావలసినవారు వ్రాసిన, ఉచితముగా పంపబడును.

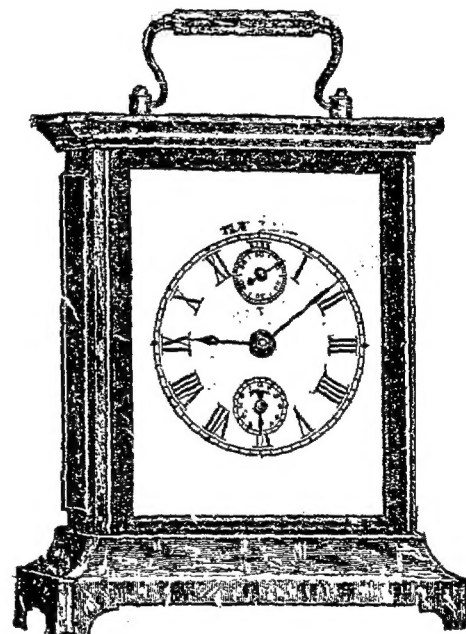
డి. దేవి కాచార్యులు

(గతించిన పండితులుగారి సోదరుడు) మేనేజింగు ప్రొవైడరు.

మలయచందనము

నెగరొగమునకు కుతారము పథ్యము లేదు. విచిత్రాంత పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము గంనవలెము డబ్బా 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువైరా ఖర్చులతో 8-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రానగర్ గోదావరిజిల్లా.

కారేజిగడియారము

ప్రపంచమందు ముప్రసిద్ధమైన జర్మనీలోనుండు జనో ఘున్సు కర్మాగారమువారిచే తయారు చేయబడుచున్నవి. ఇది గంటలు, అరగంటలు, అలారముకొట్టును. ఎత్తు 6" సాగైన డయలుగలవు. ధర రూ 15-8-0 గంటలుమాత్రము కొట్టునది ధర రూ 18-8-0. సంగీత అలారం గలది. ధర రూ 19-0-0 ఒక సంలిరమునకు గారంటి ప్రత్యేకముతో సహా సరఫరాచేయుటయు. అర్ధరూపునవుడు రూ 8 లు అదాస్సుగా పంపకోరవచ్చు.

Khader & Yousuf Bros. Watches & Clock Dealers Since 1888 Govt. & Ry Suppliers, Madras

అవకభస్తము

శ్రీ ముక్త్యలరాజావారి సంస్థానమున ప్రక్రమముగా 800 పుటములు వేయబడినది. డయెటిన్ అనే బహు మూల వ్యాధిని బోగొట్టి అందుండు తీవిపద్ధాధ్యయన మాయముచేయును. వేడిని, దగ్గును, తయను బోగొట్టి కథనును తెల్పెను. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులను గురుర్చును. సహజపుటాధికమున కంటే హెచ్చుగుణమున్నది. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంపబడును. 2126 వెల రూ 1 కి రూ 5-0-0 లు. 2

మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల, ముక్త్యల. (కృష్ణ)

1264

ఏలూరు త్రి సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము

[గట్టి రంగయ్యనాయుడుగారు]

ఈ నాటక సమాజమువారు గత డిశంబరు 12వ తేది మొదలు చెన్నపురమున నాటక ప్రదర్శనముల గావించుచున్నారు. సమాజనిర్మాతలును, బోధకులు నగు రాజా శ్రీ మోలే నారాయణరావుగారు చెన్నపురముననే యుండి ప్రదర్శనముల నతి మనోహరముగ నడిపించుచున్నారు. వీరికి నాటకకళాభివృద్ధి యందు గల యభిమానము పెద్దనాటితము. తేనెపట్టా శ్రీమంతులను వీరిట్లు దేశాటనము కావించేలో చెన్నపట్టామున ఈసంవత్సరాంతపు పండుగదినములలో చెన్నియో వినోదములతో బాటు మూలము ముప్పదితోమృతి నాటక ప్రదర్శనములను బయస్కాపు సినీమా బొమ్మలాటలను జూచుటయందు నిమగ్నులై యున్నప్రజలు ఈసమాజమువారికి అమితప్రీతిగా పాము నొసగుచున్నారనుటయే వీరినాటక ప్రదర్శనముల యుత్సాహమును జూచుచున్నది.

ఇప్పటికి వీరు కామంతల, వరవిక్రయ, రామదాసు, సావిత్రి, రుక్మాంగద, శ్రీ కృష్ణతూలాభార, పాదుకా పట్టాభిషేక, ద్రౌపదీ వస్త్రాపహరణ, మృచ్చకతిక నాటకముల బ్రదర్శించిరి. అన్నియు ఆమోదార్థముగనున్నవి. అందు సావిత్రినాటకము రెండుసార్లును, వరవిక్రయము ముమ్మాటముగ, రామదాసు రెండుసార్లును బ్రబల శోరక ప్రేరేపకములగుచున్నది. సావిత్రినాటకము చాల ప్రాతలై సహస్ర ప్రదర్శనములకు గాంచిన దైనను దాని మనోహర సరసరచనప్రభావము మాగినమామిడిపండువలె నుండి ప్రేక్షకమానసములకు తెలిపెటలాచిందుచునే యున్నది. నవీనమైన మృదుమధుర ద్రాక్షాపాక గద్యప్రవృత్తముచే సంఘమరాచరముల చెల్లించుచు ప్రేక్షకహృదయములను వెనక్కివేసి నవనలాడించు వరవిక్రయనాటకము మాగిన మమిడి పండును వలపించుచున్నది.

ఇట్టి నాటకరాజమున ప్రదర్శనయోగ్యముగ రచించిన కాళ్లకూరి నారాయణరావు కవిగారు పూర్వము త్రొక్కిన పురాణమర్మమునే త్రొక్కిక కాలానుగుణికవనీయ కల్పిత కథలతో నాటకరచనలు కావించుట దేశమునకును భావమున నెంతయో శ్రేయోదాయకము. వీరి చింతామణియు నట్టియే. ఈ వరవిక్రయ నాటకమునందలి వర పాత్రమును వధువునకువలె గొంతకథాభాగమును గల్పించి (మరణమునకు మాత్రము సాహసించక) తానును ఇట్టి పెండ్లికి అసమ్మతిని చెల్పుచున్నట్లులు రసంతముల లగుకొన్ని గద్యప్రద్యముల రచించియుండినచో మఱింత బాగుండు నని నాతలంపు. టంగరాజుగారి వ్యాధిగ్రస్తతో వీరు నాటకమును ముగించిరి. ఇట్టి అమంగళాంతమున కంటే టంగరాజుగారికి పిచ్చుకు కొంత సద్దుద్ధి కలిగి కొడుకును గోడగడచి బిడిపించి బుద్ధిశలత గలకొడుకే దనసంసారభారము నొప్పించి సత్సంగత్యమున విశ్రాంతి నొందగోరినట్లు కావించియుండిన మిక్కిలి బాగుండు నని తోచెడిది.

డిశంబరు, 29 వ తేదీన సాయంకాలము ప్రదర్శించబడిన ద్రౌపదీవస్త్రాపహరణ నాటకము అత్యద్భుతరచనా సావర్ణ్యము కలిగి మిశోక కరుణారస ప్రపూరితములగు గద్యప్రద్యగీతములచే సదస్యుల నానందాభి శోలబాదించిన దనట అతిశయోక్తికాదు. ఇది నాటకమునీ యని ప్రేక్షకులు బహుభంగుల గొనియాడిరి. చౌచిత్తము చక్కగఁ జూపింపఁబడినది. నాటకాలంకారశాస్త్రగుర్భము లగు యధ్యక్షాత్ములు బహిరంగరంగమున నేషేషింపఁబడినచో కాని భాషమాత్రము ఆతిశయోక్తి సహసాన్వితమై సర్వజనుబోధము కావలయు సత్యము. అయినను దానిని బ్రదర్శించిన నటుల యశవసునైన పుణ్యసామర్థ్యములచేత రసభావములు మిక్కిలి మనోజ్ఞముగ నభివ్యుత్పాదించి భాషాకావ్యలోపము పామరులనైతము బాధింపదయ్యె.

నాటకమునకు సంగీతము సాహిత్యము రసము భావము ప్రధానాంగములు. ఈ సమాజమున కుత్సితములై నాటకకళాచిత సంగీత సాహిత్యరసభావముల నాటితేటి మనోహరముగఁ బ్రదర్శించుచేర్చు గల నటకళామణులు పెక్కుండ కలరు. వీరిలో ఆంధ్రనాటకలతలను పేరెన్నికఁ గన్న ఎడవల్లి సూర్య నారాయణపంతులుగారు అగ్రగణ్యులు. ఇట్లునుటచే దుదితరులు కారని నాభావ మెంతమాత్రమును గాదు. సావిత్రినాటకమువలె ప్రాతఃపడియుఁ బసచెడినవా రెనుటయే. వీరివాక్కు మిక్కిలి సరికుద్దము. అమృతతృప్తియును. వీరు గద్యప్రద్యగీతముల జరుపునకు భాషాబలములను నడిపించుచేర్చు కలవారు, రెడమగ

కరవరకాద్యవయనములఁ గదలింపఁజేయు తమ వాగమృతభాగల వ్యాసమునన రసము నున్నొంది అట్టి భాషములన్నట్లు మగఁ బ్ర. టించుచుందురు. అయితమునాటక అభినయించునపుడు మూలభావముల గల్పించి తా నభినయించురసమున నిమగ్నులై ప్రేక్షకుల తనయలఁ గావించి మెప్పించుకత్తి ఈయన కపారము. మధ్యమధ్య దీప్య రాగములఁ దీయుచు బద్ధక త మల యధభావములఁ జెలుపక నాటకకళకు దనివంతసంగీతమునే పాడి శ్రోతలఁ జొక్కిండురు. వీరికి చక్కని సంగీతసాహిత్య జ్ఞానములు కలవు. వృత్తుమధుర కంఠస్వరమును గలరు. వీరికి భావశక్తి మెండు. నేత్రవిన్యాసములయందే పెక్కుభావములఁ బ్రదర్శించుచుందురు. సత్యసంతుతి మరణవయమున నోటనొంగుకార్యట మున్ను నూతన భావములెన్నియో ప్రకటించిరి. సజీవులై లేచినపుడును నిద్రుండి లేచినవానివలె ఆపురింతలు చిటికలువేయుట మొదలగు భావములను నవీనములే. ఇట్టివి నృత్తలబుద్ధికుశలతచే సాధ్యము. ద్రౌపదీవస్త్రాపహరణనాటకమున వీరు దుర్లోభన పాత్రను ధరించి మును సభయందు గాంచిన శరాభమునకు మానభటుఁ డగు దుర్లోభనుఁడు పొందిన వ్యవసము నశ్చిద్భుతముగ నభినయించిరి. పాండవుల యైశ్వర్యమును జూచి పొందిన ఈర్ష్యాభావమును బ్రశంసనీయుగఁ బ్రకటించిరి. వీరపాదువరసముల నుప్పొంగించిరి. వేయేల ఇనుపగుళ్లనంటి యాభాషాపరముల అనుపగుళ్లవలె ననుడిరి.

కడియాల రత్నయ్యగారు ఆంధ్రదేశమునఁ బ్రఖ్యాతి గన్న నటపుంగవులు. వీరికి మృదువైన శోకకంఠమువలె మధురమై కంఠస్వరమును జక్కని సంగీత జ్ఞానమును నాటకకళకుఁ దగుపాటి భాషాజ్ఞానమునుగలవు. గద్యగీతములఁ జరుపునపుడే శ్రోతల కర్థభావములు స్ఫురింపనట్లు విస్తృతముగఁ జరుపుప్రజ్ఞ వీరికి సహజము. పలుకులు మృదు లాంకుమంతును. వీరు పూర్వ మీసమాజమువారు చెన్నపురికి విచ్చేసినపుడు మిక్కిలిదృఢ గాఢులుగను సంపూర్ణా రోగ్యులగుటకును నడిచిరి. ఇప్పుడు కొంచెమారోగ్యము కొరవడి బలహీనులుగ నున్నట్లు కాన్పించుచున్నార. అయినను వీరి ప్రదర్శనకాలముకాని శారీరపాదురముకాని శాంతవడి యుండలేదు. ధృనిమాత్ర మొకంత తగ్గినట్లు తోచుచున్నది. వీరికి శోక శృంగార కరుణారసములు చక్కగ నొప్పుచున్నది. శోకరసము వీరి తోలుట్టువు. సావిత్రివేషమునదాన్ని భర్తృ మరణసమయమున అభినయించినశోకము వర్ణనాటితము. దుఃఖ సమయమునఁ జూపవలసిన ఆకురభావమును స్వభావముగఁ బ్రదర్శించిరి. నిజముగఁ దామే సావిత్రి ననునట్లు తననయ్యయు నొంది ప్రేక్షకుల ప్రేమింపఁజేసిరి. పెండ్లికి శ్రాద్ధమున శోకటియే మంత్రమును జనువక పాత్రోచితశృంగారము నభినయించుచేర్చు వీరి కపారము. పతివ్రతాతికముగ సావిత్రివంటి సంసారికి కట్టిశృంగార ముచితమో అట్టిశృంగారమునే అభినయించి మించిరి. కడపట తన పాత్రినత్యమహిమచేఁ గ్రోధపూరితనేత్రములతో యగునిఁ జూచునపుడు నేత్రములచేఁ బ్రకటించినభావములు యమునే కాక ప్రేక్షకులకుఁగూడ భయపెట్టినది. కైకయిపాత్ర భాగమును మిక్కిలి గమముగఁ బ్రదర్శించిరి. సవతులయందలి మత్సరమును ఈర్ష్యాభావమును నిరుపమానముగ నభినయించిరి. వరవిక్రయమున పూర్వమార్తుల పురుషోత్తమ రావుగారి భార్యావేషమును ధరించి సాధ్యత్యమును జక్కగఁ జూపిరి. పెక్కులేల కడియాల రత్నయ్యగారు నాటకకళా లక్ష్మికి ముంతేత నమర్చిన రత్న భుజితమగుకడియ మనియే చెప్పవచ్చును. మృచ్చకతికమున వసంతినీ నా పాత్రభాగమును రమణీయుగఁ బ్రదర్శించిరి.

ఆరేణి సత్యనారాయణగారు సమయానుకూలముగ శ్రీ పురుషపాత్రముల రెంటిని ధరించుటయందు సమర్థులు. కొందఱు శ్రీవేషమే యొప్పును. మఱి కొందఱుకు ఋణవేషము మాత్రమే యొప్పును. వీరికి రెండును సమానముగ నొప్పును. వీరివాక్కు స్పష్టము. మధురము. సంభాషణము సహజముగ నుండును గాని చదివి వల్లించుచున్నట్లు కాన్పించదు. చాలినంత సంగీతభాషాజ్ఞానములు కలవు. కారీరము హాయిగఁ బాడఁగలరు. వీరికి రస పోషణ భాష ప్రకటనాదులు నిరుపమానములు. తమ విశాలనేత్రములచేతనే అనేకభావములఁ బ్రదర్శించుచుందురు. పద్మగీతములఁ బాడుచు మధ్యమధ్య దీప్య రాగములఁ దీసి అర్థభావముల మింగివేయు వాడుక వీరియందు లేదు. పద్యముల పండు బిలిచినట్లు విస్తృతముగఁ జదివి కడపట కావలసినంతరాగము పాడుదురు. వరవిక్రయమున పురుషోత్తమరావుపాత్రను ధరించి దేశసేవాధురంధరులకు దేశభక్తులసాక్షి కసత్యభావమును సరసముగఁ బ్రద

ర్శించిరి. పామకాపట్టాభిషేకమున భరతవేషమును దాల్చి ప్రాశస్త్య క్రింది బాగుగ నభినయించిరి. ద్రౌపదీవేష ముని తనకు మానభంగము కానన్నపుడు ప్రకటించినశోకరసము ప్రేక్షకుల దుఃఖములను జేసినది. మూర్తిభవించిన శోకరసవేషయో యనునట్లు చూపట్టిరి. అన్నిరసములు సమానముగ నొప్పించు ప్రజ్ఞ వీరికి అసమానము. ఆంధ్రదేశ మిదివఱకు వీరికళాకళల రుచులఁ గ్రోలి ప్రసిద్ధులగుటపట్టికలో వీరివేరును జేర్చియేయుండురు. ఈసత్యనారాయణగారిసూలమున నీసీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమునకు సత్యముకుకీర్తి లభించుఁగాక! ఈయనవేష జనేవరి నెల మాఘవేది సాయంత్రము ప్రవర్తించబడిన రామదాసు నాటకమునందు రామవాసపాత్రమును ధరించి యాపాంచినభక్తిరసదేశతయో యనునట్లు రెన్నియన్నులై ప్రేక్షకులకు బుల కాంతురీతవేషాలఁ గావించి చిత్రపుబామ్మలవలె నిశ్చేష్టులగు నట్లు చేసిరి. నిజముగ వీరన్నివిధుల నాటకకళాకంఠిరవులగు శ్రీ బల్లారి రాఘవాచార్యులవారిని బోలినట్లు కన్పట్టిరి.

బాలకవి పంచాంగము రామానుజాచార్యులుగారు వయోరూపములు కలయునటులు. పండితులు, కవులు, సంగీతవిద్వాంసులును, వధురమైనకారీరము కలవారు. వాక్కు పరిశుద్ధము. వాచాలత యును ధారాపాతముగనే నుండును. వీరు శ్రీ పురుష వేషములలో చేసిన నిధరించినను ఒప్పించును గుండును. గద్యమును జెప్పునపుడు స్వయముగ మాటలాడునట్లుండును. వీరు పండితులగుటచే వచనభాగ మెచట వైన మఱియుఁజెందినను సందర్భానుసారముగ స్వభావచే పూర్తి జేయు సమర్థులు. కాని పద్మగీతములఁ బాడునపుడు మధ్యమధ్య రాగముల విశేషముగఁ బాడి అర్థభావములను రసమును జంపుచుందురు. వీరు పామకాపట్టాభిషేకనాటకమున శ్రీరాముని పాత్రమును ధరించి తమ సంగీతవిద్వాప్రదర్శనమును జక్కగ గావించిరి. ఇది నాకే కాదు. నాటకకళాభిజ్ఞులగు ప్రేక్షకుల కెరిగిన నచ్చలేదు. ద్రౌపదీవస్త్రాపహరణ నాటకమునందు శ్రీ కృష్ణవేషమును దాల్చినపుడు మాత్రము ఉచితముగ సంగీతమునే పాడి మనోహరముగ నభినయించిరి. రుక్మాంగదయందు మోహినీవేషము వేసి శృంగార మభినయించినపుడు మూర్తిభవించిన శృంగారదేశవలెఁ గనపట్టిరి. వీరు నాటకకళాచిత సంగీతమునే పాడుచుఁ బ్రదర్శనముల బాల్సామంజినీవో ఆంధ్రదేశ ప్రసిద్ధులగు పట్టికలోఁ జేరుదు రెనుట కెట్టిసంతోషమును లేదు.

అలయారి పట్టాభిరామయ్యగారు: వీరు శ్రీవేషములు తప్ప పురుషవేషములలో నేవనుడు మొదలు రాజువఱకు నేవేషమును ధరించినను జక్కగ నొప్పింపసమర్థులు. వీరికి మంచి భాషాజ్ఞానము కలదు. నాటక ప్రదర్శనములకుఁ గావలసినంత సంగీతజ్ఞానమును గలరు. చల్లరకారీరము. వచనములు మిక్కిలి స్ఫుటములు. స్పష్టములు. ద్రాక్షారసమువలె మధురముగ నుండును. వీరు సంభాషించునపుడు సహజముగ నుండును. చదివిన భావవలెనుండును. హాస్యరసము వీరితోడఁబుట్టినట్లు కాన్పించును. ప్రతి మాటయందును రసము పొంచుచుండును. రస ముప్పొంగింపవలసినది నటుడు కాని, కవి కాదు. వరవిక్రయ నాటక భావము వన్నెఁబెట్టినవారిలో వీరగ్రగణ్యులు. ఈ నాటక ప్రదర్శనమున పెండ్లిండ్ల పేరయ్యవేషమును న్యాయవాదివేషమును ధరించి వీరు కావించిన సంభాషణలు ప్రేక్షకుల హాస్య రసవార్ధిని ముంచివైచినదమట స్తుతి కాదు. పాదుకయందు వీరి వృద్ధవరభవేషము మిగుల మనోరంజకముగ నుండెను. భావ ప్రకటనాదులును జక్కగ నొప్పెరు. శోకరసముమాత్రము అంత గ నొప్పు లేదని చెప్పక తప్పదు. వీరి మాటల సాంధిక సదస్యుల మనములఁ గరగించును. సమకూనుకూలముగ సలవేషముల సంకోచింపక ధరించుచు ధారాళముగ నభినయించి ప్రేక్షకమానసములకు జూఱగొనఁజాలిన యిట్టి నటశ్రేణులయనెడి నాటకరంగుల కత్యవసరము.

సరసింహారావుగారు: వీరు పామకాపట్టాభిషేకలోపావేషమున లక్ష్మణునివేషము ధరించిరి. వీరికి మంచిగాత్రము కలదు. బాగుగఁ బాడఁగలరు. ఈయనగారు రాముండు పంచె గట్టుకొని ఉచితవేషమునఁ బ్రవేశింపఁగ, తా నొకలాగుఁ దొడిగికొని రామునితమ్ముఁ డనుటకుఁ దగనివేషముతో రంగభటునుఁ బ్రవేశించుట సమంజసముగ లేదు.

కూరెళ్ళ ఆంజనేయులుగారు: వీరికి దగుపాటి భాషాజ్ఞానమును సంగీతజ్ఞానమును గలవు. వీరు హాస్యరసమును రమ్యముగ నొప్పింపఁగలరు. వచనములు ధారాళముగ నుండును. శ్రీవేషములను బురుష వేషములును గూడ ధరించుటయందు సమర్థులు. సావిత్రినాటకమున మర్రిక వేషమును వేసి వృద్ధ భాషాబుని గుర్తుకొ పడును పెండ్లి

పాత్రభాగమును అభినయించి సభ్యుల కడుపు లుబ్బి నవ్వించిరి. హాస్యరసము నత్యద్భుతముగ నభినయించు నేర్పు కిరికి సహజము. వీరు మంధిరవేషము చేసి కైకకు దుస్సోధనలు చేయు సమయమున జూపిన భావములు అసమానములు. వేషభావ లతో వీరివిషయమునకు నెలతయు నొప్పియు న్నారు. నాటకరంగమున కిట్టి శ్రీయుక్తి అరులైనది.

కంచన పీఠవెంకయ్యగారు. పీఠిది మందితారము. కంచన మెత్తి ఈయన బాడగలుగు. భావ విస్తృతముగ నుండును. మాటాడునపుడే విప్పి ఆర్థము చెప్పుచున్న భావములు స్పష్టమైనవి. పీఠ భావనకరములు కీరిపొమ్మ. వేషములు విక్రీలి వనో సారముగ నుండును. పద్మగీతముల క్రోరల కర్ణమునట్లు మధ్య దీర్ఘ రాగముల దీయక చక్కగఁ జదువుదురు. (శ్రీపదీవస్త్రా) పరారా నాటకమున భీమనిపాత్రను ధరించినపుడు పీఠకన యించిన పీఠరసభావములు ప్రశంసార్హములు. సావిత్రినాటక మునందు యముంగుగఁ బ్రవేశించినపుడు ఈయన యాకారము ప్రత్యక్షభయంకరాకార యముని హాసించి, పీఠ నామమును అపహ్నము గావించుకొనిరి. భావములుమాడ బాగగఁ బ్రక టించిరి. పద్మములును, పాటలును శ్రావ్యముగఁ బాడిరి. దేవత లు కామరూపులు. సమయానుసారముగ రూపముల మార్ప సమగ్రము. సావిత్రినంటి వహితినతాతికముగ సాక్షిచరి యొక్క భర్తయని సత్యనంటినింటి సత్యసంధుని ప్రాణములు హరించుటకు యముంగ డ్వయముగ వచ్చునపుడు పాపులప్రాణ ములు హరింపఁబోవునపుడు తన కింకరులబోలె భయంకరా కారమున రానచ్చునా యని శంక పొడముచున్నది. ఈ సంద ర్భమునఁ జెల్లని సాత్వికవల్లభుల ధరించి సత్త్వస్వభావము తోఁచి బ్రవేశించిన దగినట్లుండు నని లెలంచెను.

బుడారు వెంకన్న:-ఈయన బాలగడు. ముద్దుబాలుకు మెగము. పొంగమైన యాకారము. పొడలేనిగొంతు. గొంతు క్కఁ దగిన రాగము. రాగమునకుఁ దగినరక్తి, మెచ్చించినప్పుడై, న్యక్తికి మించినరక్తి ఇంత పిన్నవయస్సున నిలిచియుండే కనఁ బడుచున్నది. భావయం దెంతవలకుఁ బ్రవేశము కలరో చెప్పఁ జాల ను గా ని గ ద్య ప ద్య ము ల ఆ ర్థ జ్ఞా న ము గలపండితులను బోలి అనాయాసముగఁ జదువఁగలఁడు. భాషించునపుడు మధుగ ముచ్చట్లు చెప్పినట్లుండును. పద్య ములు చదువునపుడే నీబానియొద్ద నితరము సేర్పకొనఁగలసి యుండునోమో యని లోఁచెడిరి. ఇతఁడు ముఖ్యమునుబాలవారి కలపాత్రల ధరించుచుండును. దేని ధరించిన, దానికిఁ దగినట్లుండును రసభావములను ప్రాప్తముగ నొప్పించుచుండును. పరవిక్రయమున కమలావేషమును చేసి ప్రవర్తించిన ప్రశంసత కొనియాడవలసింది. రుక్మాంబనాటక ప్రవర్తనమునందు గర్వాం గడుడగ వచ్చి మోహిన్వై లెండై లెన్ను ఇధించె నన్నపుడు చూపినచైర గ్య దైర్ఘ్యసావాసభావములు నర్థనాతీతములు. పాన శ్రీనారాయణరావుగారు ఈబాలని విదుషక పాషిం చుచు విద్యాబాధులు కలఁగించి సంపూర్ణ నాటకకళాక్షేత్రనిఁ గావించినచో, నటకభామణి యనుపేరు కాంచి తనతెలిపంద్రులకే కాక పోషకులను దేశమంతయు ననవేక్షిత్రి గడించు ననట కెట్టిసంశయమును లేదు.

మణికొన్ని నాటకములఁ జూడక విడికొందఁబడుటల విమర్శింపఁజాలకన్నాఁడు. ఆచరికాలమునన అట్లు చేయదును.

(రత్నపురుష లేహ్యము) 1963

యేకారణముచే సంభవించిన శుష్కనష్టమునైన తగ్గించి బలము గలుగజేయునని ఆశేపిల్లే కొని నుడబడుచున్నది. ఈ 3-1-0 పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, (గోదావరి)

The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు Notice.

వివరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూలర్థులుగారు మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు
బివవడినము 2452
9-1-1926 లేదా 2నివాయము
మొదటి కంఠెము మధ్యాహ్నము
2 గంటలకు

రక హా వి

Deschiens' syrup

మొదట నాటి.

వీరపుడు ఉపయోగించుము.
ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, విద్యుత్తును, 80,000 వైద్యులు ఉపయోగించుచు న్నది. దీనియే, పాపి
అను మార్కును, గమనించుము ఎక్కడను లభ్యము.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co, 174, Broadway Madras.

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మచిలీపట్నం.

మేనేజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబలరావుగారు

కార్యదర్శి:- యర్రమల్లి మంగయ్యగారు

గ మ ని ం పు డు

ప్రీమియములు తక్కువ. మితవ్యయము ప్రధానకార్యాలయము
మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టరుగానున్నారు.

భీమాపని చురుకుగా జరుగుచున్నది. అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంట్లు కావ ను.
వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను. 2414

Grnd Clearance Sale for Xmas.
Orginal Price Rs 30. Sale Price Rs. 12.
Only 64 Left in Stock.

The "Pigmy" Gramophone (British Made). 280

This is fitted with a strong reliable and perfect Machanism. Workmans ip unrivalled will produce a beautiful and Melodious tune to any member of audience This Gramophone is ideal for the River, for garden parties and Alfresco Dances; But serves equally for the Salon and Drawing Rooms. Fast and show regulator sound box and metal horn Packed complete in handsome Metal Cabinet case as as illustration price complete with double sided Records well assorted Bands, Ballards. Dances, Musics and needle Box Rs 12 (Twelve) only. Spare Records Rs. 2 (Two) each

THE BRITISH TRADING Co, P. B. No. 1223. G. P. O. MADRAS.

నీలవరము శాలువలు జరనీరో తయారు చేయబడినవి.

మిక్కిలి అందముగాను, సన్నగా నుండును. తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

6 మా X 8 మా ర్పు 10-0-0. 6 మా X 8 మా అర్పిరంగలలోను గలను 1-కి ర్పు 10-8-0.

కె. ఎస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, లిపాలు పెట్టె నెం. 99, మదరాసు. 2382

రో మ హ రి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0 వేలకు మందు వెల నీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ భస్మమును నీటిలో కలిపి పట్టించిన రోమములు ఈ నూనెను తలపరాచిన తరువాత నశించును. చర్మ రెండు నిమిషములలో మెలలల రానిపోవును. దీనినిలన చర్మ ము నలుపెక్కుదు ఎంతయుండదు. రోమములు రానిపోవును. మునుకు వెండ్రుకలకుహాని యుండుక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు -బొంబాయి

మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

వై రెక్సు

బక్-టియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే బక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సుకి లెక్కపెట్టు

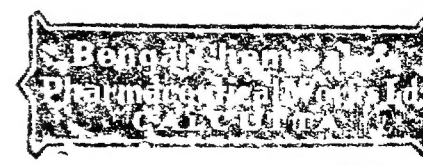
ట మీలుకాంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయింపబడుచున్నది.

ఇందేమియు రహస్యములేదు

గయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి ర్పు 0-13-0 మాత్రమే

వి. వి. ఖర్బులలో సహాయ 1-4-0.

Bengal Chemicals
Pharmaceutical Works Ltd
Calcutta

1591

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

రోకాయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ నుండి నేను లోకనేత చేయుచుండునంగరి తమకు తెలిసియుండవచ్చును.
ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆపరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే
గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, స్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇండోనేషియా మొదలగు విదేశీయులందుండు వారుగూడ నాతో
స్నేహము చేసియున్నారని సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆపరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి
నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు నాపేరు (లోకాయహరకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలికలు, పడుచు
నా, ముసలివారు, వారు పీడననేల సమస్త మానవకోటియే నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త కీటకములు,
పక్షిజన్తువులు, మాంసము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము,
కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు, క్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్షుప్తాయెంజా, క్షేగు, జ్వరములు
మొదలగు వ్యాధులకు, శరీరవ్యాధులకు అనుపాపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడెన తప్పక గుణమునను. నలు
దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రములు జేవకులె గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహము చేసిన
వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పొంతుఖర్చు కరు. 6 బుడ్ల వెల పొంతుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్ల
రు. 2-18-0 25 బుడ్ల రు. 5-8-0 కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయును
అయ్యోగ్యవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల మైసూరు.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల
విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్డ్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధికెక్కిన వస్తువులచే కాస్త్రీయ
ముగా తయారుచేయబడినది ఇది శిరోజములు పెంచుటకు
గాను మంచివస్తువు ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలగు
కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును.
దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న
వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు
వానిని తలలో కలుగ నియుకుండ కాపాడుటయే గాక,
వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును.
అంతయే గాక ఇది చర్మమును కుళ్ళముగా నుంచి మెదడునకు
చల్లదనమును కల్గించి శుభము నిచ్చును ఇన్ని మంచిగుణములు
కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు
రప్రసాదము దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి
ప్రవర్తనములోను, డిస్ట్రీక్టు ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను,
అలహాబాదు ప్రవర్తనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగి ఒక బుడ్లి ధర 1-0-0 ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా 8 బుడ్ల ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా
పై కామినియా నూనె ప్రతిన ర్తకునదనము, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును లేకున్న
సోల్ యెంట్రెస్ - అంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జూమ్లా మార్కెట్, బొంబాయి అని వ్రాసిన
మీరు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిల్ బహారు అత్తరు లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది
ఇది సువాసన ద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.
కొన్నిచుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చల్లినయెడల కనునీయమైన
సువాసన అన్నిదిశలను వ్యాపించును ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు
కలకత్తా ప్రవర్తనములో బంగారుపతకమును బడసెను
1/2 అవున్సు బుడ్లి ధర రు 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్లి ధర రు 0-12-0
1/4 అవున్సు బుడ్లి ధర రు 1-4-0 | 1/2 పి ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ ఎంట్రెస్:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 జూమ్లా మార్కెట్, బొంబాయి.

చేంబరేను

శూలనొప్పి, అతిసార
నివారిణి 133

ఇది చాల ముఖ్యము
అహారము జీర్ణము కాకపో
వుటవలనను, దురు నీరును త్రా
గుటచేతను లేక గాలి, కీళ్ళ
శి తలల మని మారుటవల
నను వై వ్యాధులు వచ్చును ప్ర
తియింటను, ప్రతిప్రయాణీకుని
సంచినందును, నెలవలకు బయ
టి పూరికిపోవువారి ప్రతిపై
యందును తప్పక చేంబరేను
శూలనొప్పి, అతిసార నివారిణి
యుండవలెను. గృహమునంద
ప్రయాణములందు అకస్మాత్తు
గా గలుగు వ్యాధులకు వాడతని

దివ్యావధులు ప్రతివోటను విక్రయమునకు దొరకును

మాన స్థాల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసలభము! (పోంతుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గూఢాధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైకృతకాల
కిమాత్రలు దివ్యావధులము అతీర్ణము, అరుచి, అవులింథలు,
అగ్నిమాంసము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువారియందు గలిగెడి నొప్పులను
బోగొట్టి జేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు నెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి అనుభవముగల జేషధ
మగుటచేతను పరవహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-టో భాగము — వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి
ననుభవోద్ధముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగ్యములు
గల వైద్యగ్రంథము 1-కి రు 1-4-0, పి పి 6-4-0
2-భాగము — శుద్ధులు, భస్మములు, వంటిజ్జలి జేష
ధములు, అనవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు,
మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో
యున్నది (3) 8851 1-కి రు 1-12-0, పి పి 0 6-0
పి 8 వ అంశకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి నెల్లూగుల్లా.

ఆయుర్వేద దాషధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0 0
ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1.
ప్రీతికర వైద్యము గ్రంథము 2016
ప్రీతికర వైద్యము గ్రంథము 2016